

v

انجیل متی

به زبان گیلکی

www.gilak-media.net

۱۳۹۸ شمسی

حق چاپ محفوظ است. در صورت استفاده از تولیدات،

لطفا نام وبسایت عنوان شود.

انجیل مئی

عیسی مسیح شجره نامچه

- ۱ عیسی مسیح شجره نامچه، کی داود و ایبراہیم جزو اوں اجداد بید:
- ۲ ایبراہیم، ایسحاق پئر، ایسحاق، یعقوب پئر،
و یعقوب، یهودا و اوں برآرآن پئر بو.
- ۳ یهودا، فارص و زراح پئر بو
و اوشأن ماز نام تamar بو.
فریص، حضرون پئر، حضرون، رام پئر،
- ۴ رام، عمیناداب پئر، عمیناداب، نخشنون پئر،
و نخشنون، سلمون پئر بو.
- ۵ سلمون، بوغز پئر بو و بوغز ماز نام، راحاب بو.
بوغز، عوبید پئر و عوبید ماز نام، روت بو.
عوبید، یسا پئر،
- ۶ یسا، داود پادشا پئر،
و داود، سلیمان پئر بو.
- ۷ سلیمان مار، قبلًا اوریا زن بو.
سلیمان، رحیعام پئر، رحیعام، آبیا پئر،
و آبیا، آسا پئر بو.
- ۸ آسا، یهوشافاط پئر، یهوشافاط، یورام پئر،
و یورام، عزیا پئر بو.
- ۹ عزیا، یوتام پئر، یوتام، آحاز پئر،
و آحاز، حزقیا پئر بو.
- ۱۰ حزقیا، متسی پئر، متسی، آمون پئر،
و آمون، یوشیا پئر بو.
- ۱۱ یوشیا، پکنیا و اوں برآرآن پئر بو،
هو وخت بو کی یوهودیان بابل میان تبعید بوبوسته بید.
- ۱۲ و بعد آ تبعید، بابل میان:

پکنیا، شِئلَتیئیل^۷ پئر

و شِئلَتیئیل، زروباِل^۸ پئر بو.

۱۳ زروباِل، آبیهود^۹ پئر، آبیهود، ایلیاْقیم^{۱۰} پئر،

و ایلیاْقیم، عازور^{۱۱} پئر بو.

۱۴ عازور، صادوق^{۱۲} پئر، صادوق، آخیم^{۱۳} پئر،

و آخیم، الیهود^{۱۴} پئر بو.

۱۵ الیهود، ایلعاڑ^{۱۵} پئر، ایلعاڑ، مَتَان^{۱۶} پئر،

و مَتَان، یعقوب^{۱۷} پئر بو.

۱۶ یعقوب، یوسف^{۱۸} پئر،

و یوسف مریم^{۱۹} مرد بو،

کی عیسی معرفت به مسیح،

مریم جاً بدونیا بمو.

۱۷ آطوبی جه ایبراہیم تا داود سرجم چارده نسل، و جه داود تا وختی کی یوهودیان تبعید

بوبوستیدی بابل چارده نسل، و جه زمان^{۲۰} تبعید تا مسیح چارده نسل بید.

عیسی مسیح بدونیا آمون

۱۸ عیسی مسیح بدونیا آمون آطوبی ایتفاق دکفته: عیسی مار «مریم» یوسف^{۲۱} نامزد بو ولی هنوز عروسی نوکوده بید کی معلوم بوبوسته، مریم روح القدس جاً آبستنه.^{۱۹} یوسف کی ایتاً آدم دوروستکار بو و نخواستی کی مریم روسوا بیه، هن^{۲۲} و اسی فیکر بوکوده کی بهتره بی سر و صدا اوُن جاً سیوآ بیه، ۲۰ ولی وختی کی آتصمیم بیگیفته، خوداوند فرشته خواب^{۲۳} دورون اوُن ظاهیر^{۲۴} بوسه و بوگفته: «آی یوسف، داود زائی، جه آنکی مریم امراً عروسی بوکونی نواؤ ترسئن، چونکی او زائکی کی اوُن رحم دورون قرار بیگیفته، جه روح القدسه.^{۲۵} اوُن، پسر زائکی بدونیا اوره کی تو وائستی اوُن نام (عیسی)^{*} بنی چونکی اوُن، خو قوم^{۲۶} جه اوشان^{۲۷} گونایان نجات دهه.^{۲۸} ۲۲ تومام آایتفاقاًن دکفته تا اوُنچی کی خوداوند، نبی زبان^{۲۹} جاً بوگفته بمو، به انجام برسه کی:

۲۳ «ایتاً باکره دُختر حامله به و ایتاً پسر بدونیا اوره

و اوُن (عمانوئیل) دو خوانیدی^{*} کی اوُن معنی ایسه:

«خودا آمی امراً».

۲۴ وختی یوسف خواب جاً ویریشه، اوُنچی کی خوداوند فرشته اوُن فرمان بدَه بمو، انجام بدَه و مریم امراً عروسی بوکوده.

۲۵ ولی اوُن امراً همبستر نوبوسته تا اوُن خو پسر بدونیا بآورده و یوسف اوُن نام «عیسی» بنه.

* ۲۱: عیسی ینی نجات دهنده. * ۲۳: ۱ اشعیا نبی باب ۷، آیه ۱۴.

ستاره‌شناسان عیسیٰ آمراً دیدار کونیدی

۱ عیسیٰ، هیرودیس پادشاهی زمان، بیت‌لحم یوهودیه میان بدونیا بمو. بازین چن‌تاً ستاره‌شناس،
۲ مشرق زیمین جاً بموییدی اورشلیم و واورسه‌ییدی: «او زاکی کی یوهودا پادشاهه کویه ایسه؟
چونکی اون ستاره‌ی، مشرق جاً بیده‌ییمی و بموییم کی اون پرستش بوکونیم.» ۳ وختی آخبر هیرودیس
پادشا گوش فارسه، اون و تومام اورشلیم مردمان خیلی پریشان بوسیدی.

۴ هیرودیس تومام سرآن کاهنان و قوم دین علمای دخواده و اوشان واورسه: «مسیح کویه وأستی
بدونیا بایه؟» ۵ جواب بدیدی: «بیت‌لحم یوهودیه میان، چونکی نبی دس جاً آطوبی بینیویشه بوبوسته:

۶ (آی بیت‌لحم کی یهودا سرزیمین دورون نهه‌یی،

تو به هیچ وجه یهودا فرمانروا یائ جاً کمتر نی‌یی،

چونکی تی جاً ایتاً فرمانروا ظهور کونه

کی می قوم، ایسرائیل شبانی کونه.» ۱۱

۷ بازین هیرودیس ستاره‌شناسان خلوتی خو ورجاً دخواده و اوشان واورسه کی اولی وار چی
وخت او ستاره‌ی بیده‌ییدی ۸ و قبل آنکی اوشان اوشه کونه کی بیشید بیت‌لحم، بوگفتة: «بیشید و
درباره‌ی او زائی حیسابی واورس واورس بوکونید. وختی اون پیدا بوکودیدی، مر وأخبار کونید تا منم بایم
و اون پرستش بوکونم.» ۹ ستاره‌شناسان بعد آنکی پادشا گبان بیشتاًوستیدی، رأ دکفتیدی و ستاره‌یی
کی مشرق طرف بیده بید اوشان جلو شوئون دوبو تا آخر سر هو جایی کی او زائی ایسه‌بو، اون جور
بئسه. ۱۰ وختی اوشان ستاره‌ی بیده‌ییدی جه خوشحالی آرام و قرار ناشتیدی. ۱۱ بازین بوشوییدی خانه
دورون، زاک، اون مار مریم آمراً بیده‌ییدی، سوجده کودن وأسی زیمین سر بکفتید و او زاک پرستش
بوکودیدی. بازین خوشان صوندوچه‌یان وأکودیدی و طلا و کندر و مُر پیش‌کشی وأسی اون تقدیم
بوکودید ۱۲ و چونکی خوداوند، اوشان خواب میانی هوشدار بدنه‌بو کی هیرودیس ورجاً وأنگردید، ایتاً
رأی دیگر جا، خوشان سرزیمین واگردستید.

یوسف، مریم و عیسیٰ آمراً فرار کونه مصر

۱۳ وختی کی ستاره‌شناسان بوشوییدی، خوداوند فرشته خواب میان یوسف ظاهیر بوسه و بوگفتة:
«ویریز، زائی و اون مار اوشان، فرار بوكون بوشو مصر و هویه بئس تا تر وأخبار کونم، چونکی هیرودیس
زاک دونبآل گرده کی اون بوكوشه.» ۱۴ پس وختی شب دکفته، یوسف ویریشته، زائی و اون مار
اوصاده، رأ دکفته بوشو مصر ۱۵ و تا هیرودیس مردن وخت اویه بئسه. آطوبی اونچی کی خوداوند، نبی
زبان جا بوگفتہ‌بو، حقیقت پیدا بوکوده کی «می پسر مصر جاً دخوادم.»

۱۶ وختی هیرودیس بفأمسه کی ستاره‌شناسان اون گول بزه‌ییدی، اون خیلی غیظَ گیفته و دستور
بده کی بیشید بیت‌لحم میان و اون دور و اطراف، تومام دو ساله پسر زاکان و کوجه‌دانه‌ترم بوکوشید،

* ۶:۲ میکاه نبی باب ۵، آیه ۲ * ۱۱:۲ مُر - ایجور عطر خوش‌بو کی ایتا درختچه شیره جا بدس آیه و هو زمانم بعنوان
دوا و هم جسد تدهین کودن وأسی ایستفاده کودیدی. * ۱۵:۲ هوشع نبی باب ۱۱، آیه ۱

جّه آخاطر کی ستاره‌شناسان جّا بیشناوسته بو کی ستاره دو سال پیش ظاهیر بوسنده بو. ^{۱۷} آطوبی اونچی کی ارمیای نبی زبان جّا بوگفته بوبوسته بو، حقیقت پیدا کوده کی:

۱۸ «رامه جّا صدایی ایشناوسته به،
شیون و زاری و پیله ماتم صدایه.
راحیل خو زاکانْ وَسی هَی گریه کونه
و نخوایه آرامَ به،
چونکی دِه نیسَه بیدی.»*

یوسف، مریم و عیسیٰ امراً واگرده ناصره

۱۹ بعد اونکی هیرودیس بمرد، خوداوند فرشته مصڑ دورون یوسف بخواب بمو ^{۲۰} و بوگفته: «ویریز، زائی و اون مار اوسان، واگرد بوشو ایسرائیل سرزیمین، چونکی اوشانی کی خوستیدی زاک بوكوشید، بمردیدی.» ^{۲۱} یوسف ویریشه، زائی و اون مار اوسانده، واگردسته بوشو ایسرائیل سرزیمین. ^{۲۲} اما وختی بیشناوسته کی آركلاتوس، به جای خو پئر هیرودیس، یوهودیه میان سلطنت کودن دره، بترسه بشه اویه و چونکی خواب میانی اون وحی فارسه، هنْ وَسی بوشو اوستان جلیل ^{۲۳} و اویه ناصره شهر میان ساکن بوبوسته. آطوبی پیغمبران کلام حقیقت پیدا بوكوده کی بوگفته بید: «اون ناصري دو خواده به.»*

یحیی، مسیح رأی هموار کونه

۲۰ ۱ هو روزان بو کی یحیای تعمید دهنده ظهور بوكوده و یوهودیه بیابان دورون موعظه کودی ^۲ و گفتی: «وَأَسْتَى تُوبَه بُوكُونِيد، چونکی آسمانْ پادشاھی نزدیک بُوستَه!» ^۳ یحیی هونی ایسه کی اشعیای نبی درباره اون گه:

«ایتاً صدایی بیابانْ میان فریاد زنه:
خوداوند رأی آماده کونید!
اونْ مسیر هموار کونید!»*

^۴ یحیی شوتور پشم جّا لیباس دوکودی و اون کمرقیش چرم و اون خوراک ملخ و عسل صحرایی بو. ^۵ مردوم جّه اورشلیم و سرتاسر یوهودیه و تومامی روخان اردن دور و اطراف، اون ورجا شوییدی ^۶ و خوشان گونایان ایعتراف کودیدی و روخان اردن میان به اون دس تعمید گیفتیدی.

^۷ اما یحیی وختی بیده کی خیلی جّه فریسیان و صدو قیان آموییدی هویه کی یحیی مردوم تعمید دی، اوشان بوكفته: «آی افعی زاکان! کی شمر خبر بدَه وَ جّه غضبی کی آمون دره، بوكوریزید؟

* ۱۸:۲ ارمیا نبی باب ۳۱، آیه ۱۵ * ۲۳:۲ زبان عبری دورون «ناصره» ایسمی ایسه کی به کلمه‌ی «شاخه» ایرتباط نزدیک داره و ایتا جّه توضیح یا تعریف یا نامی ایسه کی نبی‌یان، عهد عتیق دورون مسیح ره ایستفاده بوكودیدی، مثلاً تائیدی اشعیا باب ۱۱ آیه ۱ نیگاه بوكونید. * ۳:۳ اشعیا باب ۴۰، آیه ۳. * ۷:۳ یا: اون جّا تعمید بیگیرید

۸ شومان و آشیمی کاراًن مره ثابت بوکونید کی توبه بوکودیدی. ^۹ گومان نوکونید کی تأیندی کس کس بیگید: (آمی پژ ایبراهیم)، ^{*} چونکی شمر گم خودا تأنه آسنگان جا ایبراهیم ره زاؤنی به وجود باوره. ^{۱۰} هساً تیشه، درختان ریشه سر نهه؛ هر درختی کی خوروم میوه ناوره، واوه به و آتش میانی تاوده به ^{*}. ^{۱۱} من شمر توبه کودن وأسی آب مره تععید دهم. ولی اونی کی بعد من آیه، می جا خیلی قدرتمندتره. من حتی لیاقت نارم اون کفسن جوفت کونم. اون شمر روح القدس و آتش آمرا تععید دهه. ^{۱۲} اون چنگک اون دس دورون نهه و خو خرمَن پاک کونه و خو گندم تلنباز میان جم کونه. ولی کاه و کولوش آتش دورون سوچانه، آتشی کی هیوخت خاموش نیبه.

عیسیٰ تععید

۱۳ او وخت عیسیٰ، جلیل جا بمو اردن روخان کی یحیی دس آمرا تععید بیگیره. ^{۱۴} ولی یحیی سعی بوکوده کی اون جولوی بیگیره و عیسای بوگفتة: «من وأستی تی دس آمرا تععید بیگیرم. هسا تو می ورجا بموی؟»

۱۵ عیسیٰ بفرمائسته: «وهل هه زمان میان آطوبه، چونکی خُبہ کی آطوبی خودا شریعت به جا باوریم.» ^{۱۶} بازین یحیی قوبیل بوکوده. ^{۱۷} وختی عیسیٰ تععید بیگیفته و آب جا بیرون بمو، هو لحظه آسمان واژ بوسسه و خودا روح بیده کی کفتر مأنستن نازل ببوسسه و عیسیٰ رو قرار بیگیفته ^{۱۷} و ایتا صدا آسمان جا بمو کی: «آنے می جان دیل پسر کی اون جا راضی یم.»

عیسیٰ ایمتحان بوستن

۱۸ ۱ بازین روح القدس عیسای بیرده بیابان دورون تا شیطان اون وسوسه بوکونه. ^۲ عیسیٰ چهل شب و روز بو کی روزه گیفتن وأسی هیچی نو خورده بو و اون ویشتا کوده. ^۳ هو وخت شیطان بمو عیسیٰ ورجا و بوگفتة: «اگه خودا پسری، آسنگان بوگو نان بیبید.» ^۴ عیسیٰ وآگر دسته بوگفتة: «خودا کلام دورونی بینیویشته بوبوسته کی:

(اینسان فقط نان خوردن آمرا زنده نی یه،
بلکی به هر کلمه یی کی خودا فرمایه.) ^{*}

۵ بازین شیطان اون اورشلیم شهر بیرده، اون معبد بولندی جور بداشته ^۶ و بوگفتة: «اگه خودا پسری، خودت جه آبوجور تاود بیجیر، چونکی خودا کلام دورونی بینیویشته بوبوسته کی: (خودا خو فرشته یان دستور دهه کی تر خوشان دسان میان بیگیرید و ونالید کی تی پا ایتا سنگ بو خوره.) ^{*}

۷ عیسیٰ جواب بدنه: «آن کی بوگفتی دوروسته ولی هطوطیم بینیویشته بوبوسته کی (خوداوند، تی خودای ایمتحان نوکون.) ^{*}

* ۹:۳ ینی «آمی پژ ایبراهیم ایمان وأسی خودا آمر بخشه.» ^{*} ۱۰:۳ هوطو کی تیشه درخت ووینه، خودایم بی ایمانان داوری کونه. ^{*} ۴:۴ تشنیه باب ۸، آیه ۳ ^{*} ۶:۴ مزمور ۹۱، آیه ۱۱ و ۱۲ ^{*} ۷:۴ تشنیه باب ۶، آیه ۱۶

۸ بازین ایوار ده شیطان عیسای ببرده ایتا کوه جور کی خیلی بولند بو و تومامی دونیا مملکتائَن و اوشانْ شکوه و جلالَ اونَ نیشان بَدَه^۹ و بوگفته: «اگه مر سجده و پرسشش بوکونی، همهی آشانَ تر فادم». ^{۱۰} عیسی بفرمائسته: «می جاؤ دورَ بو، آی شیطان! چونکی بینیویشه بوبوسته:

(وأَسْتِيْ خُوداُونَد، تَيْ خُوداَيْ پَرْسِتَش بُوكُونِيْ)

و فقط اونَ عبادت بُوكُونِيْ.^{*}

۱۱ او وخت شیطان عیسای ولَ کوده و فرشته یأن بموییدی و اونَ ختمت بُوكُودیدی.

عیسی خو ختمت شروع کونه

۱۲ وختی عیسی بیشناؤسته کی یحیای بیگیفتیدی، واگر دسته اوستانِ جلیل میانی. ^{۱۳} بازین عیسی ناصره شهرَ ترکَ کوده بوشو شهرْ کفرناحوم کی دریاچه‌ی جلیل کنار و زبولون و نفتالی ناحیه‌یانْ دورون نهه‌بو، و هویه بُسَه. ^{۱۴} آطویی اونچی کی اشعیای نبی زبانْ جاؤ بوگفته بوبوسته بو، حقیقت پیدا کوده کی:

۱۵ «زِبُولُون و نَفْتَالِي،

ناحیه‌یانی کی دریا مسیر دورونی او طرف اردن روخان
نهه‌ییدی

و جلیلی کی خیلی غیرْ یوهودیان زندگی کونیدی،

۱۶ اوشانی کی تاریکی دورون ایسه بید

و هو سرزیمیں دورونی مرگ سایه آمراً ساکن بید،

ایتا پیله روشنایی بیده‌ییدی و اونَ نور اوشانِ ره

بتائبسته.^{*}

۱۷ هو وخت عیسی شروع بُوكُوده به موقعه و اعلام کودن آنکی: «وأَسْتِيْ توبه بُوكُونِيد، چونکی آسمانْ پادشاہی نزدیکه!»

عیسی اولی شاگردان

۱۸ وختی عیسی جلیل دریاچه کنار را شوئون دوبو، دوتا برآ بیده کی ایتا نام شمعون معروف به پطرس بو و اویتا نام آندریاس. اوشان دام ماهیگیری دریاچه دورون تاؤده‌ییدی، چونکی ماییگیر بید. ^{۱۹} عیسی او دو نفر بوگفته: «می دونبَلَسَر بَأَيَّيدَ تَا شَمَرْ مَرْدُومْ دِيلْ صَيَادْ چَأَكُونَم». ^{۲۰} هو لحظه خوشانْ تورآنَ ولَ کودیدی و عیسی دونبَلَسَر بوشوییدی. ^{۲۱} عیسی ایپچه کی جُلُوتَر بوشو، دوتا برآ دیگر بیده، یعقوب و یوحنا کی خوشانْ پئر زِبَدِی آمراً لوتكا میانی ایسه بید و خوشانْ تورآنَ آماده کودن دیبید. عیسی اوشانَ دو خواده خو ورجا. ^{۲۲} اوشانم بی معطلی لوتكای و خوشانْ پئر ولَ کودیدی و عیسی دونبَلَسَر بوشوییدی.

* ۱۰:۴ تثنیه باب ۶، آیه ۱۳ * ۱۶:۴ اشعیا باب ۹، آیه ۱ تا ۲

عیسی مريضان شفا دهه

۲۳ عیسی جليل همه جای گرdstی و اوشان کنیسه یاں دورونم تعلیم دیی و خوروم خبر آن آسمان پادشایی اعلام کودی و تو مامی مrdومان مریضی یاں و ناخوشی یاں شفا دیی. ۲۴ عیسی نام و نیشان سرتاسر سوریه بپیچسته و همه کسانی کی درد و جور و اجور مرضان ویا پلید روح داشتیدی و اوشانی کی ایفلیج و یا غشی بید اوں ورجا آور دیدی و عیسی اوشان شفا دیی. ۲۵ ایتا عالمه مردوم جه جليل اوستان، دکاپولیس منطقه، اورشلیم شهر و یوهودیه اوستان و جه او طرف اردن رو خان عیسی دونبالسر را دکفتیدی، بوشوییدی.

عیسی مسیح کوه سر موعظه کونه

- ۱ وختی کی عیسی بیده مردومان زیادی بموییدی، بوشو ایتا کوه بولندی سر بینیشته و اوں شاگردانم بمویید اوں ورجا ۲ و عیسی شروع بوکوده به تعلیم دئن و بوگفته:
 ۳ «خوشابحال اوشانی کی خوشان نیاز به خودا احیساس کونیدی،
 چونکی آسمان پادشایی اوشان شینه.
- ۴ خوشابحال کسانی کی ماتم بزه کیدی
 چونکی اوشانم آرامش پیدا کونیدی.
 ۵ خوشابحال فروتنان،
 چونکی جهان اوشان شین به.
- ۶ خوشابحال اوشانی کی عیدالث وائی گوشنه و تشنہ ایسیدی
 چونکی اوشان سئر بیدی.
- ۷ خوشابحال اوشانی کی رحم و مروت داریدی،
 چونکی اوشان خودا جا رحم و مروت دینیدی.
 ۸ خوشابحال کسانی کی اوشان دیل پاکه
 چونکی اوشان خودای دینیدی.
- ۹ خوشابحال کسانی کی صلح طلب ایسیدی،
 چونکی اوشان خودا زاکان دو خواده بیدی.
- ۱۰ خوشابحال اوشانی کی خوشان دور و ستکاری وائی اذیت و آزار دینیدی،
 چونکی آسمان پادشایی اوشان شینه.
- ۱۱ «خوشابحال شومان وختی کی مردومان می وائی شمر فحش و فلاکت دیهیدی و اذیت و آزار کونیدی و شمر همه جوره بوهتان زنیدی. ۱۲ خوشحال ببید و شادی بوکونید، چونکی بازین آسمان جور پیله پاداش شیمی شین به، چره کی هطوطیم پیغمبرانی کی پیشتر بموییدی اذیت و آزار بیدهیدی.

۱۳ «شومان آ دونيا نمكيدى. ولی اگه نمک خو مزه‌ي جه دس بده، چوطويي دوواره شور به؟ ده به درد هيق كاري نو خوره، فقط وأستى اوئن فيشادن تا مردوم پا جير لقد مال به.

۱۴ «شومان آ جهان نوريدي. شهرىي مائينى كى كوه سر چاكوده بوبوسته و نشا اوئن قاييم كودن.

۱۵ هيچكى چراغ روشن نو كونه، كى بازىن اوئن كاسه جير بىنه، بلکى او چراغ ايتا چراغ پايه سر نىنه كى اوئن نور تومام خانه ساكنان ره بتاوه. ۱۶ هطويي شومانم وأستى وئيليد شىمى نور مردوم بتاوه كى شىمى خوروم كاران بيدىينيد و شىمى آسمانى پئر ستايىش بوكونيد.

تورات و پيغمبران ديجر نيويشته يان حقيقىت پيدا كونه

۱۷ «گومان نو كونيد كى بموم موسى كيتاب تورات و پيغمبران ديجر نيويشته يان باطيل كونم. من نوم كى اوشان باطيل كونم، بلکى بموم كى اوشان تكميل كونم. ۱۸ آمين شمر گم كى تا وختى زيمين و آسمان خوشان جا سر نهه، كيتاب توراث جا هيچ حرف يا نقطه يى حذف نيهه تا كى همه‌ي اوشان تكميل بيد. ۱۹ هن وأسى اگه کسى كوچه ترين حكم تورات محل نو كونه و ديجر انم تعليم بده کى هو كار بوكونيد، آسمان پادشايى دورون كوجهه دأنه ترين کس بحيساب آيه. ولی هر کسى يم کى خودا دستوران ايطاعت بوكونه و ديجر انم تعليم بده کى هو كار بوكونيد، آسمان پادشايى دورون پiele کس دوخواده به. ۲۰ وأستى بدأنيد اگه ديندارى دورون فريسيان و دين علماء جا بهتر نيبيد، آسمان پادشايى دورون نتأنيدى بيشيد.

غيط

۲۱ «بيشتاؤستيدى كى قديميان بوكفته بوبوسته بو کى: (قتل نو كون)* و (هر کى قتل بوكونه وأستى موجازات بىه). ۲۲ ولی من شمر گم، هر کسى خو برآز مره غيط بوكونه، اوئن حقه کى موجازات بىه؛ هر کى خو برآز* (پخمه) دوخوانه، اوئن حقه کى محاكمه بىه و هر کسى يم خو برآز احمق دوخوانه، اوئن حق جهنندم آتشه. ۲۳ هن وأسى اگه تى پيش کشىي قوربانگاه سر تقديم كودن درى، تر ياد بائىه کى تى برآرتى جا ناراخته، ۲۴ تى پيش کشىي قوربانگاه جللو بنه. اوئل بوشو تى برآز أمراً آشتى بوكون، بازىن واگرد و تى پيش کشىي تقديم بوكون. ۲۵ تى شاكى أمراً هو را دورونى فورى صلح بوكون، قبل آنكى به دادگاه فأرسيد، وگرنه اون تر قاضى دس فاده و قاضى تر زندانيان دس فاده و زندان دورو دكفى. ۲۶ آمين شمر گم تا سكه‌ي آخر فئتدى، نتأنى زندان جا بيرون بائى.

زنا

۲۷ «بيشتاؤستيدى كى بوكفته بوبوسته بو (زنا نو كون)*، ۲۸ ولی من شمر گم هر کى ايتا زنائى شهوت أمراً نىگاه بوكونه، خو ديل دورون اوئن أمراً زنا بوكوده. ۲۹ اگه تى راست چوم تر به گوناه تأوده،

* ۲۱:۵ خروج باب ۲۰، آيه ۱۳ * ۲۲:۵ آكلمه متن يوناني دورون به معنىي مرد و زن ايماندار ايسه. * ۲۷:۵ خروج باب ۲۰، آيه ۱۴

اون بکن و فیشان، چونکی بهتره کی ناقص بی، تا تومام^{۳۰} تی بدن جهندم دورونی دکفه. اگه تی راست دسم تر به گوناه فاکشه، اونم ووین و فیشان، چونکی بهتره کی ایتا دس بدأری، تا تومام تی بدن جهندم دورونی دکفه.

طلاق

۳۱ «بوگفته بوبوستهبو کی اهر کی خو زنائک طلاق ده، وأستى اون ایتا طلاق نامه فاده.»^{*} ۳۲ ولی من شمر گم، هر کی خو زنائک طلاق ده و اوں جاؤ هیچ خیانتی نیده بی، باعیث به کی او زنای زناکار بیه، و هر کی یم او زنائک امرأ ایزدواج بوكونه، زناکار به.

قسم

۳۳ «هطوبی یم بیشتاؤستیدی کی قدیمیان بوگفته بوبوستهبو کی: (قسم) دوُرُغ نوا خوردن، بلکی هر قسمی کی خوداوند نام جاؤ خوری اون عمل بوكون^{۳۴}. اما من شمر گم هیوخت قسم نو خورید، نه به آسمان، چونکی خودا تخت پادشاهی ایسه،^{۳۵} و نه به زیمین، چونکی خودا پای انداز^{*} ایسه، و نه به اورشلیم چونکی او پیله‌دانه پادشا آسمانی شهره.^{۳۶} تی سر هم قسم نوا خوردن، چونکی نتائی تی ایتا خال موی سیفید یا سیاه چاکونی.^{۳۷} شیمی گبان وأستی یا (بله) یا (نه) ببه، ویشتر جه اون شیطان^{*} شینه.

اینتقام

۳۸ «بیشتاؤستیدی کی بوگفته بوبوستهبو: (چوم در عوض چوم و دندان در عوض دندان^{۳۹}).^{*} ۳۹ ولی من شمر گم، شریز آدم امرأ درگیر نبید. اگه کسی تی راست دیم سیلی بزه، تی دیم واگردان، وهل او طرفم بزنه.^{۴۰} اگه کسی بخوایه تر ببره دادگاه تا تی قبای تی جاؤ فیگیره، تو تی عبایم اون فادن.^{۴۱} اگه کسی تی تر مجبور کونه، آی مایل^{*} اوں دونبائ سر رأ بیشی، تو اوں مره دو مایل رأ بوشو.^{۴۲} اگه کسی تی جاؤ چیزی بخوایه، اون فادن و یا اگه اینفر تی جاؤ دس قرض بخوأسته، اون دس خالی او سه نوا کودن.

دوشمنان موحبت کودن

۴۳ «بیشتاؤستیدی کی بوگفته بوبوستهبو: (تی همساده موحبت بوكون)^{*} و (تی دوشمن امرأ دوشمنی بوكون^{۴۴}).^{*} ۴۴ ولی من شمر گم، شیمی دوشمنان موحبت بوكونید و اوشانی کی شمر اذیت و آزار رسانیدی، دوعای خیر بوكونید^{۴۵} آطوبی شیمی آسمانی پئز زاگان ایسیدی، چونکی خودا خو نور آفتاب خوروم آدمان و بد آدمان ره ایجور تابانه و خوارشم دوروستکار آدمان و نافرمان آدمان ره

* ۳۱:۵ تشنیه باب ۲۴، آیه ۱ * ۳۳:۵ لاویان باب ۱۹، آیه ۱۲، و اعداد باب ۳۰، آیه ۲، و تشنیه باب ۲۳، آیه ۲۱ * ۳۵:۵ ایتا گتل کی پادشا تخت جلو نهه بیدی کی وختی تخت سر نیشته، خو پای اوں سر بنه. * ۳۸:۵ خروج باب ۲۱، آیه ۲۴ * ۴۱:۵ مایل - آکلمه ایتا واحد اندازه گیری رومی ایسه کی ۱۴۷۸/۵ متره. * ۴۳:۵ لاویان باب ۱۹، آیه ۱۸ * ۴۳:۵ آ جمله عهد عتیق جا بیگیفته نوبوسته بلکی احتمالا دین علماء آطوبی تعليم دییدی.

یکسان و آرائه. ^{۴۶} اگه شومان فقط اوشانی کي شمر موجبت کونيد موجبت بوكونيد، چي پاداشي خودا ورجا داريدي؟ چونکي باجگيرانم ^{*} هه کار کونيد؟ ^{۴۷} اگه فقط شيمى برآرآن سلام بيگيد، فيكـر کونيد چـي پـيلـه کـارـانـي انـجـامـ بـدـهـيـيـيـ؟ قـوـمانـيـ کـيـ خـودـايـ نـشـنـاـسـيـيـ هـهـ کـارـ کـونـيـيـ. ^{۴۸} هـنـ وـأـسـيـ شـومـانـ کـامـلـ بـيـيـدـ، هوـطـوـ کـيـ شـيمـيـ آـسـماـنـ پـئـرـ کـامـلـهـ.

صدقه فـادـن

۶ ۱ «مواطف بـيـيـدـ شـيمـيـ دورـوـسـتـكـارـيـ مرـدوـمـاـنـ چـوـمـاـنـ جـلـوـ، خـودـنـمـاـيـ وـأـسـيـ انـجـامـ نـدـيـدـ. اـگـهـ آـکـارـ بـوـکـونـيـدـ، هـيـچـ پـادـاشـيـ شـيمـيـ آـسـماـنـ پـئـرـ وـرـجـاـ نـارـيـدـ. ۲ پـسـ وـخـتـىـ کـيـ صـدـقـهـ فـادـىـ، جـارـ نـوـأـ زـئـنـ، هوـطـوـيـيـ کـيـ رـيـاـکـارـانـ، کـنـيـسـهـيـأـنـ وـکـوـچـهـيـأـنـ مـيـأـنـ کـونـيـدـ تـاـ مرـدوـمـ اوـشـانـ جـأـ تـعـرـيـفـ بـوـکـونـيـدـ. آـمـيـنـ شـمـرـ گـمـ کـيـ اوـشـانـ، هوـطـوـيـيـ توـمـاـمـ خـوـشـانـ پـادـاشـ فـيـگـيـفـتـيـدـ. ۳ وـخـتـىـ توـ صـدـقـهـ فـادـىـ، کـارـيـ بـوـکـونـ کـيـ تـىـ چـپـ دـسـ جـهـ اوـنـچـيـ کـيـ تـىـ رـاستـ دـسـ کـونـهـ، وـأـخـبـرـ نـبـهـ، ^۴ تـاـ کـيـ تـىـ صـدـقـهـ فـادـنـ آـشـکـارـ نـبـهـ. بـأـزـينـ تـىـ آـسـماـنـ پـئـرـ کـيـ هـيـچـيـ اوـنـ وـرـجـاـ قـاـيـمـ بـوـسـتـنـيـ نـيـيـهـ، تـرـ پـادـاشـ فـادـهـ.

دـوـعـاـ

۵ «وـخـتـىـ کـيـ دـوـعـاـ کـونـيـ، رـيـاـکـارـانـ مـأـنـسـتـنـ نـوـأـ بـوـسـتـنـ کـيـ دـوـسـ دـأـرـيـدـيـ کـنـيـسـهـيـأـنـ دـورـونـ وـ خـيـابـانـ کـنـارـ بـيـسـيـدـ وـ دـوـعـاـ بـوـکـونـيـدـ تـاـ مرـدوـمـ اوـشـانـ بـيـدـيـنـيـدـ. آـمـيـنـ شـمـرـ گـمـ کـيـ اوـشـانـ هوـطـوـيـيـ توـمـاـمـ خـوـشـانـ پـادـاشـ فـيـگـيـفـتـيـدـ. ^۶ ولـيـ توـ، وـخـتـىـ کـيـ دـوـعـاـ کـونـيـ، بـوـشـوـ تـىـ اوـطـاـقـ دـورـونـ، دـرـ ڏـوـدـ وـ بـأـزـينـ تـىـ آـسـماـنـ پـئـرـ کـيـ هـيـچـيـ اوـنـ وـرـجـاـ قـاـيـمـ بـوـسـتـنـيـ نـيـيـهـ، تـرـ پـادـاشـ فـادـهـ.

۷ «وـخـتـىـ دـوـعـاـ کـوـذـنـ درـيـدـيـ، بـُـتـپـرـسـتـأـنـ مـأـنـسـتـنـ بـيـخـوـڏـ گـبـانـ تـكـرـارـ نـوـکـونـيـدـ. اوـشـانـ گـوـمانـ کـونـيـدـ زـيـادـيـ گـبـ زـئـنـ مرـهـ، اوـشـانـ دـوـعـاـ مـسـتـجـابـ بـهـ. ^۸ اوـشـانـ مـأـنـسـتـنـ نـيـبـيـدـ، چـونـکـيـ شـيمـيـ پـئـرـ قـبـلـ آـنـکـيـ چـيـزـيـ اوـنـ جـأـ بـخـوـأـيـدـ، شـيمـيـ نـيـازـ دـائـنـهـ.

۹ «شـومـانـ وـأـسـتـىـ آـطـوـ دـوـعـاـ بـوـکـونـيـدـ:

آـيـ آـمـيـ پـيـرـ آـسـماـنـيـ،

تـىـ نـامـ موـقـدـسـ بـهـ.

۱۰ تـىـ پـادـشـاـيـيـ بـأـيـهـ.

تـىـ اـيـرـادـهـ هوـطـوـ کـيـ آـسـماـنـ مـيـأـنـيـ انـجـامـ بـهـ،

زـيـمـيـنـ روـيـمـ انـجـامـ بـهـ.

۱۱ ايـمـروـزـ آـمـيـ رـوـزـانـهـ نـانـ آـمـرـ فـادـنـ

۱۲ وـآـمـيـ گـوـنـاـيـانـ بـيـخـشـ،

* ^{۴۶:۵} باجگيران کـسـانـيـ بـيـدـ کـيـ هـمـ دـولـتـ رـومـ رـهـ کـارـ کـوـدـيـدـيـ وـ هـمـ وـيـشـتـرـ وـختـانـ مـرـدوـمـ جـأـ بـاجـ وـ خـرـاـجـ اـيـضاـفـهـ فـيـگـيـفـتـيـدـيـ.

ھطوبی کی امائم کسانی کی امر بدی بوکو دیدی،
بخشیم.

۱۳ امر وسوسہ یاں جاؤ دور بدأر
و او شریر جاؤ نجات بدھ.

چونکی پادشاہی، قودرت و جلال، تا آبد تی شینه. آمین.

۱۴ «چونکی اگه مردوم گونایاں بیخشید، شیمی آسمانی پئرم شمر بخشہ. ۱۵ ولی اگه مردوم گونایاں نبخشید، شیمی پئرم شیمی گونایاں نبخشہ.

روزہ

۱۶ «وختی کی روزہ داریدی، ریا کاراں مائستن خودتائے پریشان احوال نیشان ندید. اوشان، آکاڑ مره خوشائے سرمچھی ایجوری چاکونیدی کی خوشائے روزہ دار نیشان بدید. آمین شمر گم کی اوشان هوٹوبی خوشائے تو مام پاداش فیگفتیدی. ۱۷ اما تو، وختی روزہ داری، تی سر روغن وسین و تی دیم آب بزن ۱۸ تا تی روزہ مردوم رہ معلوم نہ بلکی فقط تی آسمانی پئڑ رہ کی ھیچی اون ورجا قایم بوسنی نی یہ. بازین تی پئر تر پاداش فادہ.

گنج، آسمان میان

۱۹ «زمیں سر شیمی گنج انبار نوکونید، جایی کی بید و مورانہ زنہ و دوزدان نقب زنیدی و بازین دوزدی کونیدی. ۲۰ شیمی گنج آسمان میانی انبار بوکونید، جایی کی نہ بید زنہ نہ مورانہ، و دوزدان نقب زنیدی تا دوزدی بوکونید، ۲۱ چونکی هر جا تی گنج نہ، تی دیلم ھویہ نہ.

۲۲ «چوم، چراغ بدنہ. اگه تی چوم ساق و سالم ببہ، تو مام تی وجودم روشنہ. ۲۳ ولی اگه تی چوم سالم نہ، تو مام تی وجود تاریکی گیرہ. ھن و اسی اگه نوری کی تی وجود دوروں نہ، تاریک ببہ، و اسی بدآنید کی چی پیله دانہ تاریکی بی بہ وجود آیہ.

۲۴ «ھیکس نتائنہ دوتا ارباب ختمت بوکونہ، یا اوّلی جاؤ نیفرت دارہ و دیگری محبت کونہ، ویا آیتائی وفادار مأنہ و اویتائی بحیساب ناورہ. نتائیدی ھم خوداۓ ختمت بوکونید ھم ثروت دارایی.

نیگران زندگی نیبید

۲۵ «ھن و اسی شمر گم کی دیل نیگران شیمی زندگی نیبید کی چی واؤ بخورید یا چی واؤ بونوشید؛ و نیگران شیمی جان نیبید کی چی واؤ دوکونید، چونکی زندگی فقط خوردن و لیباس دوکو دن نی یہ.

۲۶ پرندہ یاں آسمان جور فندرید کی نہ کاریدی و نہ ووینیدی و نہ انباز میانی تلنبار کونیدی و شیمی آسمانی پئراوشان روزی فادہ. آیا شیمی ارزش خودا رہ او پرندہ یاں جاؤ ویشتہ نی یہ؟ ۲۷ کویتا جہ شومان تائنہ دیل نیگرانی امرا، ایتا ساعت خو عمر زیاد کونہ؟

* ۱۳:۶ او شریر یعنی شیطان.

۲۸ «چره لیباس ره دیل نیگرانیدی؟ صحراء سوستان فندرید کی چوطویی پیله بیدی؛ نه زحمت کشیدی و نه نخ رسی کونیدی. ۲۹ شمر گم کی حتی سلیمان نبی خو تومام شکوه و جلال آمرا ایتا جه او گولاً مانستن آراسته نوبو. ۳۰ آی سُست ایمانان، اگه خودا صحراء علفان کی ایمروز نهه بیدی و فردا تنور میانی تأوه بیدی، آطویی اوشان قشنگ چاکونه، آیا شمر ویشت آراسته نوکونه؟!»

۳۱ «پس دیل نیگران نبید و نیگید (چی بوخوریم؟) و (چی بونوشیم؟) و یا (چی دوکونیم؟)، ۳۲ چونکی اوشانی کی خودای نشناشیدی، همه‌ی آجور چیزان دونبایلیدی، ولی شیمی آسمانی پئر دأنه کی همه‌ی آشان ایحتجاج داریدی. ۳۳ شومان قبل هر چیزی، خودا پادشاهی و اوں عیدالت طلب بوکونید، بازین همه‌ی هو چیزان شمر فاده به. ۳۴ هن واسی دیل نیگران فردا نبید، چونکی فردا خو نیگرانی خو آمرا داره. ایمروز موشکلآن، ایمروز ره کافی ایسه!

دیگران قضاوت کودن

۱ «دیگران قضاوت نوکونید تا خودا شمر قضاوت نوکونه ۲ چونکی هوطو کی دیگران قضاوت کونیدی، خودا شمر قضاوت کونه و هو اندازه پیمانه آمرا کی دیگران فادیدی، شومانم هو قدر فیگیریدی. ۳ چره پر کاه تی برآز چوم دورون دینی، ولی روبارخالی کی تی چوم دره وأخبر نی بی؟ ۴ چوطویی تائی تی برأز بیگی: (بس، پر کاه تی چوم جا بیرون باؤرم،) در حائلی کی خودت ایتا روبارخال تی چوم دورونی داری؟ ۵ آی ریاکار، اوُل او روبارخال تی چوم جا بیرون باؤرم، بازین بهتر تائی بیدینی تا پر کاه تی برآز چوم جا بیرون باؤرم.

۶ «اونچی کی موقده، سگان فنديد و شیمی مرواریدان خوکان جلو تأویدید. اگه آکار بوکونید، مومکنه اوشان مرواریدان لقد مال بوکونید، بازین واگردید و شمر تیکه پاره کونید.

بخوایید، وأمجید، بوکوبید

۷ «انقدر بخوایید کی بدس باؤرید؛ انقدر وأمجید کی بیافید؛ و انقدر بوکوبید کی در شمره واژ به. ۸ چونکی هر کی آکار آن دورون ایدامه بده موفق به، هر کی بخوایه، به دس اوره، هر کی یم وامجه، پیدا کونه و هر کی بوکوبه، در اوُن ره واژ به. ۹ شومان کی پئر ایسیدی، اگه شیمی زای شیمی جا نان بخوایه، اوُن سنگ فادیدی؟ ۱۰ یا مائی بخوایه، اوُن لنتی فادیدی؟ ۱۱ هسا اگه شومان، با آنکی شیمی ذات خرابه، داییدی وأستی خوروم چیزان شیمی زاکان فادید، چقدر ویشت شیمی آسمانی پئر خوروم چیزان فاده اوشانی کی اوُن جا خواییدی. ۱۲ هن واسی مردوم آمرا، هو جور رفتار بوکونید کی خواییدی اوشانم شیمی آمرا هو جور رفتار بوکونید. آن ایسه خلاصه تورات و انبیا نیوشهه یان.

* ۸۷ آسه تأ فعل متن یونانی دورون به صورت استماری به کار بوشو به آ معنی کی و آ کارآن هی ایدامه بده تا نتیجه بیگیره.

۱۳ رأي حيات

۱۳ «تنگ دروازه جا باید بدورون، چونکی پت و پنه او دروازه، و عریضه او رأیی کی به هلاکت ختم به و ایتا عالمه ایسیدی اوشانی کی اون دورون شیدی.^{۱۴} ولی تنگ ایسه او دروازه و سخته او رأیی کی به حیات ختم به و کم ایسیدی کسانی کی اون پیدا کونیدی.

درخت و اون میوه

۱۵ «پیغمبر آن دو رغی هوای بدأر. اوشان، گوسفند آن لیباس میان شیمی ورجاً آیدی، اما خوش آن باطن میان گرگ درنده ایسیدی.^{۱۶} اوشان میوه یان جا، اوشان شناسیدی. آیا تائیدی انگور، جه تمش و آنجیل، خار و خس جا بچینید؟^{۱۷} هطوط ایسه کی هر خوروم درخت، خوروم میوه فاده، درختی یم کی بد بیه، بد میوه آوره.^{۱۸} خوروم درخت نتأنه بد میوه بآوره و درختی یم کی بد ایسه، نتأنه خوروم میوه بآوره.^{۱۹} هر درختی کی خوروم میوه فنده، وأوه به و آتش میانی تاؤده به.^{۲۰} پس اوشان میوه یان جا، اوشان شناسیدی.

۲۱ «اطویی نی یه کی هر کی مر (خوداوند، خوداوند) دوخوانه، آسمان پادشاهی میان شه، بلکی اونی کی می آسمانی پئر ایراده بجا بآوره.^{۲۲} وختی او روز فارسه، خیلی یان مر گیدی: (خوداوند، خوداوند، آیا تی نام امرأ نبوت نوکودیمی؟ تی نام مره دیوان بیرون نوکودیمی و ایتا عالمه معجزه انجام نداییمی؟)^{۲۳} ولی هو وخت من اوشان گم: (هرگز شمر نشناختم، می جا دور بید، آی بد کارآن!)

معمار عاقل و معماز بی عقل

۲۴ «هن واسی هر کی می گبان بیشناؤه و اوشان عمل بوکونه، ایتا عاقل مردآک مانه کی خو خانه ای صخره سر چاکوده ببو.^{۲۵} وختی وارش بمو و سیل را دکفته و باد بمو و اون زور بآورده، او خانه خراب نوبوسته، چونکی اون پاکار صخره سر نهه ببو.^{۲۶} ولی هر کی می گبان بیشناؤه و عمل نوکونه، ایتا بی عقل مردآک مانه کی خو خانه ای فورش سر چاکوده.^{۲۷} وختی وارش بمو، سیل را دکفته و باد بمو و اون زور بآورده، او خانه فوگردسته و ایتا پیله دانه خرابی به وجود بآورده.»^{۲۸}

۲۹ وختی عیسی آگبان تمام کوده، مردوم اون تعلیم جا قاق بوستیدی، چونکی اختیار و قودرت امرأ تعلیم دی، نه اوشان دین علماء مائسن.

جوذامی شفا

۱ وختی عیسی کوه جا بیجیر بمو، ایتا عالمه مردوم اون دونبالسر را دکفتید.^۲ ایدفعه بی ایتا مردای کی جوذام داشتی اون ورجا بمو و زانو بزه و بوجفتنه: «آقا جان، اگه بخوابی تائی مر شفا بدی.»^۳ عیسی خود رس دراز کوده، اون لمس بوکوده و بوجفتنه: «خوابیم، پاک بو!» هو لحظه اون جوذام

* ۲۲:۷ آ جمله میان عیسی ایشاره بوکوده به روز قیامت.

پاکَ بُوسته.^۴ بازِن عیسی اونَ بفرمأسته: «بیدین چی گفتَن درم. هیکسَ هیچی نوگو، بوشُو خودتَ کاهنَ نیشان بدن و پیش کشی کی موسی تعیین بوکوده^{*}، فادن تا اوشان^ر ره شهادتی ببه.»

افسر رومی ایمان

^۵ وختی عیسی وارد کفرناحوم شهر بوبوسته، ایتا افسر رومی اونَ ورجاً بمو و ایلتماسٌ آمراً^۶ اونَ بوگفته: «آقا جان، می ختمتکار ایفلیجه و خانه میان خوفته و سخت درد کشئن دره.»^۷ عیسی بوگفته: «من آیم و اونَ شفا دهم.»^۸ افسر و آگر دسته بوگفته: «آقا جان، من لایق آن نیم کی تو می خانه بایی. تو فقط ایتا کلمه بیگی، می ختمتکار شفا گیره،^۹ چونکی منم ایتا مأمور فرمانبرم و سربازانی یم می جا فرمان بریدی. اگه ایتا جه اوشان بگم: (بوشُو)، شه، و دیگری ی بگم، (بیا)، آیه. می نوکر بگم، (ا) کار انجام بدن، انجام دهه.»^{۱۰} عیسی وختی اونَ گبانَ بیشناوسته، تعجب بوکوده و کسانی ی کی اونَ دونبآلسر آموییدی، بوگفته: «آمین شمر گم کی آجور ایمان ایسرائیل قوم میانم نیدم.^{۱۱} وَ بدآنید کی خیلی یان شرق و غرب جا آیدی و آسمان پادشاهی میان، ایبراہیم و ایسحاق و یعقوب آمرا سفره سر نیشینیدی،^{۱۲} ولی کسانی کی آسمان پادشاهی ره بدونیا بمومییدی، تاریکی میان تاؤده بیدی، جایی کی اشک فوکونیدی و خوشان^ر دندانان سر بسر سابیدی».^{۱۳} بازِن او افسر بوگفته: «بوشُو! ببه کی مطابق^{۱۴} تی ایمان انجام ببه.» هو وخت اونَ نوکر شفا بیگیفته.

عیسی پطرس زن مار و خیلی یان^ر دیگر شفا دهه

^{۱۵} وختی عیسی پطرس خانه بوشُو، اونَ زن مار بیده کی تب داشتی و رختخواب میان دراز کشه بُو.^{۱۶} عیسی اونَ دس لمس بوکوده و اونَ تب قطَ بُوسته. بازِن اون ویریشته تا عیسی جا پذیرایی بوکونه. ^{۱۷} غروب دم خیلی جه کسانی ی کی دیو داشتیدی، بآوردیدی عیسی ورجاً و اون خو کلام آمرا، پلید روحان اوشان^ر جا بیرون کوده و همه تا مریضان شفا بده. ^{۱۸} آطویی اونچی کی اشعيای نبی زبان^ر جا بوگفته بوبوسته بُو، حقیقت پیدا کوده کی:

«اونَ آمی ضعفانَ فیگیفته
وَ آمی مریضی یانَ اوساده.»*

عیسی جا پیروی کودن سخته

^{۱۹} وختی عیسی بیده کی ایتا عالمه آدمان اونَ دور و ورجم بُوستیدی، خو شاگردان فرمان بده کی بیشید او طرف دریاچه.^{۲۰} هو وخت ایتا جه دین علماء اونَ ورجاً بمو و بوگفته: «آی اوستاد، هر جا بیشی، تی دونبآل آیم.»^{۲۱} عیسی جواب بده: «روبايان و پرندهيان لانه داريدي ولی اينسان^ر پسر^{*} جایی

* ۴:۸ آپیش کشی در واقعی قوربانی یی ایسه کی تورات دورون یوهودیان^ر تکلیف بوبوسته (لاویان باب ۱۴). * ۱۷:۸ اشعيای نبی باب ۵۳، آیه ۴. * ۲۰:۸ عیسی مسیح کلمه‌ی «اینسان^ر پسر» چندین بار در درباره خودش به کار ببرده. آکلمه آمرا نیشان بده کی اینسانم ایسه، هطوطیم خو قدرت و ایقتدار کی عهد عتیق دورون پیشگویی بوبوسته بُو نیشان بده (مثالاً دانیال باب ۷، آیه ۱۳ تا ۴۱).

ناره کی خو سر اویه بنه.» ۲۱ ایتا جه شاگردان، عیسای بوگفتہ: «آقا جان، وهل اول بشم می پئَ دفن کونم.» ۲۲ ولی عیسی اون بوگفتہ: «می دونبالسر بیا، بدھ موردهیان، خوشان موردهیان دفن کونید.»

عیسی مسیح دریاچه طوفان آرام کونه

۲۳ بازین عیسی لوتکائے سوار بوسٹه و شاگردان اون دونبالسر بوشوییدی. ۲۴ ایوأرکی دریاچه میان ایتا پیله دانه طوفان را دکفته، جوری بوبوسته بو کی نزدیک بو موجان لوتکائے غرق کونید. ولی عیسی خوفتہ بو. ۲۵ شاگردان بموییدی و عیسای خواب جا ویریزانه یید و بوگفتید: «اوستاد، امر نجات بدن، هلاک بوسن دریم.» ۲۶ عیسی اوشان بوگفتہ: «ای کم ایمانان، چره آطو بترسه ییدی؟» بازین ویریشه و باد و موجان نهیب بزه و همه چی آرام بوسٹه. ۲۷ شاگردان تعجب امرأ کس کس وأورسہ ییدی: «آن چو جور آدمی یه کی حتی باد و موجان اون ایطاعت کونید!»

دوتا دیوزده مردای شفا گیریدی

۲۸ وختی کی عیسی «جَدَرِيَانْ» سرزیمیں میان فارسہ، کی دریاچہ او طرف نھے بو، دوتا دیوزده مرداؤک امرأ رودرو بوبوسته کی قبرستان جا بیرون شوئون دیید. اوشان اونقدر وحشی بید کی هیچکی نتائنسی او را دواره. ۲۹ اوشان فریاد بزه ییدی: «ای پسّر خودا، تو امی امرأ چی کار داری؟ آیا بمویی تا قبل او وخت تعیین بوبوسته امر عذاب بدی؟» ۳۰ او طرفتر ایتا پیله گله خوکان چرا کودن دیید. ۳۱ دیوان عیسی جا خواهش بوکودیدی: «اگه خوایی امر اخراج کونی، او خوکان گله دورون او سه کون.» ۳۲ عیسی بفرمائسته: «بیشید!» بازین دیوان بیرون بوشوییدی و خوکان دورون قرار بیگیفتیدی و تومام گله تپه شب جا هوجوم بیردیدی دریاچه دورونی و آب میان هلاک بوسنید. ۳۳ خوکبانان فرار بوکودیدی بوشویید شهر و تومام او ماجرائی و اونچی کی دیوزدهیان ره ایتفاق دکفته بو، مردوم ره تعریف بوکودیدی. ۳۴ بازین تومام شهر مردومان، عیسی دئن ره بیرون بموییدی و وختی اون بیده ییدی، ایلتماس بوکودیدی کی اوشان سرزیمیں ترک کونه.

ایفلیچ شفا دئن

۱ بازین عیسی لوتکا سوار بوسٹه، بوشو خو شهر کی دریاچه او طرف نھے بو. ۲ اویه اینفر کی ایفلیچ بو و رختخواب سر دراز کشہ بو، اون ورجا باوردیدی. عیسی اوشان ایمان بیده و او شخص ایفلیچ بوگفتہ: «رأی جان، تی دیل قورص کون، تی گونایان بخشیده بوبوسته!» ۳ هو وخت بعضی جه دین علماء خوشنان ورجا بوگفتیدی: «ا مردای کوفر گفتن دره!» ۴ عیسی اوشان فیکران بفأمسه و بوگفتہ: «چره آپلیڈ فیکر ان شیمی دیل دورونی را دیهیدی؟ ۵ کویتا گب گفتن آسانتره؟ آنکی (تی گونایان بخشیده بوبوسته) یا اونکی (ویریز، را بوشو؟) ۶ هسا شمره ثابت کونم کی اینسان پسر زیمین سر ا حق داره کی گونایان بخشیده.» بازین او شخص ایفلیچ بوگفتہ: «ویریز، تی رختخواب اوسان بوشو بخانه.» ۷ اونم ویریشته بوشو خو خانه. ۸ وختی مردوم ا ماجرائی بیده ییدی، بترسه ییدی و خودایی کی آجور قودرت اینسان فاده بو، پرستش بوکودیدی.

مئی عیسای پیروی کونه

^۹ وختی عیسی او شهر ترک کودن دوبو، ایتا مردأک بیده کی اوں نام مئی بو. مئی جایی کی خراج فیگیریدی نیشهبو. عیسی اوں بوگفته: «می دونبالسر بیا!» مئی ویریشته و اوں دونبالسر را دکفته بوشو.
^{۱۰} عیسی، مئی خانه سفره سر نیشتهبو کی ایتا عالمه باجگیران و گوناهکاران بموییدی و عیسی و اوں شاگردان آمرأ سفره سر بینیشتیدی. ^{۱۱} وختی فریسیان اوشان بیدهییدی، عیسی شاگردان بوگفتید: «چره شیمی اوستاد باجگیران و گوناهکاران آمرأ غذا خوره؟» ^{۱۲} عیسی اوشان گبان بیشناوسته و بوگفته: «مریضان طبیب خواییدی، نه ساق و سالم آدمان.» ^{۱۳} بیشید و آکلام معنی بفامید کی: (من رحمت خوایم، نه قوربانی)، ^{*} چونکی نموم تا دوروستکار آدمان به توبه دعوت بوكونم، بلکی اوشانی کی گوناهکاریدی.»

سؤال روزه گیفتن و ایسى

^{۱۴} بازین یحیی شاگردان، عیسی ورجا بمویید و وأورسهییدی: «چره آمان و فریسیان روزه گیریمی، ولی تی شاگردان روزه نیگیردی؟» ^{۱۵} عیسی واگرددسته بوگفته: «مگه به، مهمانان عروسی دورونی تا زمانی کی داماد اوشان آمرأ ایسے عزاداری بوكونید؟ اما زمانی فارسه کی داماد آشان جا فیگیفته به. هو وخت روزه گیریدی. ^{۱۶} هیچکی تازه پارچه کنه لیباس سر پینیک نزنه، چونکی بازین او پینیک، لیباس جا سیوا به و اوں پاره گی بدتر به. ^{۱۷} و تازه شراب کنه مشکان دورونی دونکونیدی، چونکی بازین مشکان پاره بیدی و شراب فیوه و مشکان جه بین شیدی بلکی تازه شراب تازه مشکان دورون دوکونیدی تا هر دوتا سالم بمانید.»

کنیسه رئیس دختر و ایتا زنای کی خونریزی داشتی

^{۱۸} هطوبی کی عیسی اوشان ره گب زئن دوبو، ایتا جه کنیسه رئیسان اوں ورجا بمو و عیسی پا جیر زانو بزه و بوگفته: «می دختر هسأ بمرده. ولی خواهش کونم بیا و تی دس اوں رو بنه تا زنده بیه.» ^{۱۹} عیسی ویریشته اوں آمرأ بوشو و شاگردانم اوں دونبالسر را دکفتید. ^{۲۰} هو وخت ایتا زنای کی دوازده سال خونریزی و ایسى عذاب کشهیی عیسی پشت سر بمو و اوں ردا گوشی دس بزه، ^{۲۱} چونکی خو ورجا فیکر کودی: «اگه فقط عیسی ردای دس بزنم، شفا گیرم.» ^{۲۲} عیسی واگرددسته اوں بیده و بفرمائسته: «دختر جان، تی دیل قورصن کون. تی ایمان تر شفا بدله.» هو لحظهیم او زنای شفا بیگیفته. ^{۲۳} وختی کی عیسی او کنیسه رئیس خانه دورون بوشو و بیده کی مرثیه خوانان نی زئن درید^{*} و مردومانم شیون کودن درید، ^{۲۴} بفرمائسته: «بیشید بیرون، آ دختر نمرده. اون خوفته.» ولی اوشان اوں ره خنده بوكودیدی. ^{۲۵} وختی مردومان بیرون کودیدی، عیسی بودورون بمو و دختر دس بیگیفته و دختر ویریشته. ^{۲۶} آ خبر سرتاسر او منطقه میان پخش بوسه.

* ۱۳:۹ هوشع باب ۶، آیه ۶ * ۱۶:۹ تازه پارچه منظور آنه کی هنوز بوشوسته نوبوسته و آب نوشو. * ۲۳:۹ آ کلمهی یونانی ایشاره کونه به کسانی کی پول فیگیریدی و عزاداری و ایسى نی زنیدی.

دوتاً کور و اپتاً لال شفا گیریدی

۲۷ وختی کی عیسی او محله ترک کوڈن دوبو، دوتاً مردآکی کی کور بید اوں دونبائسر را دکفتید بوشویید و ایچگره زنان گفتیدی: «آی داوود پسر، آمر رحم بوكون!»^{۲۸} وختی عیسی فارسه بخانه، او دوتاً مردآی اوں ورجاً بموییدی. عیسی اوشانَ وأورسه: «ایمان داریدی کی تائم آکار انجام بدم؟» جواب بدهییدی: «بله، آقا جان.»^{۲۹} بازین عیسی اوشانَ چومانَ دس بزه و بوگفته: «هَطْوَ کی ایمان داریدی، شِمِرہ انجام ببے.»

۳۰ هو وخت اوشانَ چومانَ واَرَ بوسنے. عیسی اوشانَ ایصرالَّ اَمَراً بفرمائسته: «مواظب ببیید هیکس آ ماجرا جاً وأخبارَ نبه.»^{۳۱} اما اوشان بیرون بوشوییدی و او خبرَ تومام او منطقه مردومان میان جار بزهیید.

۳۲ هَطْوَیی کی اوشان بیرون شوئون دیبید، ایتاً دیوزده مردآکی کی لال بو، بآوردیدی عیسی ورجاً.

۳۳ وختی عیسی، دیو اوں جاً بیرون کوده، او مردآک زبان واَرَ بوسنے. مردوم تعجبَ اَمَراً بوگفتید: «ایسرائیل میانی هیوخت آطو چی ایتفاق دنکفتهبو!»^{۳۴} ولی فریسیان بوگفتیدی: «اون، رئیس دیوان کومک اَمَراً دیوانَ بیرونَ کونه.»

کارگرآن ویشتري لازم ايسه

۳۵ عیسی همه تا شهران و دیهاتان میان گردستی و اوشانَ کنیسه یاَنْ دورون تعلیم دیی و آسمان پادشاھی خوروم خبرَ اعلام کودی و هر درد و مرضی شفا دیی.^{۳۶} وختی عیسی بیده کی مردومان زیادی اویه جم بوسنیدی، اوں دیل اوشانَ ره بوسنخته، چونکی گوسفندان بی چوپان مانستن، آشفته و درمانده بید.^{۳۷} بازین خو شاگردان بوگفته: «محصول زیاده، ولی کارگر کم.^{۳۸} پس صاب محصول جا بخوایید کی خو محصول درو کوڈن ره کارگرآن ویشتري او سه کونه.»

دوازده تا شاگرد وظیفه

۱ بازین عیسی خو دوازده تا شاگرد خو ورجاً دوخواده و اوشانَ قوت و ایجازه فاده تا ارواح پلید بیرون کونید و هر درد و مرضی یم شفا بید. ۲ اوں دوازده تا رسول نام آشان بید: اول شمعون، معروف به پطرس و اوں برار آندریاس؛ یعقوب زبدی پسر و اوں برار یوحنا؛^۳ فیلیپس و برتولماء؛ توما، و مئی کی باجگیر بو؛ یعقوب حلفای پسر، و تدای؛^۴ شمعون غیور و یهودای اسخریوطی کی عیسای خیانت بوكوده.

۵ عیسی او دوازده نفر او سه کوده و اوشانَ مأموریت فاده و بوگفته: «غیر یوهودیاَن سرزیمین دورون نیشید و سامریاَن هیتاً شہر دوروں وارد نیید،^۶ بلکی قوم ایسرائیل اویَر بوسنے گوسفندان ورجاً بیشید. ۷ وختی کی شوئون دریدی، آ خبرَ اعلام بوكونید کی آسمان پادشاھی نزدیکه.^۸ مریضان و جوذامیان شفا بید، موردهیان زندہ کونید و دیوانَ بیرون کونید. موفت فیگیفتیدی، موفتم فادید.^۹ ۱۰-۹ سفر ره هیچ طلا یا نقره یا مس شیمی کمربندان میان نبرید و کوله بار، یا ایضافه پیرهن، یا کفش، یا چوب دستی اونسندید، چونکی کارگر حق داره خو مواجب فیگیره.^{۱۱} هر شهر یا دیهاتی کی شیدی، ایتاً خوروم آدم دونبائ بگردید و تا او مدت زماتی کی او شہر میان ایسے ییدی، اوں خانه میان بُشید.

۱۲ وختی ایتا خانه دورون شیدی، بیگید: (سلام بر شومان). ۱۳ اگه اوشانی کی خانه میانی ایسے ییدی لایق بیبید، ببه کی شیمی سلام برکت اوشان رو قرار بیگیره، و گرنه، دوواره واگرده شمر. ۱۴ اگه کسی شمر قوبیل نوکونه و شیمی گبان گوش نده، وختی کی او خانه یا شهر خواییدی ترک کونید، شیمی پا خاک بتکانید. ۱۵ آمین شمر گم کی روز داوری دورون، موجازات بوستن سُدوم و غموره شهران آسانتر به، تا او شهر ره.

۱۶ «من شمر گوسفندان مانستن، گرگان میان اوشه کونم. پس لنتی مانستن زیرک بیبید و کبوتر مانستن ساده. ۱۷ مواطب بیبید، چونکی مردومان شمر به محکمه یان ایسپاریدی و خوشان کنیسه یان میان شلاق زنیدی. ۱۸ می وأسی شمر والی یان و پادشاهیان ورجا بربیدی، و شمره ایتا فرصتی ایسه کی اوشان ورجا و دیگر قومان ره شهادت بدید. ۱۹ اما وختی شمر تسليم کونیدی، نیگران نیبید کی چی بیگید یا چوطو بیگید. هو زمان چیزآنی کی وا بیگید، شمر فاده به، ۲۰ چونکی شومان نی ییدی کی گب زئن دریدی، بلکی شیمی آسمانی پئر روح ایسه کی شیمی زبان جا گب زنه. ۲۱ برآر خو برآر، و پئر خو زاگ مرگ دس ایسپاره. زاگان بر علیه خوشان پئر و مار ویریزیدی و باعیث بیدی کی اوشان کوشته بیبید. ۲۲ می نام وأسی تومام مردوم شیمی جا متنفر بیدی ولی اون کی تا آخر بئسه و تحمول بوكونه، نجات یافه. ۲۳ وختی ایتا شهر دورون شمر اذیت و آزار کونیدی، فرار بوكونید بیشید ایتا شهر دیگر. آمین شمر گم کی قبل اونکی بتأنید همه ایسرائیل شهران دورون بیشید، اینسان پسر آیه.

۲۴ «شاگرد جه خو اوستاد، و نوکر جه خو ارباب بالاتر نی یه. ۲۵ شاگرد وأستی خو اوستاد مانستن ببه و نوکرم خو ارباب مانستن. اگه خانه پیله تر (بعلزبول^{*}) نام بنید، بازین اهل او خانه چی دو خوانیدی؟

۲۶ «پس اوشان جا نوا ترسئنید. هیچ چیز نشا قایم کودن کی آشکار نبه و هیچ چیز نشا جیگا دئن کی معلوم نبه. ۲۷ اونچی کی شمر تاریکی میان گفتن درم، روشنایی میان بیگید و اونچی کی شیمی گوش کون ایشناوستن دریدی، پوشت بامان سر اعلام بوكونید. ۲۸ جه کسانی کی جسم کوشیدی نوا ترسئنید چونکی نتأنیدی روح بوكوشید؛ وا کسی جا بترسید کی تأنه هم شیمی روح و هم شیمی جسم جهنده میانی هلاک کونه. ۲۹ مگه دوتا چی نی ایتا سکه امرا نشا هئن؟ ولی حتی ایتا جه اوشان بدون خو استهی شیمی آسمانی پئر بیجیر نکفه. ۳۰ حتی شیمی سر همه تأ خال مویانم بیشماردہ بوبوسته یه. ۳۱ پس نوا ترسئنید، چونکی شیمی ارزش ایتا عالمه چی نی جا ویشتره.

۳۲ «اگه کسی مردومان ورجا اعلام بوكونه کی جه من ایسه، بازین منم می آسمانی پئر ورجا اعلام کونم کی می شین ایسه. ۳۳ ولی هر کی مردوم ورجا اعلام بوكونه کی جه من نی یه، منم می آسمانی پئر ورجا اعلام کونم کی می شین نی یه.

۳۴ «گومان نوکونید کی بموم صلح زیمین سر بآورم؛ نموم کی صلح بآورم، بلکی بموم تا شمشیر بآورم! ۳۵ می آمون باعیث به کی:

(پسر، پئر جا،

دختر، ماز جا

* ۲۵:۱۰ «بعلزبول» ینی شیطان.

و عروس، مرد ماز جا سیوا ببید،

* ۳۶ و ایتا شخص خانه آدمان اوں دوشمن بیدی.)*

۳۷ «هر کی خو پئر و مار می جا ویشتر دوس بدأره، می لیاقت ناره؛ و هر کی یم خو پسر یا دختر می جا ویشتر دوس بدأره، شایسته من نی یه. ۳۸ هر کی خو صلیب اونسنے و می دونبالسر نایه، لایق من نی یه. ۳۹ هر کی بخوایه خو زندگی حفظ بوکونه، اوں جه دس دهه و هر کی یم خو زندگی می واسی جه دس بدہ، اوں حفظ کونه.

۴۰ «هر کی شمر قوبیل بوکونه، مر قوبیل بوکوده و هر کی یم مر قوبیل بوکونه، او کسی کی مر اوسه کوده، قوبیل بوکوده. ۴۱ هر کی پیغمبری جه آخاطر کی پیغمبر ایسه، قوبیل بوکونه، پیغمبری پاداش فیگیره. و هر کی یم ایتا شخص جه آخاطر کی عادل ایسه، قوبیل بوکونه، عادل آدم پاداش فیگیره. ۴۲ هر کی ایتا جه می آکوجه دأنه ترین شاگردان، حتی ایتا لیوان سردا آب فاده، جه آخاطر کی اوں می شاگرد ایسه، آمین شمر گم کی بی پاداش نمانه.»

عیسی در مورد یحیائی تعمیددهنده گب زنه

۱ بعد آنکی عیسی آ دستورآن خو دوازده تا شاگرد بدہ، را دکفته بوشو شهرانی کی او دور و اطراف نهه بو تا تعلیم بدہ و موعظه بوکونه. ۲ وختی یحیی زندان میانی مسیح کاران تعريف بیشناوسته، خو شاگردان اوں ورجا اوسه کوده ۳ تا وأورسید: «آیا تو اوپنی ایسی کی واسی بمو بی، یا واستی کس دیگر رافا بیسیم؟» ۴ عیسی بفرمأسته: «بیشید و اونچی کی دینید و ایشناویدی، یحیی ره تعريف بوکونید؛ ۵ کی کوران چومان واز به، شلان را شیدی، جو ذامیان پاک بیدی، کران ایشناویدی، موردهیان زنده بیدی و فقیران بشارت ایشناویدی. ۶ خوشابحال کسی کی می واسی خودای شک نوکونه.»

۷ وختی یحیی شاگردان شوئون دیبید، عیسی در مورد یحیی شروع به گب زئن بوکوده و مردمان بوگفت: «شومان بیابان میان بوشو بید کی چی بیدینید؟ نی بی کی باذ جا تکان خوره؟ ۸ وگرنه، چی بی بوشو بید بیدینید؟ ایتا مردآکی کی لیباسان لطیف و گیرانها دوکوده؟ واستی بدأنید اوشانی کی لیباسان لطیف دوکونیدی پادشايان کاخان میان ایسه ییدی، نه بیابان میان. ۹ پس چی بی بوشو بید بیدینید؟ ایتا پیغمبر؟ بله، شمر گم کی اوں پیغمبر جایم پیله تره. ۱۰ چونکی یحیی هونی ایسه کی درباره اون خودا کلام دورون بینیویشه بوبوسته:

(من می قاصد تی جا جُلوتر اوسه کونم،

* کی تی رائی تی آموں واسی هموار کونه.)*

۱۱ «آمین شمر گم کی هیچ ماری، زاکی بدونیا ناورده کی جه یحیائی تعمیددهنده پیله تر ببه ولی آسمان پادشايان میان کوجه دأنه ترین شخص اوں جا پیله تره. ۱۲ جه یحیی تعمیددهنده زمات تا هسأ، آسمان پادشايان قودرت امرا پیش شوئون دره و زورگویان اوں به دس اوردن واسی هوجوم اوریدی،

* ۳۶:۱۰ میکاه نبی باب ۷، آیه ۶ ۱۰:۱۱ ملاکی باب ۳، آیه ۱ ۱۲:۱۱ «قدرت امرا پیش شوئون دره» متن یونانی میان تائه ایجور دیگرم ترجمه بیه: «مورد خوشونت قرار بیگیفته.»

۱۳ چونکی تورات و همه‌ی انبیا کیتابان تا یحیی زمان نبوت کودیدی.^{۱۴} و اگه شومان بخواید قوبیل بوکونید، یحیی هو ایلیائی^{*} پیغمبره کی وأستی بمو بی.^{۱۵} هر کی گوش شنوا داره بیشناوه.

۱۶ «وأَسْتِي بِكُمْ أَنْسُلْ چَى مَانْسَتَنَه؟ اوشان زَاكَانْ مَانِيَدِى كى شەزَ مىداڭ مىان نىشىنىدى و خوشائۇنْ هىبازىيانَ گىدى:

۱۷ «(شىمرە نى بزەييم، رقص نوكوديدى؛
مرشىيە بخواندىم، سينە نزەييدى.)^{۱۹}

۱۸ «وختى کى یحیی بمو کى نه غذا خوردى، نه شراب، اوشان گفتىدى: (ديو داره.)^{۱۹} اينسان^{۱۹} پسر بمو کى هم غذا خوره و هم شراب؛ بازىن گىدى: (ايتأ آدم شكمپرست و شرابخواره و باجگيران و گوناھكاران رفique.) ولی حكيمانه کارآن حكمت حقانىت ثابت كونه.»

عيسى مسيح، شهرائيى کى ايمان ناوردidi سرزنش كونه

۲۰ شهرائيى بيد کى عيسى ويشتى خو معجزهيانَ اویه انجام بدەبو، اما چون اوشان توبه نوكوده بيد عيسى شروع بوکوده اوشان سرزنش کودن و بوگفته: ^{۲۱} «واي بر تو، آى خورزىن! واي بر تو، آى بيت صيدا! چره کى اگه معجزهيانى کى شيمى ميان انجام بوبوسته، صور و صيدون ميان رخ بدەبى، اوشان مردومان خيلى وخت پيش، خاكسىر و پلاس ميان توبه بوکوده بيد.^{۲۲} اما مطمئن بىييد کى روز داورى ميان، موجازات تحمول کودن صور و صيدون ره آسانتر به، تا شىمرە.^{۲۳} و تو، آى كفرناحوم، آيا تانى تا به آسمان سرافراز بىيى؟ وأبدانى تا به عمق جهننم سرنگون بى. چره کى اگه معجزهيانى کى تى ميان انجام بوبوسته، سدوم ميان اىتفاق دكتېبى، او شهر تا ايمروز باقى مانسىتى.^{۲۴} ولی ترجم کى روز داورى ميان، موجازات تحمول کودن سدوم مردومان ره آسانتر به، تا ترە.»

وعده‌ي آسايش

۲۵ او وخت عيسى بفرمائسته: «آى پئر، مالك آسمان و زيمين، تر پرسش كونم کي أحقيقىتان، دانايان و عاقلان جا قايم کودى و ساده ديلان ره آشكار کودى.^{۲۶} بله پئر جان، چونکى تى خواتى هطوبو.^{۲۷} مى پئر همه چىي مى دس بىسپرده. هيچكى جز پئر پسر نشنانسه، و هيچكى يم پئر نشنانسه جز پسر، و اوشانى يم کى پسر بخوایه پئر اوشان ره آشكار کونه.

۲۸ «بأييد مى ورجا، آى تومامى زحمتكشان و گيرانباران! من شمر آسايش فادم.^{۲۹} مى يوغ^{*} شيمى دوش رو بنيد و مى جا تعليم بىگيريد، چونکى من مهربان و فروتنم و شيمى جان ميانى آسايش پيدا كونىدى،^{۳۰} چره کى مى يوغ آسان و مى بار سبوكه.»

* ۱۴:۱۱ زبان عربى دورون آپيغمبر اسم «ایلیا» ايسه و زبان یونانی «الیاس». * ۲۹:۱۱ يوغ معمولاً ايتاً وسيله‌ي چوبى بو کى اون دووستىدى گاب دوش سر و بازىن گاباھن يوغ سر وصل کوديدى کى گاب اون فكشىن آمراً زيمين شخم بزنه يا آنكى دوتاً حيوان بهم دووستى کى با هم کار بوکونيد.

اینسان پسر شبّات روز صاحب ایسه

۱۲

۱ او زمان عیسی شبّات روزِ ره، گندم زارآن دورونی دوارستن دوبو. اوں شاگردان ویشتا کوده، هن وائی شروع بوکودیدی گندم خوشهیان چشن و اوشان خوردن. ۲ فریسیان وختی او منظره بیدهییدی، عیسای بوگفتیدی: «فَنَدَرَ، تَى شَاگرْدَانَ كَارِى كُودَنْ دریدی کى شبّات روزِ ره جایز نی يه». ۳ عیسی بفرمائسته: «مَكَّهُ خُودَا كَلَامُ دورونَ نخوَانَدِي کى داوود چى بوکوده، وختی کى خودش و اوں يارآن ویشتا کودهبو؟ ۴ بوشو خودا خانه دورون و خودش و اوں يارآن نانی کى تقديس بوبوسته بو بوخورديدي، با آنكى خوردى او نان خودش و اوں يارآن ره اصن جايزنبو، چونكى فقط کاهنان ايجازه داشتیدی اوں بوخوريد. ۵ يا مگه کيتاپ تورات ميان نخوأندیدی کى شبّات روزآن، کاهنان معبد ميانی شبّات قانون ايشكنيدی^{*}، بازين باز هم بى گناه بحيساب آيدی؟ ۶ وا بدأنيد کسى آيه ايسه کى معبد جا پيله تره! ۷ اگه آ کلام معنی بفاماسته بيد کى فرمایه: (رحمت خوأيم، نه قوربانی)، ده بى گونايان محکوم نوکودیدی، ۸ چونكى اينسان پسر شبّات روز صاحب ایسه».

علیل مردای شفا گیره

۹ بازين عیسی را دكفته بوشو اوشان کنيسه ميان. ۱۰ او يه ايتا مردای ايسه بو کى اوں ايتا دس خوشک بوبوسته بو. کسانى کى او يه ايسه بيد جه آخاطر کى ايتا بهانه پيدا بوکونيد کى بتائيد عیسای محکوم بوکونيد، اوں وأورسەيیدى: «شبّات روز ميانی، شفا دئن جايزه؟» ۱۱ عیسی اوشان بوگفتة: «اگه ايتا جه شومان گوسفندى بدأره کى شبّات روز ميان چاه دورون دكفة، اوں نيكيره و چاه جا بيرون ناوره؟ ۱۲ مگه اينسان ارزش گوسفند جا ويشرتني يه! پس خبى كودن شبّات روز ره جايزه». ۱۳ بازين او مردأک بوگفتة: «تى دس دراز كون!» اوں خو دس دراز کوده و اوں دس، اويتا دس مانستن سالم بوبوسته. ۱۴ بازين فریسیان کنيسه جا بيرون بوشوييدي و هميگر آمرا مشورت بوکودیدی کى چوطو عیسای بوکوشيد.

خادم اينتخاب بوبوسته خودا

۱۵ وختی آخیر عیسی گوش فارسه، را دكفته بوشو. اما خيلي مردمان اوں دونبائسر را دكفتیدى بوشوييدي و عیسی يم همه تا مريضان شفا بده^{۱۶} و آشان قدغن بوکوده کى در مورد خودش ديگران آمرا گب نزنيد. ۱۷ آطويي اونچى کى اشعيای نبي زيان جا بوگفتة بوبوسته بو، حقيقت پيدا کوده کى: ۱۸ «هَنْ اِيْسَهُ مَسِّيْحُ اِنْتَ اَنْتَ اِيْنَتْخَابُ بُوكُودُمْ،
مَىْ جَانْ دِيلَ كَى اوْنْ جَأْ رَاضِيَيْمْ.

مَىْ رُوحَ اوْنْ روْ قَرَارَ دَهْم
و اوْنْ عِيْدَالَتَ قَوْمَانْ رَه اعْلَامَ كُونَه.

۱۹ کسى آمرا دعوا مرافا ناره و ايچگرهيم نزنه؛

* ۵:۱۲ عیسی اشاره کونه به کار کودن کاهنان شبّات کى هيکس نوا کار بوکونه. * ۷:۱۲ هوشع باب ۶ آيه ۶

و کسی اوں صدای کوچھے ایاں میان نیشناؤه.

۲۰ بچمسته نیئ نشکنه

و نیم سور فیتیلهی خاموش نوکونه،

تا او وختی کی عیدالت به پیروزی فارسانه.

۲۱ اوں نام همهی قومان رہ مایہی او مید به. *

عیسی مسیح، کی قوٹ آمرا شیطان بیرون کونه؟

۲۲ بازین ایتا دیوزدہ مرداک کی کور و لال بو باور دیدی اوں ورجا و عیسی اوں شفا بدھ و اوں بتائسته هم گب بزنہ و هم بیدینه. ۲۳ تومام مردو مان تعجب بوکودیدی و بوگفتیدی: «آ مرد هو اپسر داود) نی یه؟» ۲۴ ولی وختی فریسیان آ خبر بیشتاؤستیدی، بوگفتیدی: «اوں فقط تائنه دیوان رئیس، (بعلزبول) کومک مرہ دیوان بیرون کونه!» ۲۵ عیسی اوشان فیکران بخواندہ و اوشان بوگفتہ: «هر سلطنتی کی بر ضد خودش تقسیم بیه، نابود بیه، و هر شهر یا خانهی کی بر ضد خودش تقسیم بیه، پابرجا نمانه. ۲۶ اگه شیطان، شیطان بیرون کونه، بر علیه خودش تقسیم بوبوسته. پس چوطو اوں سلطنت پابرجا نمانه؟ ۲۷ و اگه من، بعلزبول کومک آمرا دیوان بیرون کونم، شیمی شاگردان کی کومک مرہ اوشان بیرون کونیدی؟ پس شیمی شاگردان آ گبان و اسی شمر داوری کونیدی. ۲۸ ولی اگه من خودا روح آمرا دیوان بیرون کونم، وأستی بدأنید کی خودا پادشاہی شیمی میان شروع بوبوسته. ۲۹ «چوطو کسی تائنه ایتا قوی مرداک خانه دورون بشه و اوں مال و منال بودوزانه، مگه آنکی اول بتائنه ایجور او مرداک دس و پائی دوده و بازین اوں خانه اسباباً غارت بوكونه. ۳۰ هر کی می آمرا نی یه، می ضده، و هر کی می آمرا جم نوکونه، پراکندہ کونه. ۳۱ وا بدأنید هر گوناہ و کوفری کی اینسان انجام بدھ، بخشیده بھ. ولی کوفر بھ روح القدس بخشیده نیبھ. ۳۲ هر کی بر علیه اینسان پس گبی بزنہ، بخشیده بھ. ولی هر کی بر علیه روح القدس گبی بزنہ، نه آ دونیا، نه او دونیا دورونی بخشیده نیبھ.

درخت و اوں میوه

۳۳ «خوروم درخت، خوروم میوه اوره و بد درخت، بد میوه. درخت اوں میوه جا شا شناختن. ۳۴ آی افعی زاکان، شومان بد ذاتان، چوطو تائیدی خوروم گبان بزنید؟ چونکی زبان جھ او چیزانی کی دیل پوره کوده گب زنہ. ۳۵ خوروم آدم جھ ہبیانی کی خو دیل گنجینه دورونی داره، ہبی کونه و بد آدم جھ بدیانی کی خو دیل گنجینه دورونی داره، بدی بھ بار اوره. ۳۶ وا بدأنید کی مردو خوشان تومام بیخودی گبان و اسی کی بھ زبان اوریدی، روز داوری دورون حیساب پس دیھیدی، ۳۷ چونکی شیمی گبان آمرائیہ کی تبرئہ یا محکوم بیدی.»

فریسیان معجزه تقاضا کونیدی

۳۸ بازین ایتا عده فریسیان و دین علماء عیسای بوگفتیدی: «اوستاد، خواییمی ایتا نیشانه آمره باوری.» ۳۹ عیسی و آگردسته بوگفتنه: «نسل شرور و زناکار نیشانه بی خواییدی! اما نیشانه بی آشانه فاده نیه، مگه نیشانه بی یونس نبی.» ۴۰ چونکی هوطو کی یونس سه شبانه روز، ایتا پیله مائی شکم میان ایسه به بو^{*}، اینسان پسرم سه شبانه روز زیمین دیل دورون ایسه. ۴۱ داوری روز ره، نینوا مردومان بر ضد آ نسل ویریزیدی و اوشان محکوم کونیدی، چره کی وختی یونس موعظه بیشتاآوستیدی توبه بوکودیدی و الأنم کسی آیه ایسه کی یونس جا پیله تره. ۴۲ جنوب ملکه، داوری روز ره بر ضد آ نسل ویریزه و اوشان محکوم کونه، چونکی اون جه اوطرف دونیا بمو تا سلیمان حکمت بیشناوه و هسا کسی آیه ایسه کی سلیمان جا پیله تره.

۴۳ «وختی کی پلید روح کسی جا بیرون آیه، شه جاهای خوشک و بی آب و علف تا جایی ایستراحت ره بیافه، ولی پیدا نوکونه.» ۴۴ بازین خو آمرأ گه: (وآگردم شم هو خانه بی کی اون جا بموم) ولی وختی اویه فأرسه، و خانه خالی و جارو بزه و مرتب دینه، ۴۵ شه و هفت تأ روح دیگر کی جه خودش بدتریدی آوره، و همه تأن داخل او شخص بیدی و اویه ایسیدی. بازین او شخص عاقبت، جه اول بدتر به. آخر عاقبت آنسل شرورم هاطو به.»

عیسی مار و اون برآران

۴۶ هوطوبی کی عیسی مردوم آمرأ گب زئن دوبو، اون مار و برآران بیرون ایسه بید و خوآستیدی اون آمرأ گب بزنید. ۴۷ اینفر اون خبر بدھ کی: «تی مار و تی برآران بیرون ایسه بیدی و خوآید تی آمرأ گب بزنید.» ۴۸ بفرمآسته: «می مار کیسه؟ و می برآران کی یانیدی؟» ۴۹ و خودس آمرأ خو شاگردان نیشان بدھ و بفرمآسته: «آشانیدی می مار و می برآران!» ۵۰ چونکی هر کسی کی می آسمانی پئر خوآسته بجا باوره، می برآ و می خاخور و می ماره.»

کیشاورز مُثُل

۱۳ ۱ هو روز عیسی خانه جا بیرون بمو، بوشو دریاچه کنار بینیشته. ۲ ولی ایتا عالمه مردومان اون دور جم بوسنیدی جوری کی مجبور بوبوسته قایق سوار به و اون دورون بینیشینه، تومام مردوم ساحل کناره پسنه بیدی. ۳ بازین خیلی چیزان اوشان ره مُثُل آمرأ تعریف بوکوده و بوگفتنه: «ایروز ایتا کیشاورز دانه پاشانئ و اسی بیرون بوشو.» ۴ وختی دانه پاشانئ دوبو، بعضی یان رأسر فوؤستیدی و پرنده یان بمویدی و اوشان همه تا دانه بو خوردیدی. ۵ بعضی یانم سنگلاخ دورون فوؤستیدی کی خاک زیادی ناشتی. بازین زود سبز بوسنیدی، چونکی خاک کم عمق بو. ۶ وختی کی آفتاب بیرون بمو، بوسوختیدی و خوشک بوسنیدی، چونکی ریشه ناشنیدی. ۷ بعضی یان تمش کله میان فوؤستیدی. هاطو کی تمشان پیله بوسن دیید، او دانه یان خفه کودید. ۸ ولی بعضی دانه یانم،

خوروم زیمین دوروون فووستیدی و محصول بآوردیدی؛ بعضی یان صد برابر، بعضی یان شصت و بعضی یانم سی. ^۹ هر کی گوش شنوا داره بیشناوه.»

^{۱۰} بازین شاگردان عیسی و رجأ بموییدی و وأورسه ییدی: «چره مردوم ره مثل آمرا گب زنی؟»

^{۱۱} عیسی وأگر دسته بوگفته: «چونکی آسمان پادشاهی اسرار فامستن، شمر فاده بوبوسته، نه اوشان،

^{۱۲} چونکی اونی کی ویشت داره، ویشت فاده به، و اونی یم کی ایپچه داره، هو ایپچه کم اون جا

فیگیفته به. ^{۱۳} هن وأسی آشان ره مثل آمرا گب زنم، چونکی:

فندریدی، اما نیدینیدی؛

ایشناویدی ولی گوش نوکونیدی و نفامیدی.

^{۱۴} «اشعیا نبوّت آشان ره حقیقت پیدا کونه کی گه:

(شیمی گوشان آمرا ایشناویدی، ولی هیوخت نفامیدی؛

شیمی چومان آمرا دینیدی، ولی هرگز نتأنیدی درک

بوکونید،

^{۱۵} چونکی آمردوم دیل سخت بوسه،

اوشان گوشان سنگین بوسه،

و خوشان چومان دوستیدی،

و گرنه خوشان چومان آمرا دهیدی،

خوشان گوشان آمرا ایشناوستیدی،

خوشان دیل میانی فامستیدی

و وأگر دستیدی و من آشان شفا دیم).*

^{۱۶} «اما خوشابحال شیمی چومان چره کی دینیدی و شیمی گوشان چره کی ایشناویدی. ^{۱۷} آمین

شمر گم کی خیلی جه انبیا و عادلأن مشتاق بید اونچی کی شومان دینیدی، اوشانم بیدینید ولی

نیدهیدی و اونچی کی شومان ایشناویدی، بیشناوید ولی نیشناوستیدی.

^{۱۸} «پس شومان کیشاورز مثل معنی گوش بوکونید: ^{۱۹} وختی کی کسی آسمان پادشاهی پیغام ایشناوه ولی اون درک نوکونه، شیطان آیه و اونچی کی او شخص دیل میان بکاشته بوبوسته، قاپ زنه

و بره. آن هو دأنهی ایسه کی را میانی فووسته. ^{۲۰} دأنهی کی سنگلاخ دوروون فووسته، کسی یه کی

کلام ایشناوه و بی معطلی اون شادی آمرا قوبیل کونه. ^{۲۱} ولی چونکی اون ریشه عمیق نی یه، مدت

زمات کمی دوام آوره و وختی خودا کلام و اسی دوچار سختی یا آزاری ببه، هو لحظه لغزش خوره.

^{۲۲} دأنهی کی تمش کله میان فووسته، کسی یه کی خودا کلام ایشناوه، ولی دونیا نیگرانی یان و ثروت

فریب اون خفه کونیدی و بی ثمر باقی مانه. ^{۲۳} اما دأنهی کی خوروم زیمین دوروون فووسته، کسی یه

کی خودا کلام ایشناوه و اون فهمه و صد، شصت، یا سی برابر ثمر آوره.»

۲۵ هرز علفان مثل

۲۴ عیسی مثل دیگری یم اوشان ره بآورده: «آسمان پادشاپی ایتا مردأک مائنه کی خو مزرعه میان خوروم دانهیان بپاشانه. ۲۵ اما وختی کی همه خوفته بید، اوون دوشمن بمو و گندم میانی، هرز علف بپاشانه و بوشو. ۲۶ وختی گندم سبز بوسه و خوش بآورده، هرز علفم اوون مره بیرون بمو. ۲۷ مزرعه کارگران خوشان ارباب ورجا بوشويدي و بوگفتيد: (آقا، مگه تو تی مزرعه میان خوروم دانهیان نکاشته بی؟ پس آ هرز علفان جه کويه بمويدی؟) ۲۸ ارباب واگردسته بوگفته: (آن دوشمن کاره). کارگران اوون وأورسه ييدی: (آيا خوايی بيشيم و اوشان جم کونيم؟) ۲۹ بوگفته: (نه، اگه بخوایيد هرز علفان جم کونيد، مومنکنه کی گندمانم اوشان امرا ريشه جا بکنيد. ۳۰ وئلید هر دوتا تا فصل برداشت محصول رشت بوکونيد. به وختش او کسانی کی وون دريدی گم کی اویل هرز علفان جم کونيد، دسته بوکونيد و بوسوجانيد. بازین گندمان جم کونيد و می انبار میان بآوريده.)»

خردل دانه مثل

۳۱ عیسی اوشان ره ایتا مثل دیگر بآورده: «آسمان پادشاپی او دانهی خردلی مائنه کی کسی اوون فیگيفته و خو مزرعه میان بکاشته. ۳۲ با آنکی خردل دانه، همهی دانهیان جا کوچيکتره، اما وختی کی رشت کونه، ایتا درخت به کی همهی گیاهان باع جا پيله تره، جوری کی پرندهیان آيیدی و اوون شاخهیان میان لانه چاکونيدی.»

خمیرمايه مثل

۳۳ بازین اوشان ره ایتا مثل دیگر بآورده، بوگفته: «آسمان پادشاپی خميرمايه مائنه کی ایتا زنای اوون اوصاده و سهتا کيسه آرد امرا مخلوط کوده تا تومامي خمير ور بایه.»

۳۴ عیسی همهی آچيزان مثل امرا مردمان ره بوگفته و بدون مثل هيچی اوشان ره نوگفتی.
۳۵ آطويي اونچي کی نبي زيان جا بوگفته بوبوسته بو، حقيقت پيدا کوده کي:

«می دهان واز کونم و مثل امرا گب زنم،

و اونچي کی جه اویل دونيا مخفی بمانسته بو،

* بیان کونم.»

هرز علفان مثل توضیح

۳۶ بازین عیسی مردمان ترك کوده و بوشو خانه دورون. او وخت اوون شاگردان اوون ورجا بمويدی و بوگفتيدی: «مزروعه هرز علفان مثل معنی امره بوگو.» ۳۷ عیسی جواب بدنه: «آدمی کی خوروم دانهیان مزرعه میان کاره، اينسان پسره. ۳۸-۳۹ مزرعه، آ دونيايه؛ و خوروم دانهیان، آسمان پادشاپی زاکانيدی. دوشمنی کی او هرز علفان دانهیان پاشانه، شيطانه و او دانهیان، اوون زاکانيدی. فصل محصول وون، پايان آ دونيايه، و کسانی کی محصول ووينيدی، فرشتهیان ايسيدی. ۴۰ هوطو کی هرز

علفانَ جمَ كونيدى و آتشْ ميان سوجانىدى، آخر زمان ميانم هن مائىتن ايتقاق دكفة. ^{٤١} اينسان پسر خو فرشته يان اوشه كونه و اوشان، هرچى كى باعىت گوناه ببه و تومامى بى بدكاران جه او پادشايسى جمَ كونيدى ^{٤٢} و اوشان كوره ئ آتشْ ميانى تاودىدى، جايى كى گريه كونيدى و دندانان سر به سر سابيدى. ^{٤٣} او وخت عادلأن خوشان پئز پادشايسى ميان، خورشيد مائىتن تائبش داريدى. هر كى گوشن شنوا داره بيشناؤه.

قايم کوده گنج مئل و مرواريڭ گيرانبها مئل

^{٤٤} «آسمان پادشايسى ايتا قايم کوده گنج مانه مزرعه دورونى كى اينفر اون يافه، بازىن دوواره بىگيل كونه و خوشحالى مره شه هرچى كى داره فروشه و او مزرعه ئ هيئه.

^{٤٥} «هطوييم آسمان پادشايسى ايتا تاجر مانه كى خوروم مرواريدان دونبائ گرده. ^{٤٦} وختى ايتا مورواريڭ خيلي گيران قيمت يافه، شه و تومام خو مال و منال فروشه و او مورواري ئ هيئه.

توزْ مأييگيري مئل

^{٤٧} «و بازم شا گفتن؛ آسمان پادشايسى ايتا توزْ ماھيگيري ئ مانه كى دريا دورون تاوده به و همه جوزْ مائى اون دورون دكفيدي. ^{٤٨} وختى كى تور پور به، مأييگيران اون فاكتشىدى اوريدى ساحل. بازىن نيشينيدى و خوروم مائى يان سبد ميانى جمَ كونيدى، ولى مائى يان بى فيشانيدى. ^{٤٩} آخر زمان ميانم هطوبه. فرشته يان آييدى و بدكاران، دوروستكاران جا سيوا كونيدى ^{٥٠} و اوشان آتشْ كوره دورونى تاودىدى، جايى كى گريه كونيدى و دندانان سر به سر سابيدى.»

^{٥١} عيسى وأورسە: «آيا تومام آچيزآن بفامستيدى؟» جواب بدەيىدى: «بله!» ^{٥٢} عيسى بفرمائسته: «وأ بدأنيد هر عالىم دينى كى در مورد آسمان پادشايسى تعليم بىگيفته، ايتا صابخانه ئ مانه كى جه خودش خزانه چيزان نو و كنه ئ بiron آوره.»

ناصره مردوم بى ايمانى

^{٥٣} وختى عيسى آ مثلان تومام کوده، رأ دكفته ^{٥٤} بوشو خو شهر و كنيسه ميان مردوم تعليم بدە. مردوم تعجب كوديدى و وأورسەيىدى: «أ مرد أجور حكمت و قودرت انجام معجزه يان كويه جا بدس باورده؟ ^{٥٥} مگه اون، او نجاز پسرنى يه؟ مگه اون ماز نام مريم نى يه؟ و اون برأران يعقوب و يوسف و شمعون و يهودا نى ييدى؟ ^{٥٦} مگه اون همه خاخوران آمى ميان زندگى نوكونيدى؟ پس همه ئ آچيزآن كويه ياد بىگيفته؟» ^{٥٧} هه شك وأسى عيسائى رد كوديدى. ولى عيسى اوشان بوكفته: «ايتا پيغمبر هر جا اىحترام نهيدى جز خودش شهر و خانواده دورون!» ^{٥٨} پس اوشان بى ايمانى وأسى اوئى معجزات زيادى انجام ندە.

یحیای تعمید دهنده کوشیدی

۱۴

۱ او وخت عیسی خبران، هیرودیس پادشا گوش فارسه^۲ و اون خو خادمان بوقفتنه: «آن یحیای تعمید دهنده یه کی جه دونیای مورده‌یائن ویریشه و هن و اسی یه کی آقدرتان اون

جا ظاهیر به.»

۳ و اما هیرودیس، هیرودیا ایصرار و اسی، کی قبلاً اون برأر فیلیپس زن بو، یحیای دسگیر بوکوده، ذوسته و زندان تاؤدبو،^۴ چونکی یحیی اون گفتی: «تو حق ناری آزنائک امرا عروسی بوکونی.»

۵ هیرودیس خواستی یحیای بوکوشه، اما مردوم جا ترسه‌یی، چونکی اوشان یحیای به پیغمبری قوبیل داشتیدی.

۶ هیرودیس جشن تولد روز ره، هیرودیا دختر، مجلس میان انقدر قشنگ رقص بوکوده کی هیرودیس دیل شاد کوده،^۷ هیرودیسم قسم بوخورده هر چی بخوایه اون فاده.^۸ او دخترم خو ماز انتریک امرا بوقفتنه: «یحیای تعمید دهنده سر ایتا طبق رو هیه مر فادن.»^۹ پادشا ناراحت بوسته، اما جه آخاطر کی مهمانان جلو قسم بوخورده‌بو، دستور بدۀ تا اون خواسته انجام بیه.^{۱۰} بازین اوشه کوده کی زندان میانی یحیی سر و اوهییدی^{۱۱} و اون ایتا طبق دورون بآوردیدی فاده‌ییدی دخترک، اونم اون بردۀ خو ماز ورجا.^{۱۲} یحیی شاگردان بموییدی و اون جسد ببردیدی دفن کودیدی و بازین بوشوییدی عیسای خبر بدۀ‌ییدی.

عیسی هیزاران نفر سئر کونه

۱۳ وختی عیسی او خبر بیشناوسته، مردوم خلوتی لوتكا امرا بوشو ایتا جای دور افتاده. ولی مردوم وأخبار بوسنیدی و خوشان شهر جا، پیاده اون دونبالسر بوشوییدی.^{۱۴} وختی عیسی دریاچه کنار پیاده بوسته، ایتا عالمه مردومن بیده و اون دیل اوشان ره بوسوخته و اوشان مريضان شفا بدۀ.

۱۵ غروب دم، شاگردان اون ورجا بموییدی و بوقفتیدی: «ایه ایتا جای دور افتاده‌یه، و دئر وختم ایسه. مردوم اوشه کون تا بیشد آ دور و وز دیه‌تائن کی خوشان ره غذا بیهینید.»^{۱۶} عیسی اوشان بوقفتنه: «لازم نی یه مردوم بیشید. شومان خودتان آشان غذا بدید.»^{۱۷} شاگردان بوقفتیدی: «چیزی ایه ناریمی جز پنج تا نان و دوتا مائی.»^{۱۸} عیسی بفرمائسته: «اوشان می ورجا بآورید.»^{۱۹} او وخت مردوم بوقفتنه کی سبزه سر بینیشینید. بازین او پنج تا نان و دوتا مائی بیگیفته و آسمان فندرسته، خودای شوکر بوکوده، نانان تیکه‌تیکه بوکوده و شاگردان فاده و اوشان مردوم فاده‌ییدی.^{۲۰} همه بوخوردیدی و سئر بوسنیدی و الباقی خورده ننانی کی بمانسته‌بو، جم کودیدی و دوازده‌تا سبد پور بوسته.^{۲۱} تعداد مردأکانی کی غذا بوخورده بید غیر زنائکان و زائکان تقریباً پنج هیزارتا بید.*

عیسی آب سر را شه

۲۲ عیسی بی معطلی خو شاگردان وادر بوکوده قبل اون سواز کرجی بیبید و بیشید او طرف دریاچه ولی خودش اویه بئسه و مردوم اوشه کوده بیشید بخانه.^{۲۳} وختی کی مردوم اوشه کوده، خودش بوشو

* ۲۱:۱۴ فرهنگ یوهود میان فقط تعداد مردأکان ایشمودیدی.

کوه بولندی سر کی تنهایی دعوا بوكونه. شب فارسه و اویه تنها ایسهبو. ^{۲۴} او وخت کرجی ساحل جا خیلی دور بوستهبو و اون کولاک و موجان دس اسیربو، چونکی باذ موخالف آمویی. ^{۲۵} بین ساعت سه و شیش صب، عیسی قدم زنان آب سر اوشان طرف بوشو. ^{۲۶} وختی شاگردان اون بیدهیدی کی آب سر را شوئون دره، وحشت بوكودیدی بوگفتیدی: «روحه!» و ترسن جا فریاد بزهیدی. ^{۲۷} هو لحظه عیسی اوشان بوگفته: «جورأت بدارید، منم. نوا ترسنید!»

^{۲۸} پطرس جواب بدە: «آقا جان، اگه خودت ایسی، دستور بدن تا منم آب سر بایم تی ورجا.»

^{۲۹} عیسی بفرماسته: «بیا!» او وخت پطرس کرجی جا بیرون بمو و آب سر عیسی طرف را بوشو.

^{۳۰} ولی چون باد و کولاک بیده، بترسه و هوطو کی آب میان فرو شوئون دوبو، فریاد بزه: «آقا جان، مر نجات بدن!» ^{۳۱} عیسی زود خو دس دراز کوده و اون بیگیفته و بوگفته: «ای کمایمان، چره شک بوكودی؟» ^{۳۲} وختی کرجی سوار بوستیدی، باد بئسه ^{۳۳} و شاگردانی کی کرجی میان ایسے بید، عیسای پرسش بوكودیدی و بوگفتیدی: «رأس رأسی کی تو خودا پسری!»

عیسی جنیسارت دیهائی مریضان شفا دهه

^{۳۴} وختی کی دریاچه او طرف فارسه بیدی، جنیسارت دیهائی میان پیاده بوستیدی. ^{۳۵} او دیهائی آدمان عیسای بشناختیدی و اون آمون خبر تومام او دور و آطراف فرسانه بیدی و همه خوشان مریضان اون ورجا بآوردیدی ^{۳۶} و عیسای ایلتماس کودیدی کی ایجازه بده تا فقط ایتا گوشه اون ردای لمس بوكونید و هر کی یم اون ردای لمس کودی، شفا گیفتی.

اونچی کی آدمی نجست کونه

۱۵

۱ بآزین ایتا عده فریسیان و دین علماء اورشلیم جا بموییدی عیسی ورجا و وأورسه بیدی:
 ۲ «چره تی شاگردان بوزرگان سنت به جا ناوریدی؟ اوشان قبل غذا خوردن خوشان دسان نوشوریدی!» ^۳ عیسی بوگفتة: «چره شومان شیمی سنت حفظ کودن و اسی خودا حکم پا جیر نیهیدی؟
 ۴ چونکی خودا بفرماسته: (تی پئر و مار ایحترام بنه) ^{*} و (هر کی خو پئر یا خو مار ناسزا بگه، وأستی کوشته بیه). ^۵ اما شومان گیدی اگه کسی خو پئر و مار بگه: (هر کومکی کی تائستیم شمر فادم، وقف خودا بوكودم)، ^۶ ده اون مجبور نی یه کی به آ صورت خو پئر و مار ایحترام بنه. شومان آطویی شیمی سنت حفظ کودن و اسی، خودا کلام باطیل کونیدی. ^۷ آی ریا کارآن! اشعیای نبی درباره شومان چی حُب پیشگویی بوكوده کی بوگفتة:

۸ (آ قوم خوشان زوان امرا مرا ایحترام نیهیدی
 اما آشان دلیل می جا دوره.

۹ اوشان عبادت کودن بیهوده،

چونکی اوشان فقط رسم بشری تعلیم دیهیدی.^{۱۰)}

* ۱۵:۴ خروج باب ۲۰ آیه ۱۲ * ۱۵:۴ خروج باب ۲۱ آیه ۱۷ * ۱۵:۹ إشعيَا نبِيٌّ، بَابٌ ۲۹، آیه ۱۳ *

۱۰ بازین عیسی او مردمان خو ورجاً دوخواهه و بوگفته: «مر گوش بدید و بفأميده ۱۱ اونچی کي آدم دهن ميان وارد به، اون نجست نوكونه، بلکي اونچي کي اون دهن جا بيرون آيه آدمي نجست کونه». ۱۲ او وخت شاگردان اون ورجاً بموييدی و بوگفتيدی: «دانی کي فريسيان تى گبان بديل بيگيفتيد؟» ۱۳ عیسی بفرمائسته: «هر نهالی کي می آسماني پئر زيمين رو نکاشته‌بي، ريشه‌کن به. ۱۴ اوشان به حال خودشان بنيد. اوشان کور ايسيدی و کورآن رائمايی کونيدی. هر وختی کي ايتا کور عصا کش ايتا کور دیگر ببه، هر دوتا چاه دورون دکفيدي». ۱۵ پطروس بوگفته: «آ مئل آمره توضیح بدن.» ۱۶ عیسی جواب بدنه: «شومانم هنوز نفامستيدی؟ ۱۷ يني نانيدی کي هرچي کي دهن جا، شکم دورون شه، بازین دفع به؟ ۱۸ ولی او چيزانی کي دهن جا بيرون آيدی، جه ديل گفته بيدی و هشانيدی کي آدمی نجست کونيدی. ۱۹ چونکی فيكران پليد، قتل، زنا، بی‌عفتی، دوزدی، شهادت دوغ و تهمت، ديل جا بيرون آيه. ۲۰ آ کردکارانه کي آدم نجست کونه، نه نوشوسته دس آمرا غذا خوردن.»

کنعانی زنگ ايمان

۲۱ عیسی رأ دكفته بوشو منطقه‌ی صور و صيدون. ۲۲ ايتا روز ايتا کنunanی زنای کي اویه شين بو، بمو عیسی ورجا و صدائ بولند آمرا بوگفته: «آقا جان، آي داود پسر، مر رحم بوكون! می دختر ديوزده بوبوسته و خيلي عذاب کشه.» ۲۳ ولی عیسی هيق جوابی نده، تا آنکي اون شاگردان جلو بموييدی و اون جا بخواستيدی: «اون اوشه کون بشه، چونکي هاطو ايچگره زنان آمي دونبائسر آمون دره.» ۲۴ عیسی جواب بدنه: «خودا مر فقط ايسرايل اوير بoste گوسفندان و اسی اوشه کوده.» ۲۵ اما او زنای بمو و اون جلو زانو بزه و بوگفته: «آقا جان، مر کومک بوكون!» ۲۶ عیسی وأگرسته بوگفته: «زاگان نان فيگيفتن و سگان جلو تاودن کاژ درستی نی‌یه.» ۲۷ ولی زنای بوگفته: «بله آقا جان، ولی سگانم جه خورده‌پانی کي خوشان صاحاب سفره‌سر کفه، خوريدي!» ۲۸ بازین عیسی بفرمائسته: «آي زن، تی ايمان پيله‌دانه‌یه، تی خواسته برآورده به!» هو لحظه‌يم اون دختر شفا پيدا کوده.

عيسي دوواره هيزاران نفر سير کونه

۲۹ عیسی رأ دكفته و درياچه‌ی جليل کناره دوأسته بوشو کوه بولندي سر و اویه بینيشته. ۳۰ مردمان زيادي اون ورجا بموييدی و خوشان آمرا شلان و کورآن و ايفيليجان و گنگان و مريضان زياد دیگر باورديدي و عیسی پا ورجا بنه‌پيدی و اون، اوشان شفا بدنه. ۳۱ مرdom چون دهيدی کي لال آدمان به گب بموييدی، ايفيليجان شفا گيريدی، شلان رأسيدی و کورآن دينيدی، هن واسی فاق بوستيدی و ايسرايل خوداي ستايش بوکوديدی.

۳۲ عیسی خو شاگردان دوخواهه و بوگفته: «مي ديل آ مرdom ره سوجه، چونکي الان سه روزه کي می آمرأيدی و چيزی خوردن ره ناريدي. نخوأيم آشان گوشنه اوشه کونم، نوكونه کي رأ ميانی ضعف باوريد.» ۳۳ شاگردان بوگفتيدی: «آ ببابان ميانی آ همه مرdom سير کودن و اسی، نان کافي جه کويه تائيم باوريم؟» ۳۴ عیسی وأورسه: «چن تا نان داريدي؟» بوگفتيدی: «هفت تا نان و چن تا کوجه‌دانه مائي.» ۳۵ عیسی مرdom بفرمائسته زيمين سر بینيشيد. ۳۶ او وخت هفت تا نان و چن تا مائي فيگيفته، خوداي

شوکر بوكوده، اوشان خورد کوده و خوش‌آگردان فاده و اوشان مردوم فاده‌بیدی.^{۳۷} همه بوخوردیدی و سر بوسنیدی و شاگردان خورده‌نانانی کی بمانسته بو جم کودیدی و اوشان امرأ هفت‌تا زیبیل پور بوسته.^{۳۸} تعداد کسانی کی غذا بوخوردیدی، غیر زنان و زائان، چار هیزار نفر بید.^{۳۹} بازین کی عیسی مردوم اوشه کوده بیشید، خودشم قایق سوار بوسته و بوشو منطقه‌ی مَجلَّ.

درخواست نیشانه‌ی آسمانی

۱۶

۱ او وخت فریسیان و صدوقيان بمويدي عيسى ورجا کي اوئ ايمتحان بوكونيد. هن وأسى اوئ جا بخواستیدي تا ايتا نيشانه‌ی آسمانی اوشان ره بآوره.^۲ عيسى در جواب بفرمائسته: «اگه غروب دم آسمان رنگ سورخ به، شومان گيدی (ها خُب به)^۳ و صُب دم اگه آسمان رنگ سورخ و بیگيفته بيه، گيدی (ايروز هوا خراب به). شومان کي تائيندي چه آسمان رنگ و رو، هوا پيشبيني بوكونيد، چوطو نتائيندي آزمانه نيشانه‌يأن بفاميد؟^۴ آنسل شرور و زناكار نيشانه خوایه، ولی نيشانه‌ي اوشان فاده نيه جز نيشانه‌ی يونس‌نبي». بازین اوشان ترک کوده و خوراي بیگيفته بوشو.

فریسیان و صدوقيان خمیرمايه

۵ وختي بوشوبيدي درياچه او طرف، شاگردان خاطرشو بو کي خوشان امرأ نان ببريد.^۶ عيسى اوشان بوكفته: «شيمى حواس جم ببه، چه فريسيان و صدوقيان خمیرمايه دورى بوكونيد».^۷ بازين آشان هميگر امرأ بوگو مگو بوكوديدی و بوكفتيدي: «چون امى امرأ نان ناورديم، اوئ آگب بزه».^۸ عيسى بفامسته و اوشان بوكفته: «آى سوست ايمانان، چره نان ناوردن وأسى بوگو مگو كونيد؟^۹ هنوز نفاميدی؟ او پنج تا نان و پنج هزار نفر شمر خاطر شو، کي چن تا سبد خورده‌نان جم کوديدی؟^{۱۰} يا، او هفت‌تا نان و چار هزار نفر و انکي چن تا زيبيل پور بوسته‌بو؟^{۱۱} پس چره درک نوكونيدی کي شمر درباره‌ی نان گب نزئن درم؟ بلکي بوكفتم کي چه فريسيان و صدوقيان خمیرمايه دورى بوكونيد».^{۱۲} او وخت بفامستيدی کي اوشان درباره‌ی فريسيان و صدوقيان تعليم دئن هشدار بدء، نه درباره‌ی نان خمیرمايه.

پطرس در مورد مسيح شهادت دهه

۱۳ وختي عيسى نواحي قيسريه فيليپس فارسه، خوش‌آگردان وأورسه: «مردوم چى گيدی، اينسان پسر كيسه؟»^{۱۴} اوشان جواب بدءيدی: «بعضی يأن گيدی يحيای تعمید‌دهنده‌يه. بعضی يأن گيدی ايلیاس‌نبي يه، و تعدادی يم گيدی ارمیاچی نبی يا ايتا چه پیغمبران دیگره».^{۱۵} عيسى وأورسه: «شومان چى گيدی، مر کي دأنيدي؟»^{۱۶} شمعون پطرس جواب بدء: «تو مسيح، خوداچ زنده پسری!»^{۱۷} عيسى بوكفته: «خوشابحال تو، آى شمعون، يونا پسر! چونکي آحقيقه جسم و خون تره آشكار نوكوده، بلکي مى آسمانی پئ تره آشكار کوده».^{۱۸} منم گم کي تو پطرس ايسى و اصخره رو، مى کلیساي بنا کونم و

قدرت مرگ، او نَ حَرِيفٌ نَيْهَ^{*}. ^{۱۹} آسمانٌ پادشاهی کلیدانَ تَرَ فَأَدَمَ، او نَچَى کَيْ زَيْمِينُ سَرَ دَوَدِي، آسمانٌ مِيَانِي يَمْ دَوْسَتَه بَه و او نَچَى يَمْ زَيْمِينُ سَرَ وَأَكُونَى، آسمانٌ دُورُونَمْ وَأَكُودَه بَه.^{۲۰} ^{۲۱} بازین عیسی خو شاگردانَ قدغن بوکوده، کسیَّ نِيَگِيد کَيْ او نَ مَسيِحَه.

عیسیٰ پیشگویی در مورد خو مرگ و قیام

^{۲۱} جَه او وَخَت عَيْسَى شَرُوعَ بُوكُودَه خو شاگردانَ اَگَاهَ كَوْدَنَ کَيْ لَازَمَه بشَه اورشليم تَا قَوْمَ پَيلَه کَسَانَ، سَرَانَ کَاھَنَانَ و دِينَ عَلَمَ دَسْ جَأَ آزَارَ زِيَادَه بِيَدِيه، بازِينَ کَوْشَتَه بَه و سُومَى رُوزِ رَه جَه دونِيَّا مُورَدِيَّانَ قِيَامَ بُوكُونَه.^{۲۲} پطَرس او نَ اَيَّتَا گَوشَه بِيرَدَه و سَرِزَنَشَ اَمَراً بُوكَفَتَه: «آقا جان، خودا نوکونَه اَطَوْ چِيزَى تَى سَرَ بَايَه».^{۲۳} عیسیٰ وَأَكَرَدَسَتَه بُوكَفَتَه: «مَى جَأَ دُورَ بَو، اَيَ شَيْطَانَ! تو مَى رَأَيَ دَوَدِي، چُونَکَى تَى فيَكَرَانَ اِيَنْسَانَى اِيسَه نَه خَوَدَايَى».^{۲۴} بازِينَ خو شاگردانَ بُفرَمَاسَتَه: «اَگَه کَسَى بَخُوايَه مَرَ پِيرَوَيِّ بُوكُونَه، وَأَسْتَى خَورَه اِينَكَارَ بُوكُونَه، خو صَلَيبَ اَوسَانَه و مَى دُونَبَالَسَرَ بَايَه».^{۲۵} چُونَکَى هَرَ کَيْ بَخُوايَه خو جانَ نِجَاتَ بَدَه، او نَ جَه دَسَ دَه؛ ولَى هَرَ کَيْ يَمَ مَى وَأَسَى خو جانَ فَادَه، او نَ بَه دَسَ او رَه.^{۲۶} اِيَنْسَانَ رَه چَى فَايَدَه دَأَرَه کَيْ تُومَمَ دُونَيا او نَ شَيْنَ بَه، اَمَّا خو جانَ جَه دَسَ بَدَه؟ بازِينَ بَه چَى قِيمَتَى تَأَنَه خو جانَ بَه دَسَ بَأَورَه؟^{۲۷} چُونَکَى اِيَنْسَانَ پَسَرَ خو پَئَرَ جَلالَ و فَرَشَتَه يَأَنَ اَمَراً اَيَه و هَرَ کَسَىَّ مَطَابِقَ او نَ کَارَانَ پاداشَ فَادَه.^{۲۸} آمِينَ شَمَرَ گَمَ، بَعْضَيَّانَ اَيَه اِيسَه يَيَّدَى کَيْ تَا اِيَنْسَانَ پَسَرَ نِيدِينَد کَيْ خو پادشاهی اَمَراً اَيَه، طَعَمَ مرگَ نَچَشِيدَى».

عیسیٰ نورانی بوبوسته

۱۷ ^۱ شِيشَ رُوزَ کَيْ بُوكَوْذَشَتَه، عیسیٰ، پطَرس و يعقوب و او نَ برَأَر، يو حَنَاء اَوسَادَه و او شَانَ خو اَمَراً بِرَدَه اَيَّتَا کَوهَ بُولَنْدَ جَورَ کَيْ هيَكَسَ او يَه نِيسَه بَو.^۲ او يَه او شَانَ وَرَجَأَ، او نَ ليَاسَانَ و او نَ دِيمَ رَنَگَ وَأَكَرَدَسَتَه؛ او نَ رَنَگَ و رو خورشِيدَ مَائِنَسَتَنَ تَابَسَتَى و او نَ ليَاسَانَمْ نُورَ مَائِنَسَتَنَ سِيفِيدَ بُوستَه بَو.^۳ اِيدَفعَه يَسَى مُوسَى نَبَى و الِيَاسَ نَبَى او شَانَ چَوْمَانَ جُلُو ظَاهِيرَ بُوستَيدَى کَيْ عِيسَى اَمَراً گَبَ زَئَنَ دِيَيَّد.^۴ پطَرس عِيسَى بُوكَفَتَه: «آقا جان، چَى خُبَه کَيْ اَمَانَ اَيَه اِيسَه يَيَّمَ. اَگَه بَخُوايَى، سَهَّا سَرِپَنَاه چَأَکَونَم، اَيَّتَا تَرَه، اَيَّتَا مُوسَى رَه و اَيَّتَا يَمِ اِيلِيَاسَ رَه».^۵ هَنَوزَ پطَرسَنَ گَبَانَ تُومَمَ نِوبَوَسَتَه بَو کَيْ ايَوَارَکَى اِيتَا اَبَرَ درَخَشَانَ او شَانَ سَرِسَايَه تَأَوَدَه و اَيَّتَا صَدَاعَيَ او اَبَرَ جَأَ بَمَو کَيْ بُوكَفَتَه: «اَنَه مَى جَانَ دِيلَ پَسَرَ کَيْ او نَ جَأَ رَاضِيَ يَم؛ او نَ گَبَانَ گَوشَ بُوكَونَيدَ!^۶ وَخَتَى شاگردانَ او صَدَاعَ بِيَشَتَأوَسَتَيدَى، او شَانَ خَيلَى تَرسَ گَيْفَتَه و دَمَرَو خَاكَ سَرِ بَكَفَتَيدَى.^۷ ولَى عِيسَى بَمَو او شَانَ وَرَجَأَ و خو دَسَ او شَانَ سَرِ بَنَه و بُوكَفَتَه: «وَيَرِيزَيدَ، نَوَا تَرَسَتَنَيدَ!^۸ او شَانَ خَوَشَانَ چَوْمَانَ وَأَكُودَيدَى و جَزَ عِيسَى کَسَىَّ نِيدِه يَيَّدَى.

^۹ وَخَتَى کَيْ کَوهَ جَأَ بَيَيجِيرَ اَمَونَ دِيَيَّد، عِيسَى او شَانَ بُفرَمَاسَتَه: «اَ روَيَايَى کَيْ بَيَدَه يَيَّدَى هيَكَسَ رَه تَعرِيفَ نِوكَونَيدَ، تَا زَمَانَى کَيْ اِيَنْسَانَ پَسَرَ، جَه مُورَدِيَّانَ دُونَيا قِيَامَ بُوكُونَه».^{۱۰} شاگردانَ او نَ وأَورَسَه يَيَّدَى: «چَرَه دِينَ عَلَمَاءَ گَيَّدَى کَيْ او لَّوْ وَأَسْتَى اِيلِيَاسَ نَبَى بَايَه؟»^{۱۱} عِيسَى جَوابَ بَدَه: «اَلْبَه کَيْ

* ۱۸:۱۶ آَجَملَه تَأَنَه دَوْ جَورَ مَعْنَىَ مَخْتَلَفَ بَدَأَرَه: يَا: «قُودَرَتْ مرگ، كَلِيسَائَ حَرِيفَ نَيَّهَ» يَا: «قُودَرَتْ مرگ كَلِيسَا جُلُو دَوَامَ نَأَورَه».

ایلیاس آیه و همه چی ای دوواره چاکونه.^{۱۲} ولی شمر گم کی ایلیاس بموولی هیکس اون نشناخته و هر بلاجی میم کی خواستیدی اون سر باوردیدی و هطوطیم ایسه کی اینسان پسرم اوشان دس جا آزار دینه.^{۱۳} او وخت شاگردان بفامستیدی کی عیسی درباره ی حیاتی تعمیددهنده اوشان آمرا گب زئن دره.

عیسی مسیح ایتا پسر دیوزده شفا دهه

^{۱۴} وختی مردوم ورجا واگر دستیدی، ایتا مردای عیسای نزدیکه بوسته و اون جلو زانو بزه و بوگفتنه:
^{۱۵} «آقا جان، می پسر رحم بوکون. اون غشی یه و سخت عذاب کشن دره. ویشت وختان آ مرض و ایسی آب و آتش میان دکه. ^{۱۶} اون تی شاگردان ورجا باوردم، ولی اوشان نتائستیدی اون شفا بدید.»
^{۱۷} عیسی بفرمأسته: «ای نسل بی ایمان و منحرف! تا کی شیمی آمرا بیسم و شمر تحمول بوکونم؟ اون می ورجا باورید.» ^{۱۸} عیسی دیو نهیب بزه و دیو او پسر جا بیرون بوشو. هو موقع اون شفا پیدا بوکوده.
^{۱۹} بازین شاگردان عیسی ورجا بموییدی و خلوتی اون وأورسنه بیدی: «چره آمان نتائنتیم او دیو بیرون کونیم؟» ^{۲۰} عیسی بفرمأسته: «جه آخاطر کی شیمی ایمان کمه. آمین شمر گم اگه شومان به اندازه ایتا دنه خردل ایمان بدأرید، تائیدی آکوی بیگید (جه آیه بوشو او طرفتر) و جابجا به. و هیچ چیزی نی به کی شمره غیرممکن ببه. ^{۲۱} ولی آجر دیوان بیرون نیشیدی مگه روزه و دعوا آمرا.»

عیسی دومی پیشگویی در مورد خو مرگ و قیام

^{۲۲} وختی کی عیسی و اون شاگردان جلیل میان دور هم ایسه بید، عیسی اوشان بوگفتنه: «اینسان پسر مردوم دس تسلیم به، ^{۲۳} اوشان اون کوشیدی و اون سومی روز ره جه موردهیان دونیا قیام کونه» و شاگردانم خیلی غورصه بو خوردیدی.

سکه، مائی دهن میان

^{۲۴} بعد اونکی عیسی و اون شاگردان فارسنه بیدی کفرناحوم، مأمورانی کی معبد ره مالیات جم کودیدی پطرس ورجا بموییدی و وأورسنه بیدی: «شیمی اوستاد، معبد مالیات فنده؟» ^{۲۵} اون جواب بدنه: «البته کی فاده!» پطرس واگر دسته بخانه. قبل آنکی چیزی بگه، عیسی اون بوگفتنه: «ای شمعون، دونیا پادشاهیان جه چی کسانی باج و خراج فیگیریدی؟ جه خوشان زاکان، یا غریبان جا؟ تی چی فیکر کونی؟» ^{۲۶} پطرس جواب بدنه: «جه غریبان!» عیسی اون بوگفتنه: «پس خودا زاکان معافیدی! ^{۲۷} امّا جه آخاطر کی اوشان دوچار لغش نیبید، بوشو دریا کنار و دام تاؤد. اولی مائیی کی بیگیفتی، اون دهن واؤن، بازین ایتا سکه هی چار دژهمی پیدا کونی و اون آمرا می سام و تی سام اوشان فادن.»

آسمان پادشاهی میان چی کسی پیله تر دو خواهد به؟

^۱ او وخت شاگردان عیسی ورجا بموییدی و وأورسنه بیدی: «کی آسمان پادشاهی میان پیله تره؟» ^۲ عیسی ایتا زاک دو خواهد و اون اوشان میان باورده ^۳ و بفرمأسته: «آمین شمر گم، تا شمر عوض نوکونید و کوجه زاکان مأنستن نیبید، هرگز نتائیدی آسمان پادشاهی دورون را پیدا

بُوكونید.^۴ پس هر کی خوره فروتن بُوكونه و آزآک مائنسن ببه، بازین آسمان پادشاهی میان پیله‌تره.^۵ و کسانی یم کی آجور زآک می نام و اسی خوشآن میان قوبیل بُوكونید، مر قوبیل بُوكودیدی.^۶ ولی هر کی یم باعیث ببه کی ایتا آجور زآی کی مر ایمان داره، لغزش بوخوره، اوون ره بهتره کی ایتا پیله سنگ آسیاب اوون گردن ڏو دید تا بازین جولف دریا میانی تاؤ دید کی غرق به!^۷ وای برآ دونیا کی باعیث لغزش ایسه! و سو سه همیشه نهه اما وای بحال او کسی کی باعیث لغزش دیگران به!

^۸ «اگه تی دس یا تی پا تر بلغزنه، وأستی اوون ووینی و فیشانی. چون تره بهتره کی بی دس یا بی پا زندگی جاودانی دورون بیشی تا آنکی دوتا دس و پای سالم آمرا آتش آبدی میان تاؤ ده بیبی.^۹ و اگه تی چوم تر بلغزنه، وأستی اوون بکنی و فیشانی، چون تره بهتره کی ایتا چوم آمرا زندگی جاودانی دورون بیشی تا آنکی دوتا چوم آمرا جهنده آتش دورون تاؤ ده بیبی.

اویر بُوسته گوسفنڈ مُثُل

^{۱۰} «شیمی حواس بمانه کی هیچ کودام آجور کوجه زآکان تحقیر نوکونید، چونکی شمر گم کی اوشان آسمان دورونی فرشته یانی داریدی کی همیشه می آسمانی پئر روی دینیدی.^{۱۱} چونکی اینسان پسر بمو تا اویر بُوسته یان نجات بده.^{۱۲} تو چی فیکر کونی؟ اگه ایتا مردای صدتاً گوسفنڈ بدأره و ایتا جه اوشان اویر به، او نود و نهتاً گوسفنڈ کویان میانی نهه و اویتا اویر بُوسته گوسفنڈ دونبائل نیشه؟^{۱۳} آمین شمر گم اگه او گوسفنڈ بیافه، اوون و اسی ویشر خوشحالی کونه تا او نود و نهتاً گوسفنڈ کی اویر نوبوستیدی.^{۱۴} هطوطیم شیمی آسمانی پئر خواسته آنه کی حتی ایتا جه آکوچه زآکان هلاک نیبید.

چوطو وأستی تی خطاكاڙ برآڙ مره رفتار بُوكونی؟

^{۱۵} «اگه تی برآر تر بدی بُوكونه، خلوتی بوشو اوون ورجا و اوون بدی یان اوون بُوگو. اگه تی گب گوش بُوكوده، ینی تی برآر به دس بآوردی؛^{۱۶} ولی اگه قوبیل نوکوده، اینفر یا دو نفر دیگر تی آمرا ببر، تا (هر گبی کی گفته به، دو سه تا شاهد آمرا ثابت ببه).^{۱۷} اگه اوشان گبانم گوش ندَه، کلیساي بُوگو؛ و اگه کلیسا گبانم قوبیل نوکوده، او وخت اوون آمرا بیگانه یا با جگیر^{*} مائنسن رفتار بُوكون.^{۱۸} آمین شمر گم هر چی زیمین سر دودید، آسمان میان ڏو سته به، و هر اوونچی کی زیمین رو وأکونید، آسمان میانی وأکوده به.^{۱۹} بازم شمر گم کی هر وخت دو نفر جه شومان زیمین سر هر چیزی کی خودا جا خواییدی کس کس آمرا هم دیل بیبید، بازین می آسمانی پئر شیمی خواسته ی به انجام رسانه^{۲۰} چون جایی کی دو یا سه نفر می نام و اسی اویه جم بید، منم اوشان میان حاضر بم.»

خادم بی رحم مُثُل

^{۲۱} او وخت پطرس عیسی ورجا بمو و وأورسه: «آقا جان، اگه می برآ مر بدی بُوكونه، تا چن وار وأستی اوون ببخشم؟ هفت وار؟»^{۲۲} عیسی بفرمائسته: «تر گم نه هفت وار، بلکن هفتادتاً هفت

* ۱۶:۱۸ تشنیه باب ۱۹، آیه ۱۵ ۱۷:۱۸ مردوم معمولا با جگیران جا دوری کو دیدی چونکی ویشر اوشان فاسد آدمانی بید کی مالیات ایضاfe مردوم جا خوشان ره فیگفتیدی و دولت روم ره کار کو دیدی کی یوهودیه اشغال بُوكوده بُو.

وار. ۲۳ هنْ وأسى آسمان پادشاهی ایتا شاه مائستن ایسه کی تصمیم بیگیفته خو خادمان مره تسویه حیساب بوکونه. ۲۴ وختی شروع بحیسابرسی بوکوده، اینفر پادشا ورجا باوردیدی کی ده هیزار قنطار اون بدهکار بو. ۲۵ چونکی اون نتائنتی خو قرض فاده، اوں ارباب دستور بده کی اون با اوں زن و زاکان و تومام اوں مال و منال بوفروشید تا ارباب طلب وصول بیه. ۲۶ خادم بدهکار خو ارباب به دس پا دکفته و بوگفته: (ایپچه تحمول بوکون و مر مهلت بدن تا همه می قرض فادم). ۲۷ بازین ارباب دیل بوسوخته و اوں قرض ببخشے و اوں آزاد کوده. ۲۸ اما وختی کی خادم بوشو بیرون، ایتا جه خو همکاران بیده کی صد دینار اوں جا طلب داشتی. خو همکار گولی بیگیفته، فشار بدھ و بوگفته: (می طلب مر فادن!) ۲۹ اونم خو همکار به دس پا دکفته و میت کونان بوگفته: (ایپچه تحمول بوکون و مر مهلت بدن تا می قرض فادم). ۳۰ ولی اوون قوبیل نوکوده، بلکی بوشو و خو همکار زندان تاؤده تا خو قرض فیگیره. ۳۱ وختی کی بقیه خادمان آماجرای بیدهییدی، خیلی ناراحت بوستیدی و بوشوییدی خوشان ارباب ورجا و تومام او ایتفاق تعريف بوکودیدی. ۳۲ بازین ارباب، او خادم خو ورجا دو خواده و بوگفته: (آی خادم شرور! مگه من تی ایلتماس کودن وأسى تومام تی قرض تر نبخشم؟) ۳۳ ینی تو نوأستی تی همکار رحم بوکوده بی، هوطو کی من تر رحم بوکودم؟) ۳۴ پس ارباب غیظ گیفته، اون زندان تاؤده تا شکنجه بیه و همه خو قرض فاده. ۳۵ هطوبی یم ایسه کی می آسمانی پئر شیمی امرا رفتار کونه اگه شومانم شیمی برآر دیل و جان مره نبخشید.»

تعلیم دئن در مورد عروسی کودن و طلاق گیفتن

۱۹

۱ وختی کی عیسی گبان تومام بوسته، اوستان جلیل ترک کوده بوشو سرزیمین یوهودیه کی او طرف رود اردن نهه بو. ۲ مردمان زیادی اوں دونبال را دکفتیدی بوشوییدی و عیسی یم اوشان اویه شفا بدھ.

۳ بعضی جه فریسیانم اوں ورجا بموییدی تا اوں ایمتحان بوکونید. اوشان عیسای وأورسہییدی: «آیا ایتا مردآک ره جایز ایسه به هر دلیلی کی خودش قوبیل داره، خو زن طلاق ده؟» ۴ عیسی جواب بدھ: «مگه نخواندید کی خالق آدونیا جه اوں اینسان مرد و زن خلق بوکوده؟» ۵ و بوگفته: «هن وأسى مرد خو پئر و مار ترک کونه و خو زن دوچکه و اوشان دوتا، ایتا تن بیدی.» ۶ آطوبی ده اوشان دو نفر نییدی، بلکی ایتا تن بوبوستیدی. پس اونچی کی خودا وصل کوده، اینسان نوأستی سیوا بوکونه. ۷ بوگفتیدی: «پس چره موسی بفرمائسته کی اگه ایتا مردآی بخوایه خو زن طلاق ده، تأنه ایتا طلاقنامه اوں فاده، بازین اوں ول کونه کی بشه؟» ۸ عیسی بوگفته: «شیمی سنگ دلیلی وأسى بو کی موسی ایجازه بدھ کی شیمی زن طلاق دید، اما جه اوں آطوبی نوبو. ۹ وأبدانید هر کی خو زن غیر خیانت وأسى طلاق ده و ایتا زن دیگری ببره، ینی زنا بوکوده.»

۱۰ شاگردان اوں بوگفتیدی: «اگه مرد و زن میان وضعیت آطوبه، عروسی نوکودن بهتره!»

۱۱ عیسی بفرمائسته: «همه نتائیدی آتعلیم قوبیل بوکونید، مگه کسانی کی اوشان عطا بوبوسته بی.

۱۲ چونکی بعضی یان جوری بدونیا آیدی کی نتائیدی عروسی بوکونید، بعضی یانم مردوم دس ناقص

بوستیدی کی ده نتائیدی زائیدار بیبید، و بعضی یائے دیگرم آسمان پادشاہی وأسی تصمیم گیریدی عروسی نوکونید. هر کی بتأنه آتعلیم قوبیل بدأره، وأستی هو جور زندگی بوکونه.»

عیسی کوچہ زاؤان برکت دهه

۱۳ او وخت مردوم، زاؤان عیسی ورجا باوردیدی تا اوشأن سر، دس بنه و دعوا بوکونه. ولی شاگردان مردوم آکار وأسی سرزنش بوکودید. ۱۴ عیسی بفرمأسته: «وئلید زاؤان می ورجا بایید و اشأن جلوی نیگیرید. چونکی آسمان پادشاہی آجور کسان شینه!» ۱۵ پس اوشأن سر دس بنه، اوشأن برکت بدھ و جھ اویه بوشو.

جوان پولدار

۱۶ ایروز ایتا مردائی عیسی ورجا بمو و وأورسه: «اوستاد، چی کاڑ نیکویی وأستی انجام بدم تا زندگی ای آبدی ای بدس باورم؟» ۱۷ عیسی جواب بدھ: «چره می جا درباره نیکویی واورسی؟ تنها اینفر نیکویه. ولی اگه خوایی به حیات را پیدا بوکونی، احکام بجا باور.» ۱۸ او مردائی وأورسه: «گو احکام؟» عیسی بوگفته: «قتل نوکون، زنا نوکون، دوزدی نوکون، شهادت دورغ ندن، ۱۹ تی پئر و مار ایحترام بنه* و اتی همساده تی جان مائستن موحبت بوکون.» ۲۰ او جوان بوگفته: «همه ای احکام بجا باوردم. ده چی کم دارم؟» ۲۱ عیسی جواب بدھ: «اگه خوایی کامل بیسی، بوشو و اونچی کی داری بوفروش و اوشان پول فقیران فادن کی آسمان میانی گنج بدأری. بائزین بیا و می جا پیروی بوکون.» ۲۲ جوان وختی عیسی گبان بیشناوسته، اوں دیل غم دکفته و را دکفته بوشو، چونکی مال و منال زیادی داشتی. ۲۳ او وخت عیسی خوشگردان بوگفته: «آمین شمر گم مال و منالداران ره را پیدا کودن به آسمان پادشاہی خیلی دوشواره!» ۲۴ هطوطیم شمر گم کی گوذشتن شوتور جھ سوزن سوراخ راحتتره تا ایتا پولدار آدم خودا پادشاہی ورود بوکونه.» ۲۵ شاگردان وختی عیسی گبان بیشناوستید خیلی تعجب بوکودیدی و وأورسہ بیدی: «پس کی تأنه نجات پیدا بوکونه؟» ۲۶ عیسی اوشان فندرسته و بوگفته: «آ کار اینسان ره غیر مومکنه، اما خودا ره همه چی مومکنه.»

۲۷ پطرس بوگفته: «هسأ آمان همه چی ترک کوڈن دریم. چی چیزی امی نصیب به؟» ۲۸ عیسی اوشان بوگفته: «آمین شمر گم وختی کی دونیای جدیڈ میانی همه چی تاره به و اینسان پسر شکوه و جلال امرا خو تخت پادشاہی سر نیشینه، بائزین شومانم کی می جا پیروی بوکودیدی، دوازده تخت سر نیشینیدی و ایسرائیل دوازده تأ قبیله داوری کونیدی. ۲۹ و هر کی می نام وأسی، خو خانه یا خو برأ یا خو خاخور یا خو پئر یا مار یا زاک یا خو ملک و املاک ترک کوڈه بی، بائزین صد برابر فیگیره و زندگی ای آبدی ای بدس آوره. ۳۰ اما خیلی یان کی اول بیدی، آخر بیدی و خیلی یانم کی آخر بیدی اول بیدی!»

تاكستان کارگر ان ملّ

۱ آسمان پادشاپی ایتا صاب باع مائنه کی ڻب دم بوشو بیرون تا خو انگور باع ره کارگر ان روز مزد بیگیره. ۲ او، اوشان آمرا طی بوکوده کی روزی یک دینار هر کودام اوشان فاده و اوشان اوشه کوده خو انگور باع دورون کار بوکونید. ۳ نزدیک ساعت نه^{*} دوواره بیرون بوشو و چن نفر دیگرم شهر میدان میان بیده کی بیکار ایسے بید. ۴ اوشان دوخواهه و بوگفتہ: «شومانم بیشید می تاكستان و اینصاف آمرا شمر پول فادم». ۵ و اوشانم بوشويدي. بازم ايوار ده نزدیک ظهر و هطويم ساعت سه بعد ظهر بیرون بوشو و هو کار تکرار بوکوده. ۶ حدود ساعت پنج بعد ظهر بیرون بوشو و باز چند نفر دیگر کی بیکار ایسے بید، بیده و اوشان وأورسه: «چره تو مام روز آیه بیکار ایسے بیدی؟» ۷ اوشانم جواب بدھيدي: «چونکي هيچکي آمر کاري فنده». بازين اوشان بوگفتہ: «شومانم بیشید می تاكستان تا اویه کار بوکونيد». ۸ غروب دم، صاب باع خو مباشر بوگفتہ: «کارگر ان دوخوان و جه آخری شروع بوکون تا به اولی اوشان مزد فادن». ۹ کارگرانی کی حدود ساعت پنج بعد ظهر کار سر بموم بید، هر کودام ایتا دینار فيگيفتیدي. ۱۰ وختی نوبت کسانی فارسه کی قبل همه بموم بید، فيکر بوکوديدی کی دیگر ان جا ويستر فيگيريدی. ولی هر کودام اوشانم خوشان ایتا دینار فيگيفتیدي. ۱۱ وختی خوشان مزد فيگيفتیدي، غر غر مره صاب باع بوگفتیدي: ۱۲ «آشان کی آخر سر بموميدي، فقط يك ساعت کار بوکوديدی و تو اوشان آمي آمرا کی تو مام روز آفتاب جير زحمت بکشهيمى، ايجور مزد فدي!» ۱۳ صاب باع واگرددسته ایتا جه اوشان بوگفتہ: «آي رفق، من کی تر ظلمى نوكودم. مگه آمي قرار ایتا دینار نوبو؟» ۱۴ پس تى حق فيگير و بوشو! من خوایم آخری نفر تى مائنسن مزد فادم. ۱۵ حق نارم می پول آمرا اونچي کی خوایم بوکونم؟ تو می دس و ديل بازي وأسي يم حسودي کونی؟ ۱۶ هطوبی ايسه کی آخری يان اول بيدی، و اولی يان آخر بيدی.»

عيسي سومي وار خو مرگ و قيام پيشگويي کونه

۱۷ وختی کي عيسى اورشليم طرف شوئون دوبو، رأ ميانى خو دوازدهتا شاگرد ایتا کنار ببرده و اوشان بوگفتہ: ۱۸ «الآن اورشليم شوئون دريم. اویه اينسان پسر، سرآن کاهنان و دين علماء دس تسلیم کونيدی، اوشان، اوں به مرگ محکوم کونيدی^{۱۹} و ايسپاريدی غير يوهوديائن دس تا مسخره بيه، شلاق بوخوره و مصلوب بيه. ولی سومي روز ره جه دونيای موردهيائن قيام کونه.»

يعقوب و يوحنا ماڙ درخواست کون

۲۰ او وخت يعقوب و يوحنا مار کي زيدی زن بو، خو دوتا پسرا آمرا عيسى ورجا بموم اوں جلو زانو بزه و اوں جا ایتا خواهش بوکوده. ۲۱ عيسى وأورسه: «تى آرزو چيسه؟» بوگفتہ: «آنکي قول بدی کي می آدوتا پسرا تى پادشاپي ميان، ایتا تى راست دس و اویتا تى چپ دس بینيشينيد.» ۲۲ عيسى واگرددسته بوگفتہ: «شومان نائيندي چي چيزی درخواست کوڏن دريدی! آيا تائيندي جه او جامي کي من

* ۳:۲۰ يوهوديائن، آفتاب بوچور آمون، ڻب اولی ساعت دائنيستيدی، يني وختی یوناني متڻ دورون بینيويشته بوبوسته «سومي ساعت»، يني ساعت ۹ ڻب، چره کي آفتاب بوچور آمون ساعت هميشه نزدیک ۶ ڻب ايسه.

به زودى خوروم، شومانم بوخوريد؟» اوشان بوگفتيدى: «بله، تائىم!» ^{۲۳} عيسى بوگفتە: «شكى نى يە كى مى جام جا خوريدى، اما بدانيد كى نيشتن مى راست دس و چپ دس، مى شين نى يە كى بىخشىم. آ جايگاه كسانى شين ايسە كى مى پئر اوشان رە فراهم بوکوode.»

^{۲۴} وختى او دوتا شاگردد دىگر آ ماجراي بىشتاؤستيد، اوشان او دوتا براز جا غيظ گيفته. ^{۲۵} عيسى اوشان دوخواده و بوگفتە: «شومان دائىدى كى غىر يوهوديائن حاكمان و پىلە كسان خوشان زير دستان رە آقايى كونىدى و فرمان ديهيدى. ^{۲۶} اما شىمى ميانى نوأستى اطويى بىه، بلكى هر كى خوايە شىمى ميان پىلە كس بىه، وأستى شىمى خادم بىه ^{۲۷} و هر كى بخوايە شىمى ميان اول بىه، وأشىمى غولام بىه، ^{۲۸} چره كى اينسان پسرم نمو كى اوئن ختمت بوکونىد، بلكى بمو تا ختمت بوکونە و خو جان خىلى يائ نجات وأسى فدا بوکونە.»

عيسى مسيح دوتا نابيناي شفا دھە

^{۲۹} وختى كى عيسى و اوئن شاگردان شهر أريحاى ترك كودن دىيىد، مردومن زيادى اوئن دونبالسر را دكفتيدى. ^{۳۰} دوتا مردائى كى نابينا بيد، را كناره نيشته بيد. وختى بىشتاؤستيدى كى عيسى اوئه جا دوارستن دره، فرياد بزهيدى: «آقا جان، آى داود پسر، أمَّ رحم بوکون!» ^{۳۱} مردومن اوشان تشر بزهيدى كى ساكيت بيد، اما اوشان ويستر ايچگەرە زنان گفتيدى: «آقا جان، آى داود پسر، أمَّ رحم بوکون!» ^{۳۲} عيسى بىسە و او دو نفر دوخواده و وأورسە: «چى خوايىدى شىمە انجام بدم؟» ^{۳۳} جواب بدەيدى: «آقا جان، خوايىم كى آمى چومان واز بە و بىدىينىم.» ^{۳۴} عيسى ديل بوسوختە، خو دس بىه اوشان چومان رو و هو وخت اوشان چومان بىدە و اوئن دونبالسر را دكفتيد.

عيسى مسيح ورود شاهانه به اورشليم

۲۱ ۱ وختى عيسى خو شاگردان امرا اورشليم نزديك بوسن دوبو، فارسەيىدى بيت فاجى دىهات كى كوة زيتون دامنه ميان نهەبو و دوتا جە اوشان اوسيه كوده ^۲ و اوشان بفرمائستە: «بيشيد او دىهاتى كى شىمى جۇلۇ نەھە. هەطوتا وارد بىدى، ايتا دۆستە اولاغ خودش گۈرە امرا دينىدى. اوشان واز كونىد، مى ورجا باورىد. ^۳ اگە كسى شمر حرفى بزە، بىگىد: (خوداوند اشان اىحتىاج دارە) و اوئن فورى شمر ايجازە دەھە.» ^۴ اماجرا اىتفاق دكفتە تا اوئنچى كى نبى زبان جا بوگفتە بوبوستە بو حقىقت پىدا كودە كى:

^۵ «صەھيون دُختەر * بىگىد،

(بىدىن، تى پادشا

فروتنى امرا تى ورجا امون درە،

اولاغ سر نيشته،

* گۈرە اولاغ سر.»^۱

* ۵:۲۱ «صەھيون دُختەر» ايتا اصطلاحە كى اورشليم شەر وأسى بە كار شە. ^{۲۱} ۵:۲۱ زكريا باب ۹، آيه ۹

۶ او دو تأساگرد بوشوییدی و عیسی فرمان عمل بوكودیدی. ۷ او شان اولاغ و کره اولاغ باور دیدی و خوشان ردایان او شان سر تاؤده بیدی و عیسی سوار بسته. ۸ مردمان زیادی یم خوشان لیاسان را سر وأشادیدی و بعضی یانم درختان شاخه یان و اووه بیدی و را سر بنه بیدی. ۹ مردمانی کی جلو جلو شوییدی و کسانی یم کی اون دونبال سر آمون دیبید، فریاد زنان گفتیدی:

«هوشیانا بر داود پسر!

mobarakه اونی کی به نام خوداوند آیه!*

هوشیانا در بوجورتین آسمانان!»

۱۰ وختی عیسی بوشو اورشلیم دورون، او شهر مردمان ذوق و شوق آمرا وأورسه بیدی: «آ شخص کی ایسه؟» ۱۱ و جماعتی کی عیسی آمرا آمون دیبید جواب ده بیدی: «عیسای پیغمبره کی ناصره جلیل شینه!»

عیسی معبد میانی

۱۲ بازین عیسی معبد صحن دورون بوشو و کسانی کی اویه خرید و فوروش کوئن دیبید، بیرون کوده و صرافان تختان و کبوتر فروشان بیساطان فوگردانه ۱۳ و او شان بفرمائسته: «خودا کلام میان بینیویشه بوبوسته کی (می خانه، خانه) دعوا دوخواده به»* ولی شومان اون دوزدان لانه چاکودیدی.»* ۱۴ معبد میان، کورآن و شلان عیسی ورجا بموبیدی و اون، او شان شفا بدہ. ۱۵ اما وختی سران کاهنان و دین علماء اون عجیب کارآن بیده بیدی و هطوطیم بیده بیدی کی کوجه زاکانم معبد صحن میانی فریاد زنیدی: «هوشیانا، بر داود پسر»، او شان غیظ گفته ۱۶ و عیسای بوگفتیدی: «ایشناوی آشان چی گیدی؟» جواب بدہ: «بله. مگه نخوأندیدی کی:

(کوجه زاکان و شیرخواره یان زبان آمرا

شتایش مهیا بوكودی؟)*

۱۷ او وخت عیسی او شان ترک کوده و او شهر جا بوشو بیت عیان و شبم اویه بئسه.

آنجلیل درخت خوشک بosten

۱۸ صب دم عیسی واگردن دوبو اورشلیم کی را میانی اون ویشتا کوده. ۱۹ را کناره، ایتا آنجلیل درخت بیده و بوشو اون طرف، اما جز ولگ چیزی اون شاخه یان سرنیده. پس واگردن ده درخت بوكفتنه: «خواهیم تو ده هیوخت میوه ناوری.» هو وخت درخت خوشک بosten. ۲۰ شاگردان کی آ ایتفاق بیده بیدی، تعجب مره عیسی جا وأورسه بیدی: «چی بوبوسته کی آنجلیل درخت فوری خوشک بosten؟»

۲۱ عیسی او شان بوگفتنه: «آمین شمر گم کی اگه ایمان بدأرید و شک نوکونید، نه تنها تائیدی اونچی کی آنجلیل درخت سر بمو، انجام بدید، بلکی اگرم آکوی بیگید (جه تی جا بکنده بوبو و دریا دورون دکف) هطوطو به. ۲۲ اگه ایمان بدأرید، هر اونچی کی دعوا آمرا بخوایید، به دس اوریدی.»

سؤال کودن در مورد عیسی ایقتدار

۲۳ او وخت عیسی معبد صحن دورون بوشو و هطوط کی مردوم تعلیم دئن دوبو، سرآن کاهنأن و قوم پیله کسان اون ورجا بموییدی و بوگفتیدی: «به چی حقی آکارآن انجام دیهی؟ چی کسی آحق تر فاده؟»^{۲۴} عیسی جواب بدە: «منم ایتا سؤال شمر وأورسم. اگه جواب بدید، منم شمر گم چی حقی آمرا آکارآن کونم.^{۲۵} یحیی حق تعمید دئن کی جا فیگفته؟ جه آسمان یا اینسان؟» اوشان خوشان میان بحث بوکودیدی و بوگفتیدی: «اگه بیگیم جه آسمان بو، امر گه: (پس چره اون ایمان ناوردیدی؟^{۲۶} مردوم جا ترسیم کی بیگیم جه اینسان بو، چونکی همه یحیای پیغمبر دأیندی).^{۲۷} واگرددستید عیسای بوگفتید: «امان نائیم!» عیسی بوگفتنه: «منم شمر نگم به چی حقی آکارآن کونم.»

دوتا پسر مثل

۲۸ «شیمی نظر در مورد آمثل چیسه؟ ایتا مردای دوتا پسر داشتی. بوشو خو اولی پسر ورجا و بوگفتنه: (پسر جان، ایمروز بوشو انگور باع میان کار بوکون).^{۲۹} واگرددسته بوگفتنه: (نشم)، ولی بازین پشیمان بوسته و بوشو.^{۳۰} پئر بوشو خو ایتا پسر ورجا و هو گب اون بزه و پسر بوگفتنه: (شم، آقا جان). اما نوشو.^{۳۱} کویتا پسر، خو پئر خواسته بجا بآورده؟ جواب بدەییدی: «اولی.» عیسی اوشان بوگفتنه: «آمین شمر گم کی باجگیران و فاحشهیان قبل شومان خودا پادشاھی را پیدا کونیدی.^{۳۲} چونکی یحیی بمو دوروست زندگی کودن رأی شمر یاد بده ولی شومان اون ایمان ناوردیدی، ولی باجگیران و فاحشهیان ایمان بآوردیدی. و شومان با آنکی آن بیدهییدی، پشیمان نوبوستیدی و اون ایمان ناوردیدی.

شروع باغبانان مثل

۳۳ «ایتا مثل دیگر گوش بدید: ایتا ارباب ایتا انگور باع بیگفته، اون دور حیصار بکشه و اون میان انگور له کودن وأسی ایتا چاچه چاکوده. هطوطیم ایتا برج دیده بانی چاکوده. بازین او باع چن تا باغبان ایجاره بدە و خودش بوشو سفر.^{۳۴} وختی انگور چینی زمان فارسه، خو نوکرآن، باغبانان ورجا اوسه کوده کی اون سأم جه انگور آن تحويل بیگیرید.^{۳۵} اوشان اون نوکرآن بیگفته دی، ایتا بزهییدی و ایتا بوكوشتیدی و سومی سنگسار بوکودیدی.^{۳۶} ایوار ده نوکرآن ویشتري اوشان ورجا اوسه کوده، ولی باغبانان اوشان امرایم هوطوط رفتار بوکودیدی.^{۳۷} سر آخر خو پسر اوسه کوده باغبانان ورجا و خو امرا بوگفته کی (حتما می پسر حورمت داریدی).^{۳۸} اما وختی کی باغبانان صاب باع پسر بیدهییدی، همديگر بوگفتیدی: «آن باع وارثه! بایيد اون بوكوشیم و اون ارث صاحب بیسم.^{۳۹} بازین اون بیگفته دی و انگور باع جا بیرون تاؤدهییدی و بوکوشتید.^{۴۰} هسا وختی صاب باع بایه، آباغبانان امرا چی کونه؟»^{۴۱} جواب بدەییدی: «صاب باع بی رحم آدمان، بی رحمی امرا نابود کونه و انگور باع باغبانان دیگر ایجاره دهه، تا کی انگور چینی وخت اون سأم جه انگور آن فادید.»

۴۲ او وخت عیسی اوشان بوگفتنه: «مگه خودا کلام میان نخوأندیدی کی:
 (او سنگی کی معمار آن فیشادیدی،
 سنگ اصلی بنا بوبوسته).

خوداوند آکار بوكوده

و امره عجیب نمایه.^{*}

٤٣ «پس شمرگم کی خودا پادشاپی شیمی جا فیگیفته به و قومی فاده به کی اوں میوهی به بار باورید. ٤٤ هر کی او سنگ سر بکفه، خورد به، و اگه او سنگ اینفر رو بکفه، اوں له کونه.»

٤٥ وختی سرآن کاهنأن و فریسیان عیسی مثلاً بیشتاآستیدی، بفامستیدی کی درباره اوشان گب زئن دره، ٤٦ پس خوآستیدی اوں دسگیر بوكونید، ولی مردوم جا ترسه ییدی، چونکی اوشان عیسای پیغمبر دانستیدی.

جشن عروسی مثل

- ٢٢** ١ ایوار ده عیسی مثلاً آمرا اوشان بفرمأسته: ٢ «آسمان پادشاپی ایتا شاه مانه کی خو پس ره عروسی بیگیفته. ٣ اوں خو نوکرآن اوسه کوده تا کسانی کی دعوت بوبوسته بید، دو خوآنید کی جشن دورون حاضر بید، ولی اوشان نخوآستید کی بایید. ٤ ایوار ده نوکرآن دیگری اوسه کوده و بوگفته: (کسانی کی دعوت بوبوستیدی بیگید هسا بیساط جشن مهیا بوكودم، می گابان و چاق و چله گوساله یائ سر وأوم و همه چی آماده ایسه. پس بایید عروسی).^٥ ولی اوشان محل نه ییدی و بوشوییدی، ایتا بوشو خو مزرعه میان و اویتا خو کار سر. ^٦ بقیهیم اوں نوکرآن بیگیفتیدی، اذیت و آزار بوكودیدی و بوكوشتیدی. ٧ شاه وختی بیشناوسته، اوں غیظ گیفته، خو سربازآن اوسه کوده و قاتلآن بوكوشته و اوشان شهر به آتش فاکشه. ^٨ بازین خو نوکرآن بوگفته: (جشن عروسی آماده بید، ولی کسانی کی دعوت بوبوسته بید لیاقت شرکت کودن ناشتیدی). ^٩ پس بیشید شهر میدان میان و هر کی بیده ییدی، دعوت بوكونید تا بایه عروسی.^{١٠} نوکرآن بوشوییدی کوچه یائ سر و هر کی بیده ییدی، چی خُب و چی بد، خوشان آمرا باوردیدی و عروسی تلار، مهمانان جا پور بوسته.
- ١١ «وختی کی پادشا بموم مهمانان بیدینه، ایتا مردأک بیده کی لیباس مناسب عروسی دونکوده ببو.
- ١٢ اوں وأورسه: (آی رِيق، چوطو بدون لیباس مناسب عروسی بموی آیه؟) او مردای جوابی ناشتی.
- ١٣ او وخت پادشا خو نوکرآن بوگفته: (اوں دس و پای دُودید و بیرون تاریکی میان تاؤدید، جایی کی گریه کونیدی و خوشان دندانان سر بسر سایدی). ^{١٤} چونکی کسانی کی دعوت بوبوستیدی زیادیدی ولی اوشانی کی اینتخاب بوبوستیدی کم ایسیدی.»

سؤال درباره مالیات فادن

١٥ بازین فریسیان بیرون بوشوییدی و کس کسن آمرا مشورت بوكودیدی کی چوطوبی تائیدی عیسای خودش گبان آمرا به دام تاؤدید. ^{١٦} اوشان خوشان شاگردان و طرفداران هیرو دیس پادشاپی عیسی ورجا اوسه کودیدی و بوگفتیدی: «اوستاد، دانیم کی تو آدم صاف و صادقی ایسی و خودا رائی هوطو کی ایسه یاد دیهی و هیکس جا نترسی چونکی آدمان ظاهیر نیگاه نوکونی. ^{١٧} پس تی نظر آمر بوكو: آیا قیصر مالیات فادن روایه یا نه؟^{١٨} عیسی اوشان حیله بفامسته و بوگفته: «آی ریا کارآن،

* ٤٢:٢١ مزمور ١١٨ آیه ٢٢ و ٢٣ * ١٧:٢٢ قیصر، روم امپراطور لقب بو

چره مَ ایمتحان کونیدی؟^{۱۹} ایتا سکه کی شیمی مالیات اوْن آمرأ فادیدی، مَ نیشان بديد.» اوشأن ایتا سکه‌ئی يك دیناري عيسای فاده بيدی. ^{۲۰} عيسى اوشأن و اورسه: «نقش و نامی کی آسکه رو نهه، کی شينه؟» ^{۲۱} جواب بده بيدی: «قيصر شين». بفرمائسته: «اوْنچى کی قيصر شينه قيصر فادید و اوْنچى کی خودا شينه خوداي فادید.» ^{۲۲} وختى عيسى گبائَ بيشتاوستيدى، تعجب بوکوديدى و اوْن بته بيدى و بوشوييدى.

ايزدواج و قيامت

^{۲۳} هو روز ميانى صَدّوقيان کي موردهيائَن دوواره زنده بوستن اينكار کونيدى، عيسى ورجاً بموييدى و اوْن وأورسه بيدى: ^{۲۴} «اوستاد، موسى آمر بفرمائسته کي اگه ايتا مردai بى اولاد بيميره، اوْن برآر وآستى خو بمرده برآز زن آمرأ عروسى بوکونه، کي خو برآز ره نسلی باقى بنه^{*}. ^{۲۵} آمى ميان هفت تأ برآر ايسه بيد، اوّلى برآر عروسى بوکوده و چون تا وخت مردن زأکى ناشتى، خو وئوه بوبوسته زنأكَ خو برآز ره باقى بنه. ^{۲۶} هطوييم دومى و سومى تا هفتمى برآر. ^{۲۷} آخر سر او زنأكم بمرده. ^{۲۸} هساً بوگو بيدينيم، روز قيامت ميان، او زنای کويتا جه او هفت تأ برآز زن بحيساب آيه، چونكى همه تأن اوْن آمرأ عروسى بوکوده بيد؟»

^{۲۹} عيسى اوشأن بفرمائسته: «شومان گومراه بيدى، چونكى نه خودا كلام حُب شناسىدى و نه خودا قودرت! ^{۳۰} قيامت روز ره نه زن بريدى و نه مرد بيدى، بلکى همه تأن آسمان فرشته يائَن مائىستن بيدى. ^{۳۱} ولى در مورذ قيامت موردهيائَن، مگه نخواندىدى کي خودا شمر چى بوگفته؟ ^{۳۲} اوْن بفرمائسته: (منم خوداي اپراهيم و خوداي ايسحاق و خوداي يعقوب).^{*} اوْن خوداي موردهيائَن نى يه، بلکى خوداي زندهيائَن.» ^{۳۳} مردو مان وختى عيسى گبائَ بيشتاوستيدى، اوْن تعليم جا قاقَ بوستيدى.

پيله ترين حوكم

^{۳۴} وختى فريسيان بيشتاوستيدى کي چوطويي عيسى خو جواب آمرأ صَدّوقيان دهنَ دُوسته، ايتا جا جم بوسيدى. ^{۳۵} ايتا جه اوشأن کي معلم شريعت بو، آ منظور آمرأ کي عيسى به دام تأوده، اوْن وأورسه: ^{۳۶} «آى اوستاد، پيله ترين حكم شريعت کويتاييه؟» ^{۳۷} عيسى جواب بده: «اخداوند، تى خوداي تومامي تى ديل و تومامي تى جان و تومامي تى فيكِر آمرأ موحبت بوکون.»^{*} ^{۳۸} آن اوّلى و پيله ترين حكمه. ^{۳۹} دومى حكمم، اوّلى حكم مائىستن، مهمه: (تى همساده تى جان مائىستن موحبت بوکون).^{*} ^{۴۰} تومامي موسى شريعت و پيغمبران نيوشته يائَن آ دوتا حكم جا بمو.»

مسیح کی پسر ایسہ؟

۴۱ هو وختی کی فریسیان دوڑ هم جم بوسٹه بید، عیسیٰ اوشانَ وأورسہ: ۴۲ «شیمی نظر در مورڈ مسیح چیسہ؟ اون کی پسر ایسہ؟» جواب بدھییدی: «داوود پسر.» ۴۳ عیسیٰ بوگفتہ: «پس چوٹو داوود، روح القدس الہام مرہ اونَ (خوداوند) دو خواہد؟ چونکی داوود گہ: ۴۴ «خوداوند، می خوداوند بوگفتہ:»

«می راسِ دس بینیشین

تا تی دوشمنانَ تی پا جیر تاؤڈم.»*

۴۵ «اگه داوود اونَ (خوداوند) دو خواہنے، اون چوٹو تائے داوود پسر بیه؟» ۴۶ هنْ وأسی هیکس نتائنسی اونْ جواب بده و بعد او روز دھ هیکس جرأت نوکوڈھ عیسیٰ جاآ جور سؤالانَ وأورسہ.

عیسیٰ مسیح رہبرانَ مذہبیَ گوشزد کونہ

۳۳ ۱ او وخت عیسیٰ رو به مردوم و خو شاگردان بوكوڈھ و بوگفتہ: ۲ «دینِ علما و فریسیان، موسیٰ مسنڈ سر نیشتہ بیدی. ۳ پس اونچی شمرَ گیدی، گوش بوكونید و انجام بدید، ولی اوشانَ مائنسن عمل نوکونید، چونکی اونچی کی تعلیم دیھیدی، خودشان بجا ناوریدی. ۴ سنگینْ بارآنَ مردوم دوشِ سر نیھیدی ولی خودشان حاضر نی بیدی ایتا جہ او بارآنَ حرکت دئںْ وأسی حتی خوشانَ ایتا پنجهٰ تکان بدید. ۵ هر چی کونیدی، آنْ وأسی یہ کی مردوم اوشانَ دیندارتر بیدینید؛ خوشانَ آیہ دلائلَ پیلهٰ تر و خوشانَ ردا دامَ پھن تر چاکونیدی. ۶ دوس داریدی کی مہمانی یاں میان بوجور بینیشینید و کنیسه یاں میان بھترین جای بدأرید. ۷ و کوچہ بازار میانی مردوم اوشانَ سلام بیگید و (اوستاد) دو خواہنید. ۸ ولی شومان نوأسنی (اوستاد) دو خواہد بیبید، چونکی تنہا ایتا اوستاد داریدی، و شومان همه تان کس کسْ امراً برأریدی. ۹ هیکس زیمینْ سر (پئر) دونخوانید، چونکی تنہا ایتا پئر داریدی کی آسمانِ میان ایسہ. ۱۰ و معلم نوأسنی دو خواہد بیبید، چونکی فقط ایتا معلم داریدی کی مسیحہ. ۱۱ اونکی شیمی میان جہ همه پیلهٰ ترہ، شیمی ختمتکار بہ. ۱۲ چونکی هر کی بخواہی خورہ پیله دلائے نیشان بده، خوار و ذلیل بہ و اونکی بخواہی خورہ کو جہ دلائے نیشان بده، ارج و قرب ویشتری پیدا کونہ.

۱۳ «وای بر شومان، آی دینِ علما و فریسیانِ ریاکار! شومان آسمان پادشاہی در مردوم ره دو دیدی؛ خودتائے وارد نیبیدی و ونالید اوشانی یم کی خوأییدی، بیشید بودوروں.

۱۴ «وای بر شومان، آی دینِ علما و فریسیانِ ریاکار! شومان جہ ای طرف وئوہ زناکانْ خانہٰ غارت کونیدی و جہ طرف دیگر تظاهرَ وأسی شیمی دوعائے طول و درازہ دھیدی. هنْ وأسی شیمی مکافات خیلی سخترَ بہ.

* ۴۴:۲۲ مزمور ۱۱۰ آیہ ۱ ۵:۲۳ کتاب موقدس آیہ یاں نیویشتبیدی، چرم کیسہ میانی نہیدی و دُوستیدی خوشانَ بازو یا پیشانی ی (تشنیہ باب ۶، آیہ ۸). * ۹:۲۳ البته منظور آن نی یہ کی دھ شیمی پئر «پئر» دونخوانید، بلکی شیمی روحانی رہبرانَ «پئر» دونخوانید یا پئر دو خواہدِ امراً باعیث نیبید کی کسی مغرور بہ، چون آلقب فقط خودا رہ شایستہ یہ.

۱۵ «وای بر شومان، آی دین علماء و فریسیان ریاکار! شومان دریا و خوشکی جاؤ دوأریدی تا اینفر
شیمی دین قوبیل بوکونه و وختی آکار بوکودیدی، اوّن دو برابر چه خودتأن ویشت سزاوژ جهنندم
چاؤکونیدی.

۱۶ «وای بر شومان، آی رائنمایان کور کی گیدی: (اگه کسی معبد قسم بوخوره، ترسی ناره، ولی اگه
به طلایی کی معبد دورون نهه قسم بوخوره، وأستی خو قسم وفا بوکونه).^{۱۷} آی جاهیلان کور! کویتا
سرتره؟ طلا یا معبدی کی طلای تقدیس کونه؟^{۱۸} و بازم گیدی: (اگه کسی قوربانگاه قسم بوخوره،
ترسی ناره، ولی اگه پیشکشی ییئ کی اوّن سر نهه، قسم بوخوره، وأستی خو قسم وفا بوکونه).^{۱۹} آی
کورآن! کویتا سرتره؟ هدیه، یا قوربانگاهی کی هدیه‌ی تقدیس کونه؟^{۲۰} کسی کی قوربانگاه قسم
خوره، ینی هم به قوربانگاه و هم هر چیئ کی اوّن رو نهه، قسم بوخورده.^{۲۱} و هر کی یم کی معبد
قسم خوره، هم معبد و هم خودایی کی اوّن دورون ساکن ایسه، قسم بوخورده.^{۲۲} و هر کی یم آسمان
قسم بوخوره، خودا تخت و اوّنی کی اوّن رو نیشته، قسم بوخورده.

۲۳ «وای بر شومان، آی دین علماء و فریسیان ریاکار! شومان نعناع و شیویت و زیره دهیک فادیدی،
ولی احکام مهمتری شریعت دورون بمو کی شومان اوشان نادیده گیریدی، مثل عیدالت و رحمت و
امانت. وأستی هم آشان بجا بآوردهبید و هم اوشان خاطر ندبهید.^{۲۴} آی رائنمایان کور! شومان پشهی
صفی جاؤ ردا کونیدی، اما شوتور فوریدی!

۲۵ «وای بر شومان، آی دین علماء و فریسیان ریاکار! شومان ظرفان بیرون پاک کونیدی، ولی اوّن
دورون حق کوشی و ناپرهیزکاری جاؤ پوره.^{۲۶} آی فریسی کور! اول وأستی ظرفان دورون پاک کونی کی
اوّن بیرونم پاک به.

۲۷ «وای بر شومان، آی دین علماء و فریسیان ریاکار! شومان قبرآن سفیدکاری بوبوسته مائیدی
کی اوشان ظاهیر قشنگ به نظر آیه، ولی اوشان دورون پور چه موردھیان خاش و نجاست جوراجوره!^{۲۸}
شومانم هطوط مردوم جلو شمر دوروستکار نیشان دیهیدی ولی شیمی باطن پور چه ریاکاری و
شرارتنه.

۲۹ «وای بر شومان، آی دین علماء و فریسیان ریاکار! شومان پیغمبران ره مقبره چاؤکونیدی و
دوروستکارآن قبرآن آراسته کونیدی^{۳۰} و گیدی: (اگه آمی اجداد زمان بئسه بیم، هرگز انبیا کوشتنه
ره اوشان^{۳۱} امرا همدس نوبوستیمی).^{۳۲} پس شومان ضد خودتأن شهادت دیهیدی کی کسانی زاؤان
ایسیدی کی پیغمبران بوکوشیدی. هسأ کی آطو بوبوسته، پس بیشید و اونچی کی شیمی اجداد
شروع بوکودیدی، شومان کامل کونید.^{۳۳} آی لانتی یان! آی افعی زاؤان! جهنندم دورونی چوطو تائیدی
موجازات جاؤ جیویزید؟^{۳۴} هن وأسی یه کی من، پیغمبران و حکیمان و علمای شیمی ورجاً اوسه کونم
و شومان بعضی یان کوشیدی ویا به صلیب فاکشیدی و بعضی یان شیمی کنیسه یان میان شلاق زنیدی
و آ شهر او شهر دونبال کونیدی.^{۳۵} هن وأسی همه‌ی عادلان خون کی زیمین سر فووسته، چه خون
هابیل عادل تا زکریا خون کی بِرخیا زائی بو و اوّن بین معبد و قوربانگاه بوکوشیدی، شیمی گردن
دکفه.^{۳۶} آمین شمر گم کی همه‌ی آیتفاقاً آنسل دامن گیره.

۳۷ «آی اورشلیم، آی شهربانی کی پیغمبران و رسولانی کی تی ورجاً او سه کوده بیدی، کوشی و سنگسار کونی! چند بار بخواستم ایتا مرغ مانستن کی خو جوجه یائ خو پر و بال جیر جم کونه، تی زائکان هوطویی جم کونم، ولی تو نخواستی. ۳۸ هساً شیمی خانه شمره ویران باقی مانه. ۳۹ وا بدآنید کی ده مر نیدینیدی تا روزی کی بیگید: (موبارکه اونی کی به نام خوداوند آیه).»*

آخر آ زمان نیشانه یائ

۲۴

۱ وختی کی عیسی معبد ترک کوده و خو رائے شوئون دوبو، شاگردان او ورجاً بموییدی کی معبد عیمارت عیسای نیشان بدید. ۲ عیسی اوشان بوگفته: «آ عیمارت دینیدی؟ آمین شمر گم کی هیچ سنگی، سنگ دیگر سر بجا نمانه، بلکی همه فوگردیدی.»

۳ وختی عیسی کوه زیتون رو نیشته بود، شاگردان او ورجاً بموییدی و محترمانه وأورسه بیدی: «امر بوگو آ ایتفاقان کی دکفه و نیشانه تی آمون و آخر زمان چیسه؟» ۴ عیسی بفرمائسته: «شیمی حواس و آ جم ببه کی کسی شمر گومراه نوکونه، ۵ چونکی خیلی یائ به نام من آیدی و گیدی: (من مسیح) و خیلی یائ گومراه کونیدی. ۶ در مورد جنگان و او و خبران ایشناویدی اما نوا ترسنید، چونکی وأستی آ جور پیشامدان ایتفاق دکفه، ولی به آ معنی نی یه کی دونیا به آخر فارسه. ۷ ایتا قوم، قوم دیگر مره و حکومت‌نم همدیگر مره جنگ کونیدی و خیلی جایان، قحطی یائ و زلزله یائ آیدی. ۸ ولی آشان همه تأن فقط در د زایمان شروع بوستن شینه.

۹ «او زمان شمر دو شمنان دس فادیدی تا شمر اذیت و آزار بوكونید و کوشته ببید و همه قومان می نام وأسی شیمی جا متنفر بیدی. ۱۰ او روزان خیلی یائ جه خوشان ایمان و اگر دیدی، همدیگر خیانت کونیدی و کس کس جا متنفر بیدی. ۱۱ پیغمبران دور غی زیادی ویریزیدی و خیلی یائ گمراه کونیدی. ۱۲ زیاد بوسن شراره وأسی، خیلی یائ موحبت سرد به ۱۳ ولی هر کی تا به آخر تحمول بوكونه، نجات پیدا کونه. ۱۴ و آخر روم خبر درباره خودا پادشاهی همه جائ دونیا اعلام به تا تومام قومان ره ایتا شهادت ببه. بازین آخر زمان فارسه.

۱۵ «وختی کی اونچی کی دانیال نبی اون (ویرانگر مکروه) نام بنه^{*}، مکان موقده دوروون بر پا دینیدی» - اونی کی خوانه دقت بوكونه - ۱۶ «او موقع هر کسی کی یوهودیه میان ایسه، وأستی فرار بوكونه بشه کویائ جور؛ ۱۷ و هر کی خو خانه پشت بام جور بیسه، نوأستی بیجیر بایه تا خو مال و منان خانه جا او سانه. ۱۸ و هر کی مزرعه میان بیسه، نوأستی و اگرده تا خو قبای او سانه. ۱۹ وای بر زنان کانی کی او وختان حامله بیدی ویا شیرخوار زائ داریدی! ۲۰ دعوا بوكونید کی شیمی فرار زمستان یا شباث روز دوروون نبه. ۲۱ چون او زمان پیله دانه موصیبی پیش آیه کی او و مانستن جه او و خلقه دو نیا تا هسا ایتفاق دئنکفته و ده هیوختم دئنکفه. ۲۲ اگه او روزان کوتاه نوبوسته بی، هیکس نتأنسی جان سالم به در ببره، ولی خودا خو اینتخار بوبوسته یائ وأسی او روزان کوتاه کونه.

۲۳ «او روزان دوروون، اگه کسی شمر بگه، (بیدینید، مسیح آیه ایسه!) یا (مسیح اویه ایسه!) باور نوکونید. ۲۴ چونکی مسیح یائ کاذب و پیغمبران دور غی پیدا بیدی و پیله دانه نیشانه یائ و معجزه یائی

انجام دیهیدی تا سعی بوكونید کی اگه بتائید حتی کسانی کی انتخاب بوبوستیدی، گومراه کونید.
۲۵ شیمی حواس جم ببه، پیشایش شمر گفتن درم. ۲۶ بازین اگه شمر بیگید، (اون بیابان میان ایسه،) اویه نیشید. یا بیگید کی (خانه دورون ایسه،) باور نوکونید. ۲۷ چون هطوط کی آسمان شرق میان گورخانه زنه و اون نور تا غرب فارس، اینسان پسر آمون هطوط به. ۲۸ هر جایی کی لاشه بمانه، لاشخوران اویه جم بیدی.

۲۹ «هطوط کی او مصیبٰ روزان تو مام به،

اخورشید تاریک به

و ماہ ده نور نتابانه؛

ستاره‌یان آسمان جا بیجیر فیویدی،

و آسمانان قودرتان به لرزه دکفیدی.)*

۳۰ «او وخت اینسان پسر آمون نیشانه آسمان میانی ظاهیر به، و همهٔ قومان جهان ماتم مره سینه زنیدی و اینسان پسر دینیدی کی قدرت و جلال عظیم امراً آسمان ابران رو آمون دره. ۳۱ اون خو فرشته‌یان صدای بولند شیپور امراً اوشه کونه و اوشان، کسانی کی انتخاب بوبوستیدی چه چار گنج دنیا، چه آطرف تا اوطرف آسمان، همدیگر ورجاً جم کونیدی.

۳۲ «هسا آنجیل درخت شمره نمونه ببه: هطوط کی اون شاخه‌یان زپه زنیدی و ولگ دیهیدی، شومان فامیدی کی تابستان نزدیکه. ۳۳ هطوطیم هر وخت کی آیتفاقان بیدینید، فامیدی کی اینسان پسر آمون نزدیکه، بلکی یم دز سر ایسه. ۳۴ آمین شمر گم کی تا همهٔ آیتفاقان دئنکفه، آنسل چه بین نیشه.
۳۵ آسمان و زیمین چه بین شه، اما می گبان همیشه باقی مانه.

مسیح واگردستن ره و استی آماده بییید

۳۶ «هیکس او روز و ساعت نانه، جز پئر؛ حتی پسر و آسمان فرشته‌یانم نانیدی. ۳۷ اینسان پسر آمون وخت، نوح زمان مانستن به. ۳۸ روزان قبل طوفان، تا او روزی کی نوح کشتی میان بوشو، مردوم خوردیدی و عیش و نوش کودیدی و زن بردیدی و مرد ره بوبوستیدی ۳۹ و نانستیدی کی چی ایتفاقی دکفه، تا آنکی طوفان بمو و همه‌تأن خو امرا ببرده. اینسان پسر آمون هطوط به. ۴۰ او وخت چه دوتا مردای کی مزرعه میان ایسه‌بیدی، ایتائی بریدی و اویتا هویه مانه. ۴۱ و چه دوتا زنای کی همدیگر امرا آسیاب کونیدی، ایتائی بریدی و اویتائی هویه نیهیدی. ۴۲ هن و اسی و ابیدار بییید، چونکی نانیدی شیمی آقا چی روزی آیه. ۴۳ و ابدانید کی اگه صاب خانه بدأنسه‌بی کی دوزد چی ساعتی آیه، بیدار ایسه‌بی و وناشتی کی اون خانه‌ی دوزد بزنه. ۴۴ شومانم و آماده بییید، چونکی اینسان پسر ایتا وخت آیه کی شومان اینتظار ناریدی.

۴۵ «پس او غولام امین و دانا کی یه، کی اون ارباب اون سرپرست خو خانه آدمان چاکوده تا همه‌تأن غذای سر وخت فاده؟ ۴۶ خوشابحال او غولامی کی وختی اون ارباب واگرده، اون در حال انجام وظیفه بیدینه. ۴۷ آمین شمر گم کی ارباب، سرپرستی همهٔ خو مال و منال اون ایسپاره.

۴۸ ولی اگه او غولام شرور بیه و خیال بوكونه کی اوں ارباب دیئر کونه، ^{۴۹} شروع کونه خو بقیهی غولامان زئن، و مست آدمان امرأ خوره و مست کونه، ^{۵۰} او وختی کی اینتظار نأره و ساعتی کی اوں جاآگاه نیه، اوں ارباب واگرده ^{۵۱} و اوں تیکه تیکه کونه و تاؤده جایی کی ریا کارآن ایسے ییدی، جایی کی گریه کونیدی و دندانان سر به سر ساپیدی.

مئل دهتا باکره دختر

۲۵ ۱ «او روز آسمان پادشاہی دهتا باکره دختر مائستن به، کی خوشائی چراغان او سأدیدی و داماڈ پیشوواز وأسی بیرون بوشويیدی. ۲ پنج تا جه اوشأن دانا و پنج تا دیگر نادان بید. ۳ باکرهیان نادان خوشائی چراغان او سأدیدی، ولی روغن ایضافه خوشائی امرأ نبردیدی. ^۴ ولی دانایان، خوشائی چراغان امرأ طرفانی پور جه روغنم ببردیدی. ^۵ چون داماڈ آمون طول بکشه، همه تائی چومان سنگین بوسنه و بو خوفتیدی. ^۶ نیصف شب اینفر فریاد بزه و بوگفته: (داماد آمون دره! بیشید اوں پیشواز!) ^۷ بازین همهی باکرهیان ویریشتیدی و خوشائی چراغان آماده کودید. ^۸ نادانان، دانایان بوگفتیدی: (ای پچه شیمی روغن امر فادید، چره کی آمی چراغان خاموش بوستن دره.) ^۹ ولی دانایان جواب بدھییدی: (فنديم، چونکی روغن آمی همه تائی ره کفاف نده، بیشید فور و شنده یان جا شمره بیهينید.) ^{۱۰} اما وختی کی اوشأن بوشويیدی بیرون روغن بیهينید، داماڈ فارسه و باکرهیانی کی آماده بید، اوں امرأ بوشويیدی جشن عروسی دورون و در دوسته بوبوسته. ^{۱۱} بازین باکرهیان دیگرم فارسه ییدی و بوگفتیدی: (آقا جان، آقا جان، در امراه واڑ کون!) ^{۱۲} ولی داماڈ اوشأن بوگفته: (آمين شمر گم کی من شمر نشناسم.) ^{۱۳} پس بیدار بئسید، چونکی او روز و ساعت جاآ خبر نأریدی.

مئل سهتاً غولام

۱۴ «هَطْوِيم آسمان پادشاہی ایتا مرداؤک مانه کی تصمیم سفر داشتی. اوں خو غولامان دو خواده و خو مال و منال اوشائی دس بیسپردہ؛ ^{۱۵} هر غولامی کی بے اندازه اون توانيابی، اولیے پنج هیزارتا، دوّمی کی دو هیزارتا و سومی کی هیزارتا سکھی طلا فاده. بازین بوشو سفر. ^{۱۶} او غولامی کی پنج هیزارتا سکھ فیگيفته بو، بی معطلى شروع بوكوده او پول امرأ کار کودن و پنج هیزارتا سکھی دیگر سود بوكوده. ^{۱۷} هطو اونی کی دو هیزارتا سکھ داشتی، دو هیزارتا دیگر سود بوكوده. ^{۱۸} ولی اونی کی هیزارتا فیگيفته بو، بوشو زیمین بکنده و خو ارباب پول جیگا بدھ.

۱۹ «ایتا مدت زمات طولانی بوگوذشته، او غولامان ارباب واگرده و اوشائی جاآ حيساب بخواسته. ۲۰ غولامی کی پنج هیزارتا سکھ فیگيفته بو، پنج هیزارتا دیگرم خو امرأ بآورده و بوگفته: (آقا جان، مر پنج هیزارتا سکھ فدیي، بیدینید پنج هیزارتا دیگرم سود بوكودم.) ^{۲۱} اوں ارباب بوگفته: (آفرین، آی غولام خُب و امين! چيزاڻ کم دورون امين بی، پس چيزاڻ زيادي تر ايسپارم. بیأ و تی ارباب شادي ميان شريک بو!) ^{۲۲} غولامی کی دو هیزارتا سکھ فیگيفته بو هم بمو جُلو و بوگفته: (آقا جان، مر دو هیزارتا سکھ بیسپردی، بیدینید، دو هیزارتا دیگرم ایستفاده بوكودم.) ^{۲۳} اوں ارباب بوگفته: (آفرین، آی غولام خُب و امين! چيزاڻ کم دورون امين بی، پس چيزاڻ زيادي تر ايسپارم. بیأ و تی ارباب شادي

میان شریکَ بو! ۲۴ او وخت غولامی کی هیزارتاً سکه فیگفتهبو، بمو جُلو و بوگفتة: (چون دائستیم کی مرد سختگیری ایسی، جایی کی نکاشتی، ووینی و جایی کی نپاشانهی، جم کونی، ۲۵ پس بترشم و بوشوم تی پول زیمین میان قائم کودم. بفرما، تی پول!) ۲۶ ولی اون ارباب بوگفتة: (ای غولام شرور و تنبل! تو کی دائستی جایی کی خودم نکاشتم، ووینم و جایی کی نپاشانشم، جم کونم، ۲۷ پس چره می پول صرافان فندهی تا وختی کی واگردستم، اون بھرہ آمرا پس فیگیرم؟) ۲۸ بازین بوگفتة: (او سکهیان اون جا فیگیرید و فادید او غولامی کی ده هیزارتاً داره. ۲۹ چونکی اونی کی داره، اون ویشنر فأدَه به تا زیادتر بدأره، ولی اونی کی ایپچه داره، هونم اون جا فیگیفته به. ۳۰ آغولام بی عرضهی بیرون تاریکی میان تاؤدید، جایی کی گریه کونیدی و دندانان سر به سر سابیدی.)

داوری روز

۳۱ «وختی کی اینسان پسر خو جلال و شکوه و همه فرشتهیان آمرا بایه، خو تخت پورشکوه سر نیشینه ۳۲ و همهی قومان اون جُلو حاضر بیدی. او وخت اون ایتا چوپان مانستن کی گوسفندان، بوزان جا سیوا کونه، مردومن دو دسته کونه. ۳۳ گوسفندان خو راست دس و بوزان خو چپ دس قرار دهه. ۳۴ بازین اوشانی کی اون راست طرف ایسه ییدی، گه: (بایید، ای شومانی کی می پئر جا برکت فیگیفتیدی، پادشا یی ارت ببرید، کی جه اویل خلق دنیا شمره آماده بوستهبو. ۳۵ چونکی مر ویشتا بو، مر غذا فأدَه ییدی؛ تشنہ بوم، مره آب بآوردیدی؛ غریب بوم، مر جا و مکان فأدَه ییدی. ۳۶ لخت بوم، مر لیباس دوکودیدی؛ مريض بوم، می عیادت بموبیدی؛ زندانی بوم، می مولاقات بموبیدی.) ۳۷ او وخت دوروستکاران جواب دیهیدی: (آقا جان، کی تر گوشنه بیدهیم و تر غذا فأدَییم، یا تشنہ بیدهیم و ترہ آب بآوردیم؟) ۳۸ کی تر غریب بیدهیم و تر جا و مکان فأدَییم و یا تر لخت بیدهیم و تر لیباس دوکودیدی؟ ۳۹ کی تر مريض یا زندان میان بیدهیم و تی عیادت بموبیدی؟) ۴۰ پادشا جواب دهه: (آمین شمر گم، اونچی کی ایتا جه می کوچه ترین برآران و خاخوران ره انجام بدھییدی، در واقع مره انجام بدھییدی.) ۴۱ بازین پادشا اوشانی کی اون چپ طرف ایسه ییدی، گه: (ای ملعونان، می جا دور بید و بیشید آتش جاودانی میان کی شیطان و اون فرشتهیان ره آماده بوسته. ۴۲ چونکی گوشنه بوم، مر غذا فنده ییدی، تشنہ بوم، مره آب نآوردیدی. ۴۳ غریب بوم، مر جا فنده ییدی، لخت بوم، مر لیباس دونکودیدی، مريض و زندانی بوم، می مولاقات نموبیدی.) ۴۴ اوشانم جواب دهیدی: (آقا جان، کی تر گوشنه، تشنہ، غریب، لخت، مريض و زندان میان بیدهیم و تر ختمت نوکودیدی؟) ۴۵ اون جواب دهه: (آمین شمر گم، اونچی کی ایتا جه آ کوچه ترینان ره انجام ندییدی، ینی مره انجام ندییدی.) ۴۶ بازین اوشان موجازاتِ ابدی دورون شیدی، اما دوروستکاران حیاث ابدی دورون.»

عیسی کوشتن ره توظیه کونیدی

۱ وختی عیسی همهی آگبائَ تومام کوده، خو شاگردان بوگفتة: ۲ «دانیدی کی دو روز دیگر عید پسخ فارسه و اینسان پسر تسلیم کونیدی تا مصلوب بیه.»

۳ بازین سرآن کاهنأن و قوم پیله کسان، کاهن اعظم «قیافا» کاخ میانی جم بوسنیدی^۴ و جلسه بیگفتیدی کی چوطو دوز و کلک امرأ عیسای دسگیر کونید و اوں بوکوشید.^۵ ولی گفتیدی: «ایام عید پسخ دورون نه، نوکونه مردوم شورش بوکونید.»

ایتا زنائی عیسای عطر مره تدهین کونه

۶ او وخت کی عیسی بیت عئیا دورون، شمعون جودامی خانه میان ایسه بو،^۷ ایتا زنائی عطر خیلی گیران قیمتی، مرمری ظرف امرأ اوں ورجا بم و هطو کی عیسی سفره سر نیشه بو^{*}، اوں سر فوکوده.^۸ شاگردان چون آمنظرهی بیدهیدی، عصبانی بوبوستیدی، بوگفتیدی: «حیف نوبو؟ آ عطر شاستی خیلی گیران فروختن و اوں پول فقیران فأدن.»^۹ عیسی بفامسته و بوگفته: «چره آزنائک دیل ایشکنیدی؟ اوں در حق من کار خبی بوکوده.^{۱۰} فقیران همیشه شیمی امرأ داریدی ولی مر همیشه شیمی امرأ ناریدی.^{۱۱} وختی آزنائی آعطر می جان سر فوکوده، مر دفن کودن ره آماده کوده.^{۱۲} آمین شمر گم، هر جای دونیا کی انجیل^{*} موعظه بیه، آزنائک کار اوں یاذ و انسی نقل کونیدی.^{۱۳}

یهودا خیانت

۱۴ او وخت یهودای اسخریوطی کی ایتا جه دوازده تا شاگرد بو، سرآن کاهنأن ورجا بوشو^{۱۵} و بوگفته: «اگه عیسای شمر تحويل بدم، چی مر فأدیدی؟» اوشان سی تا سکهی نقره اوں فأدیدی.^{۱۶} بازین یهودا ایتا فرصت دونبائ گردستی کی عیسای اوشان دس تسلیم بوکونه.

شام آخر

۱۷ اولی روز عید فطیر^{*}، شاگردان عیسی ورجا بموییدی و وأورسه بیدی: «کویه خوایی شام پسخ تره آماده کونیم؟»^{۱۸} عیسی اوشان بوگفته کی بیشید شهر، فلاں کس ورجا و اوں بیگید: «اوستاد گه: (می) وخت نزدیک بوسته. خواییم مراسم پسخ می شاگردان امرأ تی خانه میان بجا بآورم.»^{۱۹} شاگردان هوطو کی عیسی بوگفته بو، انجام بدھیدی و مقدمات پسخ آماده کودید.

۲۰ شب فارسه و عیسی خو دوازده تا شاگرد امرأ سفره سر بینیشه.^{۲۱} شام خوردن دیید کی بوگفته: «آمین شمر گم کی ایتا جه شومان مر خیانت کونه.»^{۲۲} شاگردان خیلی دمغ بوسنیدی و ایتا ایتا اوں وأورسه بیدی: «اوستاد، من کی او شخص نی یم، دوروسته؟»^{۲۳} عیسی جواب بدہ: «اوی کی خو دس می امرأ کاسه میان ببرده، هون مر تسلیم کونه.^{۲۴} اینسان پسر هو رائی شه کی خودا کلام دورون دربارهی اوں بینیویشه بوبوسته، ولی وای بر او کسی کی اینسان پسر خیانت کونه. اوں ره بهتر بو کی

* ۷:۲۶ او زمان، وختی مردومان خوستیدی غذا بوخورید، ایتا تخت سر نیشتیدی، خوشان ارنج چپ زیمین سر لم دیدی و راست دس مره لقمه غذا خوردیدی.^{۱۳:۲۶} * ۱۳:۲۶ آکلمهی میان «انجیل» به معنی خبر خوش خودا پادشاهی و نجاتی ایسه کی مسیح فراهم کونه.^{*} ۱۷:۲۶ عید پسخ ایتا روز جشن بو کی بعد اوں هفت روز دیگرم جشن گفتیدی کی اید نام «فطیر» بو و آرزوئ میان نان بدون خمیر مايه خوریدی.

هرگز بدونیا نمو بی.»^{۲۵} او وخت یهودای خیانتکار و آگرdestه بوگفته: «اوستاد، تو نخوایی بیگی کی من او شخصم؟» عیسی بفرمأسته: «تو خودت بوگفتی!»

^{۲۶} هطوط کی غذا خوردن دیبید، عیسی نان اوساده، خودای شوکر بوکوده، نان پاره کوده و شاگردان فاده و بفرمأسته: «فیگیرید، بوخورید. آن می جانه!»^{۲۷} بازین جام اوساده، شوکر بوکوده، اون فاده شاگردان و بفرمأسته: «شومان همه آ جام جا بوخورید.^{۲۸} هنم می خونه کی عهد جدید میان خیلی یان ره، اوشان گونایان بخشیده بوستن وأسى فیوه.^{۲۹} و بدآنید کی جه آ انگوژ محصول ده نوخورم تا روزی کی اون شیمی آمرأ می پئر پادشاهی میان، تازه بوخورم.»^{۳۰} او وخت ایتا سرود بخواندیدی و بازین بوشوییدی کوه زیتون.

پطرس عیسائی اینکار کونه

^{۳۱} او وخت عیسی اوشان بوگفته: «ایمشب شومان همه می وأسى لغزش خوریدی، چونکی خودا کلام دورون بینیویشته بوبوسته کی:

(چوپان زنم

و گله گوسفندان پراکنده بیدی.^{۳۱}

^{۳۲} «اما بعد آنکی دوواره زنده بوستم، قبل شومان شم جلیل.»^{۳۳} پطرس بوگفته: «حتی اگه همه تی وأسى لغزش بوخورید، من هرگز لغزش نوخورم.»^{۳۴} عیسی اون بوگفته: «آمین تر گم هه ایمشب، قبل آنکی خروس بخوانه، سه وار مر اینکار کونی!»^{۳۵} ولی پطرس بوگفته: «حتی اگه لازم ببه تی آمرأ بیمیرم، تر اینکار نوکونم.» شاگردان دیگرم هطوط بوگفتیدی.

جتسیمانی باع

^{۳۶} او وخت عیسی خو شاگردان آمرأ بوشو محلی بنام جتسیمانی و اوشان بوگفته: «ایه بینیشینید کی من بشم اویه دعوا بوکونم.»^{۳۷} بازین پطرس و زبدی دوتا پسران خو آمرأ ببرده. ناراحت و پریشان بوسته^{۳۸} و اوشان بوگفته: «ایه می ورجا بیدار بیسید، چونکی غم و غورصه مر کوشتان دره.»^{۳۹} وختی کی کمی جلوتر بوشو، دمرو خاک سر بکفته و دعوا بوکوده: «پئر جان، اگه ایمکان داره، آ جام^{*} می جا فیگیر، اما نه می خواست آمرأ بلکی تی ایراده انجام بیه.»^{۴۰} بازین خو شاگردان ورجا و آگرdestه و اوشان بیده کی خوفتییدی و پطرس بوگفته: «ینی نتائنتیدی یک ساعت می آمرأ بیدار بیسید؟

^{۴۱} بیدار بیسید و دعوا بوکونید تا وسوسه دورون دئنکفید. روح مشتاقه، ولی جسم ناتوانه!^{۴۲} بازین ایوار ده بوشو و دعوا بوکوده: «پئر جان، اگه رأی دیگری ننه جز آنکی آ جام جا بوخورم، پس تی ایراده انجام بیه.»^{۴۳} وختی و آگرdestه، بیده اوشان بازم خوفتییدی، چره کی اوشان چومان سنگین بوسته بوا.^{۴۴} پس اوشان به حال خودشان بنه بوشو و سومی وارم هو دوعای تکرار بوکوده.^{۴۵} بازین شاگردان

* ۳۱:۲۶ زکریا نبی باب ۱۳ آیه ۷ ۳۹:۲۶ عهد عتیق میان «جام» ایتا ایستعاره بو درد و رنج وأسى (مثلاً اشعايا باب ۵۱، آیه ۲۲ و حرقیال باب ۲۳ آیه ۳۳) و عیسی آ ایستعاره جا استفاده کودن دره تا خو درد و رنج صلیب رو نیشان بده.

ورجأ بمو و اوشأنَ بوگفته: «هنوزم خوفته يیدي و ايستراحت کوڈن دريد؟ بيدينيد، وختش فارسه کي اينسانَ پسر، گوناهکارانْ دس تسلیم به. ^{۴۶} ويريزيد بيسيم، هساً اونى کي مرخيانت کونه فارسئن دره.»

عيسى گيرفتار بوستن

^{۴۷} هوطويي کي عيسى گب زئن دوبو، يهودا کي ايتا جه دوازده تا شاگرد بو، ايتا پيله گروهه آمراً کي چوماق و شمشير بدس داشتيدى جه رأ فارسه يیدي کي سرآنْ کاهنان و قوم پيله کسان اوشأنَ مأمور بوکوده بيد. ^{۴۸} يهوداي خيانتكار، خو همراهانَ آمراً ايتا قرار بنه بو و بوگفته بو: «او کسىي کي مأچى دهم، هونى ايسه کي وأ بىگىريد.» ^{۴۹} پس بى معطلى عيسى نزديكَ بولته و بوگفته: «سلام، اوستاد!» و اوئنَ مأچى بده. ^{۵۰} عيسى اوئنَ بوگفته: «آى رفق، تى کار انجام بدن.» او وخت اوشأن جلو بموييدى، عيسى سر فوؤستيدى و اوئنَ بىگىفيتىدى. ^{۵۱} او لحظه ايتا جه عيسى همراهان دس به شمشير ببرده، اوئنَ فاکشه و کاهنْ اعظم خادم گوشَ وأوه. ^{۵۲} ولی عيسى اوئنَ بفرمائسته: «تى شمشير غلاف بوکون؛ چونکى هر کي شمشير فاکشه، شمشير آمرأيم کوشته به. ^{۵۳} فيكر کونى کي نتأنم هه لأن مى پئر جا بخوايم کي ويستر جه دوازده فوج فرشته مى کومكّره اوسيه کونه؟ ^{۵۴} ولی در آ صورت خودا کلام پيشگويي چوطو حقيقىت پيدا کونه کي گه؛ آ ايتفاق وأستى دكفة؟»

^{۵۵} او وخت عيسى وأگر دسته او آدمائَنَ بوگفته: «مگه من دوزدم کي شمشير و چوماق آمراً بموييدى مر بىگىريد؟ من هر روز معبد صحن ميانى نيشتيم و تعليم دىيم ولی مر نىگىفيتىدى. ^{۵۶} اما تو مام آ ايتفاقان دكفته تا پيغمبرانْ پيشگويي حقيقىت پيدا بوکونه.» بازىن همهٔ شاگردان عيسى تنها بنه ييدى و فرار بوکودىدى.

عيسى مسيح محاكمه کودن يوهود شورا ورجأ

^{۵۷} اوشأن کي عيسى دسگير بوکوده بيد، اوئن «قيافا»، کاهنْ اعظم ورجأ ببرديدى. دين علماء و قوم پيله کسان او يه جم بولته بيد. ^{۵۸} ولی پطرس دورادور، عيسى دونبائسر بوشو تا کاهنْ اعظم خانه صارا فارسه. پس بوشو بودورون و نىگهبانانَ آمراً بىنيشته تا بيدينه آخر چى پيش آيه. ^{۵۹} سرآنْ کاهنان و تو مامى شورا اعضا عليه عيسى شهادت دوړغ دونبائ بيد تا اوئنَ بوکوشيد؛ ^{۶۰} با انکى خيلي يان جلو بشوبييدى و شهادت دوړغ بدەييدى ولی شورا نتأنسه چيزى ضد عيسى پيدا کونه. سر آخر دو نفر جلو بموييدى ^{۶۱} و بوگفته: «آ مرد بوگفته: (من تأنم خودا معبد خراب کونم و اوئن سه روز دورون دوواره چاکونم.)» ^{۶۲} بازىن کاهنْ اعظم ويريشته و عيسى بوگفته: «نخوايى کسانىي کي تى ضد شهادت دهيدى، جواب بدې؟» ^{۶۳} اما عيسى هوطو ساكيت بئسه. کاهنْ اعظم اوئنَ بوگفته: «تر به خوداي زنده قسم دهم کي مر بىگى آيا تو مسيح، خودا پسري؟» ^{۶۴} عيسى جواب بدې: «تو خودت بوگفتى! و شمر گم کي بازىن اينسانَ پسَ دينيدى کي خوداي قادر راست دس نيشته و آسمان ابران سر امون دره*. ^{۶۵} او وخت کاهنْ اعظم خو ليباس چاک بزه و بوگفته: «اون کوفر بوگفته! ده چى شاهدى اىحیات داريمى؟ هساً کي اوئن کوفر بىشتاؤستيدى، ^{۶۶} شيمى حوكم چى يه؟» جواب بدەييدى: «اوئن سزا مرگه!»

۶۷ بآزین عیسی دیم فیلی فوکودیدی و او ن موشت امرأ بزهیدی و بعضی یانم او ن کشیده بزهیدی ^{۶۸} و گفتیدی: «ای مسیح، نبّوت بوکون، بوگو کی تر بزه؟»

پطرس گه عیسای نشناسم

۶۹ پطرس، خانه بیرون، صارا میان نیشته بو کی ایتا کنیز او ن ورجاً بمو و بوگفته: «تونم عیسای جلیلی امرأ بی!» ^{۷۰} اما پطرس همه تان ورجاً اینکار بوکوده و بوگفته: «نأنم چی گفتن دری!» ^{۷۱} بآزین بوشو خانه دروازه سر و اویه ایتا کنیز دیگر او ن بیده و مردوم بوگفته: «آ مردای عیسای ناصری امرأ همراه بو!» ^{۷۲} پطرس آدفعه یم حاشا بوکوده و قسم بوخورده کی «من آ مرد نشناسم». ^{۷۳} ایپچه بوگوذشته، مردومانی کی اویه ایسه بید، جلو بموییدی و پطرس بوگفتیدی: «جه تی لهجه معلومه کی تونم ایتا جه او شانی، شک ناریمی!» ^{۷۴} او وخت پطرس شروع بوکوده به خوره لعنت کودن و قسم بوخورده و بوگفته: «من آ مرد نشناسم!» هو لحظه خروس بخوانده ^{۷۵} و پطرس عیسی گبان به یاد باورده کی بوگفته بو: «قبل آنکی خروس بخوانه، سه بار مر اینکار کونی!» پس بیرون بوشو و زارزار گریه بوکوده.

یهودا خودکشی کودن

۲۷ ۱ صب زود همه سرآن کاهنان و قوم پیله کسان جم بوسنیدی و همدیگر امرأ مشورت بوکودید کی عیسای بوکوشید. ^۲ بآزین او ن دس دوستیدی ببردیدی و پیلاطس تحولی بدھید کی والی بو. ^۳ وختی یهودای خیانتکار بیده کی عیسای محکوم بوکودیدی، خو کاز جا پشیمان بوسنه و سی تا سکه نقره و آگردانه و سرآن کاهنان و قوم پیله کسان بوگفته: ^۴ «گوناه بوکودم، ایتا بی گوناه مردآک خیانت بوکودم و او ن خون می گردن دکفته». ولی او شان جواب بدھیدی: «به آمان چی؟ خودت دانی!» ^۵ او وخت یهودا سکه یان معبد میانی زیمین سر فوکوده و بیرون بوشو و خوره دار بزه. ^۶ سرآن کاهنان سکه یان زیمین جا جم کودیدی و بوگفتید: «آ سکه یان معبد خزانه میان تاؤدن جایز نی به، چونکی خون بهایه». ^۷ بعد مشورت، او پول امرأ کوزه گر مزرعه بیههیدی تا او ن غریبه یان ره قبرستان چاکونید. ^۸ هن و اسی او محل تا ایمروز به «مزرعه خون» معروفه. ^۹ آطویی ارمیای نبی پیشگویی حقیقت پیدا بوکوده کی بوگفته بو: «او شان سی سکه نقره اوسادیدی، ینی قیمتی کی قوم ایسرائیل او ن ره تعیین بوکودید. ^{۱۰} او پول امرأ کوزه گر مزرعه بیههیدی، هطو کی خوداوند مر امر بفرمائسته بو.»

عیسی مسیح محاکمه پیلاطس ورجا

۱۱ عیسای پیلاطس جلو بآوردید و پیلاطس او ن وأورسه: «تو یوهودیان پادشاهی؟» عیسی بوگفته: «تو گی.» ^{۱۲} اما وختی کی سرآن کاهنان و قوم پیله کسان عیسای ایتها ماتی بزهیدی، او ن هیچ جوابی

* ۶۸:۶۸ انجلی مرقس باب ۱۴، آیه ۶۵ و انجلی لوقا باب ۲۲، آیه ۶۴ دورون بینیویشه بوبوسته کی عیسی چومان دوسته بید کی او ن بوگفتید «بوگو کی تر بزه». ^{*} ۱۰:۲۷ کیتاب ارمیای نبی باب ۱۸، آیه ۱ تا ۳، باب ۱۹، آیه ۱ تا ۱۳ و باب ۳۲، آیه ۹-۶ و کیتاب زکریا نبی باب ۱۱، آیه ۱۲ تا ۱۳

نَدَهُ. ۱۳ پس پیلاطس اونَ وأورسه: «نیشناوی چی شهادتَانِی به ضَدّ تو دیهیدی؟» ^{۱۴} ولی عیسی ایتا دأنه گب نزه و حتی ایتا تهمتَان جوابم نده، جوری کی والی خیلی تعجب بوکوده.

۱۵ والی رسم آن بو کی عید موقع ایتا زندانی مردوم انتخاب امرأ آزاد کونه. ^{۱۶} او زمان ایتا شخص معروفی به نام «باراباس» ^{*} زندانی بو. ^{۱۷} وختی کی مردوم جم بوسنیدی، پیلاطس اوشانَ وأورسه: «چی کسی ای خواییدی کی شمره آزاد کونم، باراباس یا عیسی کی معروف به مسیح یه؟» ^{۱۸} گب بزه چونکی دأنستی عیسای جه حسودی تحولی بدَهیدی. ^{۱۹} وختی کی پیلاطس تخت داوری رو نیشته بو، اوْ زنای پیغامی اوْ ره اوسه کوده کی: «آ مرد بی گوناه امرأ کاری نوا داشتن، چونکی ایمروز خوابی کی درباره اون بیدم خیلی مر ناراحت کوده.» ^{۲۰} ولی سرآن کاهنان و قوم پیله کسان، مردومان انتریک بوکودیدی پیلاطس جا بخوایید کی باراباس آزاد کونه و عیسای بوکوشه. ^{۲۱} بآذین وختی والی مردوم وأورسه: «جه آ دوتا کویتائی شمر آزاد کونم؟» بوگفتیدی: «باراباس». ^{۲۲} پیلاطس وأورسه: «پس عیسی معروف به مسیح امرأ چی بوکونم؟» همه تا بوگفتیدی: «به صلیب فکش!» ^{۲۳} پیلاطس وأورسه: «چره؟ مگه چی بدی بوکوده؟» ولی اوشان ویستر فریاد بزهیدی: «به صلیب فکش!»

۲۴ وختی پیلاطس بیده کی بیخودی تقلا کوَنَ دره و ترسه بی کی شورش ببه، آب بخواسته و خودسانَ مردومان جُلو بوشوسته ^{*} و بوگفته: «آ مرد خون می گردن نی یه. خودتَان دأنیدی!» ^{۲۵} تومام مردوم جواب بدَهیدی: «اوْ خون امی گردن و امی زاکان گردن ببه!» ^{۲۶} او وخت پیلاطس، باراباس اوشان ره آزاد کوده و عیسای شلاق بزه و بیسپرده کی به صلیب فاکشید.

سر بازان عیسای مسخره کونیدی

۲۷ پیلاطس سربازان عیسای ببردیدی اوْ کاخ صارا دورون و تومام سربازان اوْ دور جم بوسنیدی. ^{۲۸} اوشان عیسای لخت کودیدی، ایتا سورخ ردائ اوْ دوکودیدی ^{۲۹} و خاچ شاخه یان امرأ ایتا تاج بیافتیدی و اوْ سر بنهیدی و ایتا چوب اوْ راست دس فادهیدی. بآذین اوْ جُلو زانو بزهیدی و مسخره کونان گفتیدی: «سلام بر یوهودیان پادشا!» ^{۳۰} بآذین اوْ فیلی فوکودیدی، چوب اوْ دس جا فیگيفتیدی و اوْ امرأ اوْ سر دورون زهیدی. ^{۳۱} بعد آنکی اوْ مسخره بوکودیدی، ردائ اوْ تن جا بیرون بآوردیدی و خودش لیباس اوْ دوکودیدی و اوْ بیرون ببردیدی کی به صلیب فاکشید.

عیسی مصلوب بوسن

۳۲ وختی کی بیرون شوئون دیبید، ایتا مردأک بیدهیدی کی شمعون نام داشتی و قیروان شین بو و اوْ وادر بوکودیدی کی عیسی صلیب حمل بوکونه. ^{۳۳} وختی فأرسهیدی ایتا جایی کی «جُلُجُوتا» نام داشتی و اوْ معنی «مکان کاسه سر» بو، ^{۳۴} عیسای شرابی فادهیدی کی زرداب ^{*} امرأ قاطی بو. عیسی

* ۱۶:۲۷ بعضی جه یونانی بینیویشه یان باراباس نام «عیسی باراباس» بینیویشه بید ولی احتمالاً بعضی یان دیگر عیسی مسیح ایحترام نهی و ایسی کلمه عیسای اون نام جُلو نهیید. ^{*} ۱۷:۲۷ با توجه به پاورقی قبلی احتمالاً والی بوگفته: «عیسی باراباس یا عیسی معروف به مسیح.» ^{*} ۲۴:۲۷ خودس بوشوسته کی بگه من بی گوناهم (تشنیه باب ۲۱، آیه ۶ و ۷). ^{*} ۳۴:۲۷ زرداب مایع خیلی تلخی بو و احتمالاً مواد مخدرا یا مسکن مانستن عمل کودی.

وختی اوں بچیشته، نخوأسته کی بوخوره.^{۳۵} وختی کی اوں مصلوب بوكودیدی، اوں لیباساً تقسیم کودن وأسى، خوشائن میان قرعه تاؤدھیدی^{۳۶} و هویہ بینیشیدی تا اوں نگھبانی بدید.^{۳۷} هطوطیم ایتاً تقصیرنامه اوں سر جور نصب بوكودیدی کی آعبارت اوں رو بینیویشته بوبوستهبو: «آنه عیسی، یوهودیان پادشا.»

^{۳۸} دوٹاً دوزدم اوں آمراً مصلوب بوبوستید؛ ایتاً عیسی راست دس و اویتاً عیسی چپ دس.
^{۳۹} رأدورآن خوشائن سر تکان دیدی و کوفر و ناسزا گفتیدی:^{۴۰} «تو کی خوأستی معبد خراب کونی و سه روژ میان اوں دوواره چاکونی، خودت نجات بدن! اگه خودا پسری، صلیب جا بیجیر بیا!»^{۴۱} سران کاهنأن و دین علماء و قوم پیله کسانم اوں مسخره کوبدیدی و گفتیدی:^{۴۲} «دیگرآن نجات بدھ، ولی خودش نتأنه نجات بدھ! اگه ایسرائل پادشاه، هساً صلیب جا بیجیر بایه کی اوں ایمان بأوریم.^{۴۳} اوں خودای توکل داره، پس چره خودا ایراده نی یه کی اوں نجات بدھ، چونکی اوں ایدعا کوڈی کی خودا پسره!^{۴۴} او دوٹاً دوزدم کی اوں آمراً مصلوب بوبوستیدی، هوطوطی اوں توهین کوبدیدی.

عیسی مسیح مرگ صلیب سر

^{۴۵} ظھر موقع تا زواله، ینی سه ساعت، تومام او سرزیمین تاریک بوسٹه.^{۴۶} نزدیک ساعت سه، عیسی صدای بولند آمراً فریاد بزه: «ایلی، ایلی، لَمَّا سَبَقْتَنِي؟»^{*} ینی «خودای من، خودای من، چره مر تنه بنه بی؟»^{۴۷} بعضی یائن کی اویه ایسے بید، وختی آگبائَ بیشتاؤستیدی، بوكفتیدی: «ایلیاس دو خوانه.»^{۴۸} هو وخت ایتاً جه او شائن بوڈؤسته و ایتاً اسفنج بآورده، اوں تورش شراب جا پور کوڈه، ایتاً چوب سر بنه و عیسی دھن ورجا ببرده کی بوخوره.^{۴۹} اماً بقیه بوكفتیدی: «اوں ول کون، بیدینیم ایلیاس آیه تا اوں نجات بدھ؟»^{۵۰} عیسی ایوار دھ فریاد بزه و خو روح تسلیم بوكوده.^{۵۱} هو وخت معبد پرده^{*} جه بوجور تا بیجیر دوپاره بوسٹه، زیمین بلرزسته، سنگان وأشکافتیدی،^{۵۲} قبرآن واڑ بوسنیدی و خیلی جه موقدسان کی بمردھید، زندھ بوسنیدی^{۵۳} و خوشائن قبرآن جا بیرون بموییدی و بعد عیسی رستاخیز، بوشوییدی شهر موقدس و خوشائن، خیلی جه مردوم نیشان بدھیدی.^{۵۴} وختی سربازان فرمائندہ و اوں سربازان کی مأمور نگھبانی جه عیسی بید، زیمین لرزه و همه ای ایتفاقان بیدھیدی، خیلی بترسے بیدی و بوكفتیدی: «رأس رأسی اوں خودا پسر بو.»

* ۴۴:۲۷ البته لوقا باب ۲۳، آیه ۴۰ تا ۴۳ دورون بینیویشته بوبوسته کی ایتاً جه او دوزدان بعد مسخره کودن توبه بوكوده.
* ۴۶:۲۷ مزمور ۲۲، آیه ۱ * ۵۱:۲۷ اوں ایتاً کلفت پرده بو کی قدس الاقداس (جایی کی خودا حوضور داشتی و پیله کاهن سالی ایوار شویی بودورون کی قوم ره شفاعت بوكونه) جه قدس (کی کاهنأن اویه ختمت کوبدیدی) سیوا کوڈی.
او پرده جه بوجور تا بیجیر پاره بوسٹه (مرقس ۱۵ آیه ۳۹). آمان مسیحیان ایمان داریمی کی خودا آکار آمراً خوأستی آمر نیشان بدھ کی دوس داره فاصله بین خودش و ایمانداران او سأده ببه.

٥٥ خیلی زناکانم اویه ایسَه بید و چه دور فندرستیدی. اوشان چه اوستان جلیل عیسی دونبَلسر بمو بید تا اوَن ختمت بوکونید.^{٥٦} اوشان میان مریم مُجْدَلیه و مریم کی یعقوب و یوسف مار بو و زِبَدی پسَرَان مارم ایسَه بید.^{*}

عیسی مسیح دفن کونیدی

٥٧ غروب دم، ایتا پولدار مردای یوسف نام کی شهر رامه شین بو و عیسی شاگرد بوبوسته بو،
٥٨ پیلاطس ورجا بوشو و عیسی جسد بخواسته. پیلاطس دستور بدَه اوَن فأدید.^{٥٩} یوسف عیسی جسد اوَساده، ایتا تمیز کتان دورون وأپخته^{٦٠} و ببرده بنَه ایتا تازه قبر میان^{*} کی خودش وأسی سنگ جا بتراشته بو و ایتا پیله سنگ قبر دهنَه جلو بغلطانه و بوشو.^{٦١} مریم مُجْدَلیه و اویتا مریم اویه قبر جلو نیشته بید.

عیسی قبر سر نیگهبان نهیدی

٦٢ فردای «روز تهیه»، ینی صُبْ روز شبّات، سرآن کاهنَان و فریسیان پیلاطس ورجا جم بوسَتیدی و بوگفتیدی: «آقا جان، أمرَ خاطره کی وختی او گمراه کوننده زنده بو گفتی: (سومی روزِ ره دوواره ویریزم.)^{٦٣} پس دستور بدید قبر تا سومی روز نگهبانی بدید، نوکونه اوَن شاگردان باید جسد بودوزانید و مردوم بیگید کی اوَن چه دونیای موردهیان ویریشه، کی در آ صورت آخرین فریب، اولی فریب جا بدتر به.»^{٦٤} پیلاطس جواب بدَه: «شومَان خودتَان نیگهبان داریدی. بیشید هوطو کی صلاح دَانیدی، قبر جا موحفَظت بوکونید.»^{٦٥} بازین بوشوییدی و سنگ قبر مهر و موم بوکودیدی و نیگهبانانی اویه بنَهیدی کی قبر جا موحفَظت بوکونید.

عیسی ویریشن جه موردهیان

١ بعد شبّات روز، اولی روز هفته کی یکشنبه بو، خروس خوان موقعاً، مریم مُجْدَلیه و اویتا مریم، بوشوییدی قبر بیدینید.^{٦٦} ٢ ایدفعهی ایتا زیمین لرزه شدید بمو، چونکی خوداوند فرشته آسمان جا نازل بوسَتَه، بازین بوشو قبر سر، سنگ گر ده ایتا کنار و اوَن رو بینیشته.^{٦٧} او فرشته دیم برق زهی و اوَن لیباس ورف مائِنستن سیفید بو.^{٦٨} وختی نیگهبانان اوَن بیدهیدی، ترس جا بپرکستیدی و موردهیان مائِنستن بوبوستیدی.^{٦٩} بازین فرشته زناکان بوجفتنه: «نوأ ترسئید! دَانم کی عیسی دونبَل گردیدی کی مصلوب بوبوسته.^{٧٠} اوَن آیه نیسه، چونکی هَطَو کی بفرمَاسته بو، رستاخیز بوکوده! باید جایی کی اوَن خوفته بو، بیدینید،^{٧١} بازین بی معطلی بیشید و اوَن شاگردان بیگید کی (اوَن، موردهیان دونیا جا ویریشه و شیمی جا جلوتر شه جلیل و اویه اوَن دینیدی). هَسَا شمر گفتَن درم.»^{٧٢} پس زناکان ترس و شوق و ذوق زیادی امرا بی معطلی قبر جا بیرون بوشوییدی و بودُوستیدی تا

* ٥٦:٢٧ یعقوب و یوسف عیسی برآران بید. وختی آ کیتاب بینیویشته بوبوسته عیسی بمَردَه بو، پس او زنی کی «یعقوب و یوسف مار» بوجفتنه بوبوسته، عیسی مار بو (مئی باب ١٣ آیه ٥٥). * ٦٠:٢٧ اوشان فرهنگ میان پولداران قبر آطُو بو کی ایتا جایی غاز مائِنستن تراش بوکودیدی و وختی جسد قبر دورون نهیدی، اوَن در ایتا پیله سنگ امرا دُوستیدی.

او ایتفاق شاگردان بیگید.^۹ ایدفعه‌یی عیسی اوشان آمرا رودرو بوبوسته و بوگفته: «سلام بر شومان!» زناکان جلو بموییدی بکفتیدی اوں پا جیر و اوں پرستش بوکودیدی.^{۱۰} او وخت عیسی اوشان بفرمأسته: «ناآ ترسئند! بیشید و می برآآن بیگید کی را دکفید بیشید جلیل. اویه مر دینیدی.»

نیگهبانان گزارش دیهیدی

۱۱ وختی کی زناکان را دورون ایسه بید، بعضی چه نیگهبانان بوشوییدی شهر و تومام ماجراي سرائن کاهنان ره گزارش بدھیدی.^{۱۲} اوشانم بعد آنکی قوم پیله کسان آمرا مشورت بوکودیدی، سربازان پول زیادی فاده بیدی^{۱۳} و بوگفته‌ییدی: «مردوم بیگید کی (وختی کی آمان خوفته‌بیم، اوں شاگردان شبانه بموییدی و اوں جسد بودوزدانه بیدی).»^{۱۴} و اگه آ خبر والی گوش فارسه، آمان خودمان اوں راضی کونیم تا شمیره موشکل پیش نایه.»^{۱۵} بازین سربازان پول فیگیفتیدی و هوطوبی کی اوشان بوگفته بید، انجام بدھیدی و آ داستان تا به ایمروز یوهودیان میان شایع ایسه.

پیله مأموریت

۱۶ او یازدهتا شاگرد بوشوییدی جلیل، هو کوه جور کی عیسی اوشان بفرمأسته بو.^{۱۷} وختی عیسائی اویه بیده بیدی، اوں پرستش بوکودیدی ولی بعضی یانم شک بوکودیدی.^{۱۸} بازین عیسی اوشان ورجا بمو بفرمأسته: «تومامی قدرت آسمان و زیمین سر مر بیسپرده بوبوسته.^{۱۹} پس بیشید و تومام قومان شاگرد چاکونید، و اوشان پئر، پسر و روح القدس نام آمرا تعمید بدید.^{۲۰} و اوشان تعلیم بدید کی هر اونچی کی شمر فرمان بدم، بجا باورید. وأ بدأنید کی من هر روزه تا آخر آ دونیا شیمی آمرا ایسم!»